รายงานสรุปผลการดำเนินงาน

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

(๑ มกราคม ๒๕๖๓ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓)

ANNUAL REPORT 2020

โดย

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ
การสื่อสาร และการโทรคมนาคม
วุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

โดย

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ
การสื่อสาร และการโทรคมนาคม
วุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

หน้า

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ..... ก

คณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ..... ข

บทสรุปผู้บริหาร ..... ค

หน้าที่และอำนาจ ..... ฌ

การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ

การแต่งตั้งบุคคลและคณะอนุกรรมาธิการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ ๑

การประชุมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงวิชาการตลอดจนสภาพปัญหาอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ๒

การเชิญบุคคลหรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ๒

การเดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม ๖

การเดินทางลงพื้นที่ในต่างจังหวัดเพื่อรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ๗

การจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อรับฟังความเห็นจากหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้เสียหรือประชาชนผู้ให้ความสนใจ ๑๐

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

แนวทางการแก้ไขปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ในสังคมออนไลน์ ๑๕

โครงการเน็ตประชารัฐและโครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และพื้นที่ห่างไกล (Zone C) หรือโครงการ USO Net ๒๑

การติดตาม เสนอแนะ และให้ข้อสังเกตการประมูล 5G ๒๗

การบูรณาการฐานข้อมูล (Big Data) ให้เป็น Digital Country ๓๑

การควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom Co.) ๓๒

ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ๓๖

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ๔๑

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ ๔๔

โครงการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว ๔๙

การให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Coronavirus Disease 2019 : COVID -19) ๕๒

การเสนอแนวทางการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ๕๓

รายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ๕๕

๑. รายงานผลการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ ๕๕

๒. รายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ (กตป.) ๕๙

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ๖๒

เรื่องร้องเรียน ๖๔

รายงานที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมวุฒิสภาโดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุม ๖๖

๑. การพิจารณาศึกษาล่วงหน้าพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ๖๖

๒. รายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ๗๗

รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ๘๗

๑. ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. ๘๗

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ๙๐

๓. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๙๑

๔. การปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ๙๓

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ๙๕

แผนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ๙๙

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามอดีตกรรมาธิการ ๑๐๕

ภาคผนวก ข รายนามคณะอนุกรรมาธิการ ๑๑๑

ภาคผนวก ค รายนามที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ ๑๓๕

ภาคผนวก ง รายนามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการ ๑๔๕

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
ประธานคณะกรรมาธิการ

นายสมบูรณ์ งามลักษณ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

นายจเด็จ อินสว่าง
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายนิพนธ์ นาคสมภพ
โฆษกคณะกรรมาธิการ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นางประภาศรี สุฉันทบุตร
กรรมาธิการ

นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย
กรรมาธิการ

พลเอก สกล ชื่นตระกูล
กรรมาธิการ

นางสาวภัทรา วรามิตร
กรรมาธิการ

นายสมชาย เสียงหลาย
กรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการ

ในคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา

ประธาน

คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

พ.ศ. ๒๕๖๓ ศึกษา ติดตาม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการและการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารภาครัฐ การสื่อสารมวลชน และการสื่อสารสาธารณะของประเทศ ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ทั้งระบบภาพ เสียง และข้อมูล

๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน พิจารณาศึกษา ติดตาม รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงเบื้องต้น และปัญหาที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการสนับสนุน ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาตามแผนนโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่เกี่ยวข้อง ประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมและผลักดันให้มีการพัฒนา ตลอดจนติดตามการบังคับใช้กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประธาน

คณะอนุกรรมาธิการการโทรคมนาคมและดาวเทียม

พ.ศ. ๒๕๖๓ ศึกษา ติดตาม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการและการดำเนินงานด้านการโทรคมนาคมและดาวเทียมของประเทศ ผลักดันการพัฒนาด้านการโทรคมนาคม และดาวเทียมให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เสริมสร้างการบริหารโทรคมนาคม และดาวเทียมอย่างทั่วถึง คุ้มครองผู้ใช้บริการ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและดาวเทียม

๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน ศึกษา ติดตาม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการและการดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของประเทศ ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการติดต่อสื่อสาร การเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ การค้าและการพาณิชย์ การบริการภาครัฐและเอกชน

คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

ประธาน

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณากฎหมาย โครงสร้าง หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พิจารณาศึกษา ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม รวมทั้งการพิจารณาศึกษา เร่งรัดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาความล้าสมัยหรือความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายให้ทันต่อความก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม

คณะอนุกรรมาธิการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์

๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ รวบรวมข้อมูล ประสานงาน และดำเนินการจัดประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ ตลอดจนการเสนอแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประธาน

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

กำหนดแนวทาง วางแผนการดำเนินการ เพื่อศึกษา ติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ จัดทำผลการศึกษา ข้อเสนอแนะและแนวทางการเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม

บทสรุปผู้บริหาร

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ และพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การสื่อสารสาธารณะ และโทรคมนาคม รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ ตลอดจนพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๗)

อาศัยหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๖๒ รวมทั้งเพื่อเป็นไปตาม**แผนปฏิรูปประเทศ** คณะกรรมาธิการ จึงได้กำหนดกรอบแผนการดำเนินการ และแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ (ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ) พร้อมทั้งได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๔ คณะ ได้แก่

๑. คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

๒. คณะอนุกรรมาธิการการโทรคมนาคม และดาวเทียม

(๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน ได้มีการแก้ไขชื่อเป็น “คณะอนุกรรมาธิการโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล”)

๓. คณะอนุกรรมาธิการ (เฉพาะกิจ)

๓.๑ คณะอนุกรรมาธิการพิจารณากฎหมาย โครงสร้าง หน้าที่ และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม (กุมภาพันธ์ - สิงหาคม ๒๕๖๓)

๓.๒ คณะอนุกรรมาธิการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับ (กันยายน ๒๕๖๓ - มกราคม ๒๕๖๔)

๔. คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

ในห้วงระยะเวลา ๑ ปีที่ผ่านมาคณะกรรมาธิการได้อาศัยหน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ ด้วยการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประชุมร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นหรือการเดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งลงพื้นที่เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และโทรคมนาคมของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ

คณะกรรมาธิการฯ ได้ศึกษา ติดตามเสนอแนะ เร่งรัด ในหลายเรื่อง ตั้งแต่ระดับโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การศึกษาเรื่องดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country และยังศึกษาต่อไปถึงการให้บริการบรอดแบรนด์ทางสายและไร้สาย โครงการเน็ตประชารัฐและโครงการ USO Net การพัฒนาประเทศให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ รวมไปถึงโครงการบริการประชาชนระดับพื้นฐาน เช่น การศึกษาโครงการเลขหมายฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียวที่ประชาชนทุกระดับสามารถเข้าถึงได้

นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ รวมทั้งได้ศึกษาถึงผลของการควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็น บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เพื่อให้เป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ ตลอดจนได้ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากนวัตกรรมของเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร เช่น แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ และเนื่องจากช่วงเวลาที่ผ่านมามีวิกฤติโรคระบาด คณะกรรมาธิการจึงให้ความสนใจอย่างมากในการศึกษาการให้ความช่วยเหลือเยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และด้วยวิกฤตดังกล่าว ทำให้การใช้ชีวิต และวิถีการทำงานต้องเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมาธิการจึงได้จัดทำข้อเสนอแนวทางการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อีกด้วย สำหรับงานที่ดำเนินการต่อเนื่อง คณะกรรมาธิการได้จัดทำรายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ รายงานที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมวุฒิสภา และการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมาธิการ ได้สรุปการศึกษาโครงการต่าง ๆ และสรุปรายงานผลการดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

“แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์”

ปัญหาข่าวปลอมในสังคมออนไลน์เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบทั้งในระดับชาติและประชาชนในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของชาติ การแก้ปัญหาข่าวปลอมจึงเป็นการแก้ปัญหาทั้งระบบมิใช่เพียงกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพียงหน่วยงานเดียว การศึกษาปัญหาและอุปสรรค รวมไปถึงการพิจารณากฎหมายโครงสร้างหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะในเรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์” ต่อไป

“โครงการเน็ตประชารัฐและโครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และพื้นที่ห่างไกล (Zone C) หรือโครงการ USO Net”

รัฐบาลมีนโยบายที่จะนำพาประเทศไทยก้าวสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ทั้งในส่วนของโครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศ รวมถึงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางโอกาสของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ให้สามารถศึกษาเรียนรู้และเข้าถึงบริการต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตหรือโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อเศรษฐกิจของประเทศเมื่อ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ มีเป้าหมายเพื่อขยายโครงข่ายอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านของประเทศไทย โดยได้มอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ในขณะนั้น) บูรณาการการดำเนินงานให้สอดคล้องเชื่อมโยง และไม่เกิดความซ้ำซ้อนกับแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมของสำนักงาน กสทช. โดยแบ่งพื้นที่หมู่บ้านทั้งหมดเป็น ๓ ส่วน คือ โซน A และโซน B (พื้นที่ในเมืองและมีศักยภาพ มีอินเทอร์เน็ตทั่วถึงจึงไม่อยู่ในโครงการ) โซน C (พื้นที่ห่างไกล อยู่ในโครงการเน็ตประชารัฐ ๒๔,๗๐๐ หมู่บ้าน อยู่ในโครงการ USO Net ๑๕,๗๓๒ หมู่บ้าน) และโซน C+ (พื้นที่ห่างไกลมากอยู่ในโครงการ USO Net ๓,๙๒๐ หมู่บ้าน)

ทั้งนี้ โครงการเน็ตประชารัฐดำเนินการเสร็จและให้บริการแล้วตั้งแต่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ สำหรับโครงการ USO Net ดำเนินการแล้วเสร็จ ๙๐% - ๙๖% แล้ว ทั้ง ๓ โครงการมีการส่งเสริมการใช้ประโยชน์โดยโครงการเน็ตประชารัฐได้จัดการอบรมประชาชนและผู้เกี่ยวข้องแล้ว ๑,๓๕๐,๘๐๒ คน ขณะที่โครงการ USO Net อยู่ระหว่างจัดทำหลักสูตรให้ประชาชน ๘ กลุ่มเป้าหมาย และการที่โครงการขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทั้ง ๓ โครงการนี้ดำเนินการต่างหน่วยงานกัน ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำของบริการที่หมู่บ้านทั้ง ๓ โครงการได้รับในหลายประเด็น เช่น งบประมาณที่จัดสรรให้จำนวนจุดให้บริการในแต่ละหมู่บ้านและความซ้ำซ้อน ความเร็วของอินเทอร์เน็ต การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของโครงข่าย อีกทั้ง ยังขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ดังนั้น แนวทางการดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ ๑) รัฐบาลควรขยายโครงข่ายของโครงการให้เท่าเทียมกันและครอบคลุมทั่วถึงทั้งประเทศ โดยใช้งบประมาณกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (USO) ๒) ควรบูรณาการโครงการเข้าด้วยกันเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มรูปแบบ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริการจากภาครัฐ ๓) ควรมีการศึกษาผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบที่มีต่อประชาชน เพื่อเป็นการประเมินหรือทบทวนนโยบายการใช้งานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ ๔) ควรเร่งส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนวิธีใช้งานแอปพลิเคชัน (Application) ที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้นำความคิด ผู้นำชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้โครงข่ายได้อย่างเต็มที่

“ประโยชน์ของประเทศไทย กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G”

ในโลกยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ระบบการสื่อสารแบบไร้สายเข้าสู่ยุค 5G ที่มีผลให้เปลี่ยนแปลงการสื่อสารโลกให้รวดเร็ว หลากหลาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยี 5G จะเข้ามาตอบโจทย์ความต้องการของคนในสังคม และเพิ่มโอกาสให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับนานาอารยประเทศ

ผลจากการรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “ประโยชน์ของประเทศไทย กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G” แสดงให้เห็นว่า การประมูลครั้งแรกนี้ยังไม่ได้แก้ปัญหาในเรื่องการผูกขาดตลาดและส่งผลกระทบต่อกิจการสื่อสารในปัจจุบัน และยังมีปัญหาในเรื่องความพร้อมของโครงข่ายและมาตรฐานของอุปกรณ์ที่จะรองรับการทำงานของระบบ 5G ซึ่งหลังจากการประมูลคลื่น 5G ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๓) จะต้องศึกษาติดตามและเสนอแนะต่อไป

“การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country”

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จำนวนมาก แต่ยังขาดการบูรณาการในการเชื่อมโยงในการใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับสากลและระดับท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันมีการของบประมาณในเรื่อง Big Data เพิ่มมากขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นมา ด้วยเหตุนี้การศึกษาในเรื่องดังกล่าว จึงเน้นศึกษาในเรื่องที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศและประชาชนสูงสุด ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านอุตสาหกรรม ด้านการแพทย์ ด้านการเกษตร และด้านการขนส่ง

“การควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom Co.)”

การดำเนินการผสานกันระหว่างบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) นับว่าเป็นการรวมทรัพย์สินและองค์ความรู้จากทั้งสองบริษัทเพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการลงทุนและเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและโทรคมนาคมของประเทศไทย แต่พบปัญหาว่า ยังขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานเนื่องจากมีโครงสร้างองค์กรขนาดใหญ่และมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานเดิม (บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) ดังนั้น แนวทางการดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ การสร้างความร่วมมือภายในองค์กรและการปรับปรุงกฎหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับองค์กรและประเทศชาติต่อไป

“ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ”

ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศนับเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศในปัจจุบันและอนาคต โดยสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (สัญญาสัมปทานฯ) มีการลงนามเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ ระหว่างกระทรวงคมนาคม (ซึ่งต่อมาภายหลังการปฏิรูประบบราชการ ปี ๒๕๔๕ ภารกิจในการดูแลสัญญาฯ ดังกล่าวได้ส่งมอบให้กับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) และบริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (ปัจจุบันคือ บริษัท อินทัช จำกัด (มหาชน)) โดยสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (สัมปทาน) จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะได้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามแนวทางผลการศึกษาที่ ๒ โดยเป็นการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงาน คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) เป็นผู้บริหารจัดการทรัพย์สินหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ แต่ปัจจุบัน อยู่ระหว่างคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายอย่างเป็นทางการ ดังนั้น แนวทางการดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ ๑) รัฐบาลควรมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบอย่างเป็นทางการโดยเร็วและมีแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศจากบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) อย่างชัดเจน รวมถึงต้องเร่งรัดกระบวนการพิจารณาขั้นอนุญาโตตุลาการ กรณีดาวเทียมไทยคม ๗ และดาวเทียมไทยคม ๘ ให้เกิดความชัดเจน ๒) รัฐบาลควรมีแผนเตรียมการรองรับเกี่ยวกับดาวเทียมไทยคมที่กำลังจะหมดอายุทางวิศวกรรมของดาวเทียม

“การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City)”

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) เป็น ๑ ใน ๑๐ โครงการสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล รวมทั้งสามารถทำให้ประชาชนเข้าใจและใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล นอกจากภาคเศรษฐกิจ SME ยังรวมไปถึงชุมชนที่อยู่ห่างไกลสามารถใช้ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการของชุมชน ในปัจจุบันการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ยังขาดความรับรู้อย่างทั่วถึงของภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง ขาดการดำเนินงานและการประสานงานที่ต่อเนื่องกันในแต่ละพื้นที่ที่ได้กำหนดให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ดังนั้น แนวทางการดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ ๑) เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจหรือการจัดการความรู้

ตลอดจนให้ผู้ที่มีอิทธิพลทางสื่อสังคมมีส่วนร่วมในการนำเสนอความรู้ให้กับประชาชนและผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว ๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนและกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมกับความพร้อมของแต่ละพื้นที่ และ ๓) ติดตามและให้การสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในแต่ละพื้นที่อย่างใกล้ชิดเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะเวลาที่เหมาะสม

“การส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์”

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้มีบทบาทสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง หนึ่งในเทคโนโลยีที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกหรือเรียกว่าเป็น Disruptive Technology คือ อากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle: UAV, Unmanned Aerial Systems : UAS) หรือที่เรียกกันว่า โดรน (Drone) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้เทคโนโลยีอากาศยาน ไร้คนขับในเชิงพาณิชย์อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตอากาศยานไร้คนขับภายในประเทศ รวมถึงขีดความสามารถในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมระบบเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการใช้งานของอากาศยานไร้คนขับในอนาคตอันใกล้ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และโดยไม่กระทบต่อความมั่นคง จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐผ่อนคลายการบังคับใช้กฎระเบียบบางประการและนำเทคโนโลยีมาสนับสนุน เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการอากาศยานไร้คนขับ ดังนั้น ๑) ควรกำหนดทิศทางและนโยบายเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับให้ชัดเจน และ ๒) ควรผ่อนคลายกฎระเบียบบางประการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งานโดยอาจแบ่งระดับความเข้มข้นของการกำกับดูแลตามวัตถุประสงค์การใช้งาน

“โครงการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว”

ด้วยหมายเลขสายด่วนเพื่อแจ้งเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ มีจำนวนหลายหมายเลข ซึ่งเกิดจากหน่วยงานของรัฐกำหนดขึ้นตามภารกิจภายในหน้าที่และอำนาจของตน จึงเป็นเหตุให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนในการที่จะเข้าถึงการบริการของรัฐเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือหรือบรรเทาเหตุด่วนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสาธารณชนที่ไม่สามารถตรวจสอบหรือหาแหล่งยืนยันข้อมูลข้อเท็จจริงของเหตุที่เกิดขึ้นนั้นต่อไปด้วย ดังนั้น ถ้ามีการกำหนด “เลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ” เพียงหมายเลขเดียว ก็จะทำให้การแจ้งเหตุต่าง ๆ มีความเป็นสากลสามารถที่จะแจ้งเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งทำให้ประชาชนได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

คณะกรรมาธิการจึงได้มีการศึกษาเกี่ยวกับโครงการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาของ กสทช. อย่างไรก็ตามจากการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการในเรื่องนี้นั้น กสทช. คาดว่าจะดำเนินการประกาศเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติได้ในช่วงประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งก็ใกล้ถึงกำหนดระยะเวลาแล้ว ดังนั้น ควรที่สำนักงาน กสทช. จะต้องเร่งรัดในการกำหนด “เลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ” ให้ทันตามกำหนดเวลาดังกล่าวเพื่อที่จะได้ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งควรมีการเตรียมการในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ แผนสำรองเพื่อรองรับการแก้ปัญหา การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และระบบการแจ้งเหตุและการรายงานสถานการณ์ เป็นต้น

"การให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019, COVID – 19)"

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีแนวโน้มการแพร่กระจายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการรองรับโดยขอความร่วมมือไม่ให้มีการรวมตัวกันของบุคคลจำนวนมาก เช่น การประชุม การสัมมนา การจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ซึ่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคส่งผลกระทบในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน คณะกรรมาธิการได้ให้ความสำคัญกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้พิจารณาหาแนวทางการให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชนและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยเห็นว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม ควรปรับแผนงานวิธีการทำงานเพื่อรองรับสถานการณ์และเป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ไขปัญหา เช่น การสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัส การเฝ้าระวังการป้องกันตัวให้ห่างไกลจากความเสี่ยง การรับผิดชอบต่อสังคม การส่งเสริมการจัด Application เพื่อช่วยเหลือและให้ความรู้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการวางโครงข่ายระบบอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ห่างไกลให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้การติดต่อสื่อสารมีความรวดเร็วรองรับการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลในพื้นที่ หรือเป็นช่องทางให้เกษตรกรใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการขายสินค้าออนไลน์ หรือการนำมาใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ ส่วนในด้านนโยบาย ภาครัฐควรที่จะมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการคลื่นความถี่หรือโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่ชัดเจน ตลอดจนประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือให้บริการอินเทอร์เน็ตมิให้มีการตัดสัญญาณหรือระงับการให้บริการหากมีการค้างชำระค่าบริการในช่วงเวลานี้

"การเสนอแนวทางการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์"

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทำให้สามารถทำการประชุมและปรึกษาหารือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกแม้จะมิได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน ทั้งยังเป็นการประหยัดต้นทุนและระยะเวลาในการจัดการประชุมและการเดินทางไปร่วมประชุมด้วย ประกอบกับเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคด้วยการขอความร่วมมือไม่ให้มีการรวมตัวกันของบุคคลจำนวนมาก เช่น การประชุม การสัมมนา คณะกรรมาธิการจึงได้กราบเรียนประธานวุฒิสภาหารือเกี่ยวกับมาตรการรองรับ เพื่อให้คณะกรรมาธิการสามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยเสนอให้การประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นอำนาจของประธานคณะกรรมาธิการที่จะเป็นผู้พิจารณา เมื่อมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนต้องดำเนินการประชุม และไม่สามารถเดินทางมาประชุมตามปกติได้ เช่น เกิดเหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด เป็นต้น ซึ่งประธานวุฒิสภาได้ลงนามเห็นชอบกับข้อเสนอดังกล่าวและได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพิจารณาศึกษา จัดทำแนวทางการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จนในที่สุด ได้มีการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีการประกาศใช้บังคับระเบียบวุฒิสภาว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว

"รายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ"

คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาให้ดำเนินการพิจารณาศึกษาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รายงานต่อวุฒิสภา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอภิปรายรายงานดังกล่าวแก่ที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

๑) รายงานการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒

กฎหมายได้กำหนดให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ ประธานวุฒิสภาในฐานะประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมาธิการเป็นผู้พิจารณาศึกษา ซึ่งคณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่ารายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๖๒ ของ กสทช. มีรายละเอียดเนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วน แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

<u>ด้านงบประมาณ</u> เป็นการรายงานเฉพาะในส่วนของหัวข้อ ไม่มีการรายงานถึงงบประมาณที่ใช้ในแต่ละโครงการ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้นำไปใช้ในโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนหรือไม่ มีการตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกิน ๒ เท่า แต่ไม่ได้มีการรายงานว่าเพิ่มขึ้นด้วยเหตุผลใด

<u>ด้านคุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ</u> ในการคิดค่าเฉลี่ยอัตราค่าบริการควรมีการพิจารณาองค์ประกอบอื่นด้วย อาทิ ผู้มีอำนาจเหนือตลาด (Significant Market Power) ซึ่งจะเป็นการบิดเบือนสภาพของการแข่งขันได้ และควรคิดค่าบริการตามการใช้งานจริง

<u>ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค</u> กสทช. ควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับเรื่องร้องเรียนเองมาเป็นผู้กำกับและตรวจสอบคุณภาพการรับเรื่องร้องเรียนและการแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการ โดยสร้างกระบวนการในการตรวจสอบ กำหนดตัววัด และติดตามอยู่เสมอ และควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการแข่งขันในการให้บริการหลังการขาย การรับเรื่องร้องเรียนและการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ใช้บริการให้แล้วเสร็จ

<u>ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กทปส.)</u> กสทช. ควรต้องมีการติดตาม กำกับดูแล และประเมินผลและควรมีแผนดำเนินการส่งคืนเงินที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม กรณีกองทุนฯ (กทปส.) ให้สำนักงาน กสทช. ยืมเงินเพื่อชดเชยให้ผู้รับใบอนุญาตทีวีดิจิทัลที่ขอคืนใบอนุญาตก่อนกำหนดด้วย

<u>ด้านสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการ</u> กสทช. ควรมีการวิเคราะห์และประเมินผลรายงานสถานภาพการเงินของผู้ประกอบการทีวีดิจิทัล และควรวิเคราะห์สภาพตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป จากการคืนช่องรายการของผู้ประกอบการทีวีดิจิทัลและผลกระทบที่เกิดจากการที่จำนวนช่องทีวีที่ลดลงว่าการแข่งขันดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร การลงทุนในเนื้อหารายการของผู้ประกอบการที่ยังคงอยู่เป็นอย่างไร รวมทั้งผู้บริโภคได้รับผลกระทบอย่างไรจากจำนวนช่องทีวีที่ลดลง

<u>ด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม</u> กสทช. ควรเร่งรัดดำเนินการพิจารณาการปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ให้แล้วเสร็จ

โดยเร็ว เพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

การคุ้มครองผู้บริโภคและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน กสทช. ควรกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์คุ้มครองผู้บริโภคและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกิจการสื่อสารให้ชัดเจน เป็นธรรม และรวดเร็ว รวมทั้งมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและมีช่องทางการสื่อสารกับผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

๒) รายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ (กตป.)

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.) มีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาพร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบ ประธานวุฒิสภาในฐานะประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมาธิการเป็นผู้พิจารณาศึกษา ซึ่งคณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาแล้วมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านกิจการกระจายเสียง การให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงนั้นสำนักงาน กสทช. สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วผ่านการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่สำนักงาน กสทช. ภาคหรือเขต และควรเร่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการ เผยแพร่ข้อมูล กรอบระยะเวลาให้ชัดเจน ควรมีการกำหนดขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนพิจารณามาตรการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการวิทยุในด้านเงินทุนสนับสนุนเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายกว่าเดิม

ด้านกิจการโทรทัศน์ ควรพิจารณามาตรการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการวิทยุ ในด้านเงินทุนสนับสนุนให้เข้าถึงได้ง่ายกว่าเดิม และมีการส่งเสริมและช่วยเหลืออุตสาหกรรมโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล

ด้านกิจการโทรคมนาคม ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5G ของประเทศ การทบทวนการประเมินมูลค่าคลื่น การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประมูล การจัดตั้งศูนย์ทดลองทดสอบ 5G และ IOT นั้น กสทช. ได้ดำเนินการเป็นไปตามแผนแต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี 5G ให้กับประชาชนโดยทั่วไป

ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค กสทช. สามารถพัฒนาให้ได้ดียิ่งขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์การดำเนินการของการรับเรื่องร้องเรียน และปรับปรุงในการสืบค้นข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน อีกทั้ง การยื่นเอกสารประกอบให้ง่ายขึ้น

ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแบบล่างขึ้นบน (Bottom Up) และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ทำการประเมินผลและกำหนดเป้าหมาย ในรายพื้นที่เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน

๓) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ได้เสนอรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ของ ส.ส.ท. ต่อวุฒิสภา ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ และประธานวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมาธิการ เป็นผู้พิจารณา โดยคณะกรรมาธิการ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการดำเนินการในภาพรวม ส.ส.ท. ต้องพิจารณาดำเนินการกำหนดมาตรฐานความน่าเชื่อถือของผู้มอบรางวัล เช่น กระบวนการและวิธีพิจารณาคัดสรรผู้ที่สมควรได้รับรางวัล และมีระเบียบไม่ให้ผู้ผลิตใช้ชื่อขององค์กร รับหรือให้การสนับสนุนผู้มอบรางวัลที่ไม่ได้มาตรฐาน มีการกำหนดเป้าหมายการสื่อสารเพื่อประโยชน์สาธารณะและมีเครื่องมือที่สามารถวัดผลการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับสาร

ด้านการผลิต ต้องสร้างกระแสความสนใจของประชาชนและสังคมต่อประเด็นสาธารณะให้มากพอ เพื่อให้มีการนำเสนอข่าวที่เป็นกระแสเกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการผลิตรายการประเภทเผยแพร่วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น

ด้านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ควรปรับกระบวนการรายงานข่าวให้สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว ตามความเป็นจริงที่ประจักษ์ ทั้งข่าวอุบัติภัยและเหตุฉุกเฉินหรือภัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อกลุ่มคนได้ก่อนสื่ออื่น ๆ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และควรพัฒนาหน่วยงานผลิตข่าวสืบสวน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามความเป็นจริง

"รายงานที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมวุฒิสภา โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุม"

ที่ประชุมวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมาธิการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) การพิจารณาศึกษาล่วงหน้าพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ร่วมกับคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย ๕ กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ผู้ประกอบการ สมาคม สถาบันการศึกษา และอดีตผู้สมัครกรรมการ กสทช. เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

โดยคณะกรรมาธิการมีข้อสังเกตว่าร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งได้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติบางประการ ทำให้การสรรหาและคัดเลือกบุคคลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลในการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการสรรหาและคัดเลือกบุคคล เพื่อแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อย่างไรก็ตามอาจทำให้เกิดการคาบเกี่ยวกันหรือซ้ำซ้อนกันระหว่างกระบวนการสรรหากรรมการ กสทช. ตามกฎหมายปัจจุบันและกระบวนการสรรหากรรมการ กสทช. ที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามกฎหมายที่จะประกาศใช้บังคับใหม่หรือไม่

๒) รายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๐ ได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลให้ในระยะเริ่มแรก มิให้นำส่วนที่ ๓ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และส่วนที่ ๔ การกำกับการประกอบกิจการ ในหมวด ๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการแห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับ จนกว่า กสทช. จะมีความพร้อมที่จะดำเนินการและให้เสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้นำบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับ โดยก่อนเสนอให้ตราพระราชกฤษฎีกาให้ กสทช. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม และนำข้อมูล ที่ได้รับมาประกอบการพิจารณา และให้ กสทช. จัดทำแผนการดำเนินการและกำหนดกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาอย่างชัดเจน และให้มีการรายงานผลการเตรียมความพร้อมให้คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบอย่างน้อยทุก ๖ เดือน และเปิดเผยให้ประชาชนทราบด้วย

คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่าแม้ กสทช. จะได้ดำเนินการต่าง ๆ ตามกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาที่ได้รายงานไว้ต่อวุฒิสภา (การรายงานครั้งแรก) ก็ตาม แต่ขอบเขตในการเตรียมความพร้อมนั้นก็มีระยะเวลายาวนานเกินความจำเป็น ซึ่งปัจจุบันเข้าสู่ไตรมาสสุดท้ายของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว คุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากการเตรียมความพร้อมยังไม่สมเหตุสมเหตุผลกับระยะเวลาที่ได้ดำเนินการมาแล้ว รวมทั้งข้อชี้แจงที่ว่าเกิดผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีผลต่อการรับฟังความคิดเห็นจนทำให้กระบวนการรับฟังความคิดเห็นมีความล่าช้านั้น สามารถใช้วิธีการอื่นได้ เช่น การรับฟังความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น เพื่อให้การหลอมรวมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมโดยรวมและประเทศชาติ กสทช. ควรที่จะเร่งดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายมีผลใช้บังคับต่อไป

“การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ”

คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ และประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปการบริหารจัดการความปลอดภัยไซเบอร์/กิจการอวกาศ และระบบและเครื่องมือด้านการสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคมเพื่อสนับสนุนภารกิจการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยฯ โดยมีการติดตาม เร่งรัด และเสนอแนะกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. ....

ความจำเป็นของการมีกฎหมายว่าด้วยกิจการอวกาศ พ.ศ. .... นั้น เพื่อให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการอวกาศของประเทศในภาพรวม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรและอุตสาหกรรมอวกาศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันยังมีความล่าช้าในการดำเนินการเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป ดังนั้น แนวทางการดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ จะต้องมีการติดตามและเร่งรัดกระบวนการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันและสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ และควรมีองค์กรที่กำกับดูแลกิจการอวกาศและมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการอวกาศหรืออุตสาหกรรมอวกาศของประเทศโดยตรง

๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

การล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลเป็นอย่างมาก ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แล้ว แต่ได้มีการยกเว้นการใช้บังคับในบางหมวด บางมาตรา จนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันประกาศ

คณะกรรมาธิการจึงได้พิจารณาศึกษา ติดตาม และเร่งรัดความคืบหน้าการดำเนินการเพื่อให้กฎหมายมีผลใช้บังคับได้อย่างสมบูรณ์ทั้งฉบับ นอกจากนี้คณะกรรมาธิการ (โดยประธานคณะกรรมาธิการ) ได้มีการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมถึงการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีอนุมัติผลการสรรหาประธานและกรรมการในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ว่าจะมีการเร่งดำเนินการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้หรือไม่ หรือในช่วงเวลาใด เพื่อให้กระบวนการตามกฎหมายได้ดำเนินการต่อไป เนื่องจากคณะกรรมการคณะนี้จะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการในหลายส่วน รวมทั้งออกระเบียบในการดำเนินการต่าง ๆ และในส่วนที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร โดยพบว่าสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ทำหน้าที่สำนักงานชั่วคราวได้จัดทำกรอบระยะเวลาในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้พร้อมแล้วทั้งหมด รอแต่เพียงการประกาศรายชื่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น

๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ปัจจุบันการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคม หรือการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็น

เครื่องมือในการป้องกันและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้ได้อย่างทันท่วงที แต่ยังมีบางส่วนที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

คณะกรรมาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไป จึงได้พิจารณาศึกษา ติดตามการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนมากที่สุด ซึ่งคณะกรรมาธิการ (โดยประธานคณะกรรมาธิการ) ได้มีการตั้งกระทู้ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากกฎหมายมีผลใช้บังคับมาแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งล่วงเลยมาเป็นเวลากว่า ๑ ปีเศษแล้ว เช่น การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การสรรหาเลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การออกกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้น โดยพบว่าสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทำหน้าที่สำนักงานฯ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (กมช.) คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (กกม.) และคณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (กบส.) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่เหลือ ได้แก่ การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การสรรหาเลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การตรากฎหมายลำดับรอง การคัดเลือกข้าราชการ และการดำเนินการด้านอื่น ๆ นั้น ได้กำหนดกรอบการดำเนินการไว้เรียบร้อยแล้ว และจะเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุผลตามกรอบเวลาโดยเร็ว

๔) การปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

คณะกรรมาธิการได้คำนึงถึงการหลอมรวมทางเทคโนโลยี การอนุญาต และการกำกับการประกอบกิจการเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติและเป็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรด้านการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการพิจารณาศึกษาและติดตามการดำเนินการปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งพบว่า สำนักงาน กสทช. ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นหนึ่งชุดเพื่อทำการศึกษาและจัดทำข้อเสนอในการแก้ไขกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแล้ว ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการ ๑ ปี ซึ่งคณะกรรมาธิการเห็นว่าควรที่จะเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นการปฏิรูป ที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทั้งนี้ ข้อมูลในรายละเอียดของการดำเนินงานทั้งหมดได้กล่าวไว้แต่ละหัวข้อของรายงานผลการดำเนินเนินงานของคณะกรรมาธิการ

****

หน้าที่และอำนาจ

ของคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา

.....

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไว้หลายประการ แต่ภารกิจหลักซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว คือ การกำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้วยเหตุนี้ วุฒิสภาจึงจำเป็นต้องมีระบบคณะกรรมาธิการซึ่งเป็นกลไกภายในที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้กระบวนการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างละเอียด รอบคอบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรจุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ[๑]

๑. ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

๒. สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

๓. ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ดังนั้น ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒) ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒๖ คณะ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาหรือตามที่วุฒิสภามอบหมาย[๒] โดยข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๗) กำหนดให้คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

“พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การสื่อสารสาธารณะ และการโทรคมนาคม รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ ตลอดจนพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง”

---

[๑] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๗

[๒] ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง

การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ

การแต่งตั้งบุคคลและคณะอนุกรรมาธิการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของคณะกรรมาธิการ

๑. แต่งตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ ดังนี้

๑) พลเอก ศุภกร สงวนชาติศรไกร	ที่ปรึกษา
๒) พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล	ที่ปรึกษา
๓) พลเรือเอก พลเดช เจริญพูล	ที่ปรึกษา
๔) นายอมรเทพ จิรัฐิติเจริญ	ที่ปรึกษา
๕) พลเอก ภาษิต สนธิขันธ์	ที่ปรึกษา
๖) นายวิจิตร เกิดน้อย	ที่ปรึกษา
๗) พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์	ที่ปรึกษา
๘) พลเอก ธนา วิทยวิโรจน์	ที่ปรึกษา
๙) นายพิรชัย เบญจรงคกุล	ผู้ชำนาญการ
๑๐) นางสาววนา สังข์ทอง	ผู้ชำนาญการ
๑๑) นายสุระ เกนทะนะศิล	นักวิชาการ
๑๒) นายสิโรตม์ รัตนามหัทธนะ	นักวิชาการ
๑๓) พันเอก ภูวนารถ เจนถนอมม้า	นักวิชาการ
๑๔) นางสาวสุกานดา ศรีประทุม	นักวิชาการ
๑๕) พันเอกหญิง ศรีพรรณ สุทธิวงศ์	เลขานุการ
๑๖) ร้อยโท ขจรศักดิ์ หงส์ทอง	เลขานุการ
๑๗) ร้อยตรีหญิง วาสนา นาคปน	เลขานุการ
๑๘) ร้อยโทหญิง ธนัษฐา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	เลขานุการ
๑๙) นายสมชัย ศรีสุนาครัว	เลขานุการ
๒๐) นายนิธิศ ใช้สิทธิชัย	เลขานุการ
๒๑) ร้อยตรี สิทธิกร จิตปรีดากร	เลขานุการ
๒๒) นายพิเชฐ ม่วงนวล	เลขานุการ
๒๓) นายสุทธิพงศ์ ชาญชญานนท์	เลขานุการ
๒๔) นายเอกลักษณ์ สุวรรณการ	เลขานุการ
๒๕) พันเอกหญิง นัยนา ปุ่นอภิรักษ์	เลขานุการ

๒. แต่งตั้งที่ปรึกษากิตติศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ ดังนี้

๑) พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศพิพัฒน์
๒) พลเรือเอก พลเดช เจริญพูล
๓) พลเรือเอก อรัญ นำผล
๔) ศาสตราจารย์สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

๕) นายเฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล
๖) นายศุขขโต พุ่มมาลี
๗) นายสาธิต รัฐเลิศกานต์
๘) นายสุทธิชัย ชื่นชูศิลป์
๙) นายพรเพิ่ม ศรีสวัสดิ์

๓. แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการ[๓]

ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓) จำนวน ๔ คณะ ได้แก่

๑) คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (คณะที่ ๑)
๒) คณะอนุกรรมาธิการการโทรคมนาคมและดาวเทียม (คณะที่ ๒)
๓) คณะกรรมาธิการพิจารณากฎหมาย โครงสร้าง หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม (คณะที่ ๓)
๔) คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศ (คณะที่ ๔)

ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน) จำนวน ๔ คณะ

๑) คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (คณะที่ ๑)
๒) อนุกรรมาธิการโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล (คณะที่ ๒)
๓) คณะอนุกรรมาธิการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์
๔) คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศ (คณะที่ ๔)

การประชุมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงวิชาการ ตลอดจนสภาพปัญหา อุปสรรคในด้านต่าง ๆ

คณะกรรมาธิการได้มีการประชุม หารือ ตามหน้าที่และอำนาจเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมาธิการ ที่ปรึกษา นักวิชาการ และจากการพิจารณาเชิงลึกของคณะอนุกรรมาธิการแต่ละคณะ โดยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (มกราคม - ธันวาคม ๒๕๖๓) นั้น คณะกรรมาธิการได้มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น ๔๔ ครั้ง

การเชิญบุคคลหรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง

คณะกรรมาธิการได้เชิญหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาศึกษาตามหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ดังนี้

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงาน กสทช.

เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ พลตำรวจตรี ธนธัช น้อยนาค ผู้บังคับการกองตำรวจสื่อสาร ผู้แทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และนายปริญญา เทศบรรทัด นักนโยบายและแผนระดับสูง ผู้แทนเลขาธิการ กสทช. ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับความคืบหน้าการดำเนินการจัดให้มีบริการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว (National Single Emergency Number) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการแจ้งเหตุเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการที่ผ่านมา ณ อาคารสุขประพฤติ

---

[๓] รายละเอียดปรากฏตามรายชื่อในภาคผนวก

๒. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ นางสาวทัศนีย์ เกียรติภัทราภรณ์ รองเลขาธิการ สายงานพัฒนาพื้นที่และชุมชน และรองศาสตราจารย์ ชิต เหล่าวัฒนา ที่ปรึกษาพิเศษด้านพัฒนาการศึกษา บุคลากรและเทคโนโลยี ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และนายศุภกร สิทธิไชย ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคมในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) เพื่อส่งเสริมการลงทุนและยกระดับเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมของประเทศ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการที่ผ่านมา ณ อาคารรัฐสภา

๓. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นางสาวอัจฉรินทร์ พัฒนพันธ์ชัย ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.อ.สรรพชัย หุวะนันทน์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) นายพิพัฒน์ ขันทอง รักษาการกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และนายสุธารักษ์ ธีร์จันทึก ผู้อำนวยการกองพัฒนารัฐวิสาหกิจ ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับการควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom Co.) เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในการดำเนินธุรกิจของรัฐวิสาหกิจ และนำทรัพย์สินมาใช้เกิดประโยชน์สูงสุดตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ณ อาคารสุขประพฤติ

๔. บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ นายวงกต วิจักขณ์สังสิทธิ์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายงานธุรกิจดิจิทัล ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ในการให้บริการ CAT data center

๕. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ณ อาคารสุขประพฤติ

เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ (ประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) นายอุสรา วิสารทานนท์ ผู้อำนวยการฝ่ายที่ปรึกษาดิจิทัลโซลูชั่น ผู้แทนผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับข้อมูล สถิติ และให้บริการระบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019, COVID – 19)

๖. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ (ประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) นางสาวกอบสิริ เอี่ยมสุรีย์ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.อ.สรรพชัย หุวะนันทน์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และนางณัฏฐ์ณัชชา ไชยประเสริฐ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายงานกฎหมาย บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับความคืบหน้า และการปรับแผนกรอบระยะเวลา

การควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) จัดตั้งเป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (NT) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019, COVID – 19)

๗. สำนักงาน กสทช. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ (ประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) นายฐากร ตัณฑสิทธิ์ เลขาธิการ กสทช. นายภูเวียง ประคำมินทร์ รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม นายประสิทธิ์ แก้วศรี ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการคลื่นความถี่หรือโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการเตรียมความพร้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019, COVID – 19) เพื่อรองรับการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ของเด็ก นักเรียน นักศึกษา และอาจารย์

๘. กระทรวงการคลัง

เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ (ประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) นายนรพรรษ เพ็ชรตระกูล ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานโยบายการคลังท้องถิ่น สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลังในฐานะผู้แทนปลัดกระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019, COVID – 19) เพื่อคัดกรองผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าวให้ได้รับมาตรการดูแลและความช่วยเหลือเยียวยาครอบคลุมถึงผู้ได้รับความเดือดร้อนอย่างแท้จริง

๙. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ นายสุพจน์ เธียรวุฒิ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ผู้แทนสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการพัฒนารูปแบบรัฐบาลดิจิทัลระหว่างและหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Coronavirus Disease 2019 : COVID – 19) สิ้นสุดลง และความปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal) ในมุมมองของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

๑๐. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ นายภุชพงศ์ โนดไธสง รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และคณะ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชกฤษฎีกาขยายเวลาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยกเว้นไม่นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

๑๑. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ นายสัญชัย เตชะนิมิตวัช ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบข้อมูล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับแผนงานการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก เพื่อทำให้บัตรประชาชนเป็นบัตร Smart Card ที่แท้จริง ตลอดจนแผนงานการพัฒนาและความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลหมายเลขบัตรประชาชนให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ

๑๒. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ นายเสน่ห์ สายวงศ์ วิศวกรเชี่ยวชาญพิเศษ และคณะ ได้ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับพิจารณาศึกษาการดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการดาวเทียม แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินภายหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

๑๓. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายสมบัติ ลีลาพตะ นิติกรเชี่ยวชาญพิเศษ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเยียวยาคลื่นความถี่ 2600 MHz ที่แบ่งจ่ายให้กับบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) กับบริษัทคู่สัญญา จากการที่ กสทช. ได้เรียกคืนคลื่นความถี่จากบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เพื่อนำไปจัดสรรใหม่

๑๔. บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายเขมทัตต์ พลเดช กรรมการผู้อำนวยการใหญ่และคณะ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับข้อมูลการเยียวยาคลื่นความถี่ 2600 MHz ที่แบ่งจ่ายให้กับบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) กับบริษัทคู่สัญญา จากการที่ กสทช. ได้เรียกคืนคลื่นความถี่จากบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เพื่อนำไปจัดสรรใหม่และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๕. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ นางสาวกอบสิริ เอี่ยมสุรีย์ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และคณะ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานและรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๖. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ นางสาวนภาดา ทรานุรักษ์กุล Business Specialist บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) และคณะ และนางสาววีณา จ่างเจริญ Expert ฝ่ายงานรัฐกิจสัมพันธ์ บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และคณะ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับความคืบหน้าเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสารไร้สาย 5G

๑๗. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ พลอากาศโท ธนพันธุ์ หร่ายเจริญ รองเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนที่สำนักงาน กสทช. เป็นผู้รับผิดชอบ

๑๘. คณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ นายเสรี วงษ์มณฑา ประธานกรรมการได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรม พร้อมหารือประเด็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมร่วมกับคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา

๑๙. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ นายภูเวียง ประคำมินทร์ รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และคณะ นางสาวจันทนา เตชะศิรินุกูล รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ หน่วยธุรกิจดิจิทัลและผลิตภัณฑ์ บริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน และคณะ และนายวเรศ บวรสิน ผู้อำนวยการสำนักบริการโทรคมนาคมโดยทั่วถึงและเพื่อสังคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และคณะ ได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับโครงการเน็ตประชารัฐและโครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และพื้นที่ห่างไกล (Zone C)

การเดินทางไปรับฟังข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม

๑. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ โดยมี นายสุพจน์ เธียรวุฒิ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ให้การต้อนรับและร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย แผนการดำเนินงาน ความคืบหน้าและภาพรวมของการดำเนินการตามโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

การเดินทางลงพื้นที่ในต่างจังหวัดเพื่อรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

๑. อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เพื่อรับฟังข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เยี่ยมชมจุดที่มีการติดตั้งและปล่อยสัญญาณอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการพบปะและแลกเปลี่ยนความเห็นกับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของโครงการเน็ตประชารัฐทั้งในพื้นที่ที่มีปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตน้อย (หมู่ ๘ บ้านหินกอง ตำบลหนองขาม) และพื้นที่ที่มีปริมาณการใช้

อินเทอร์เน็ตมาก (หมู่ ๑๒ บ้านโป่งดินดำ ตำบลบางพระ) และเยี่ยมชมสถานีดาวเทียมศรีราชา ของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (ตำบลทุ่งสุขลา) เพื่อรับฟังข้อมูล และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับระบบสื่อสารสถานีดาวเทียม สถานีเคเบิ้ลใต้น้ำ และดิจิทัลปาร์ค

๒. นิคมอุตสาหกรรม อมตะซิตี้ ชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ รับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ AMATA Smart City และระบบ Data Center แผนการดำเนินงาน ภาพรวมของการดำเนินการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานดังกล่าว โดยมี นายกำจร วรวงศากุล Executive Advisor และ ดร. วิวัฒน์ กรมดิษฐ์ Senior Vice President and Acting Chief Engineering Officer ให้การต้อนรับ และนำคณะกรรมาธิการเยี่ยมชมพื้นที่ศูนย์อมตะ Data Center เพื่อศึกษาระบบ Data Center ในพื้นที่จริง รวมทั้งพบปะและแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้ใช้บริการ

๓. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกับคณะผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปและพัฒนาบุคลากรด้าน ICT ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อผลิตกำลังแรงงาน ที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงาน การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้าน ICT ของประเทศ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ของประเทศและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. จังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการเน็ตประชารัฐในพื้นที่ที่ไม่มีมูลค่าเชิงพาณิชย์ (Non -- Commercial Area)
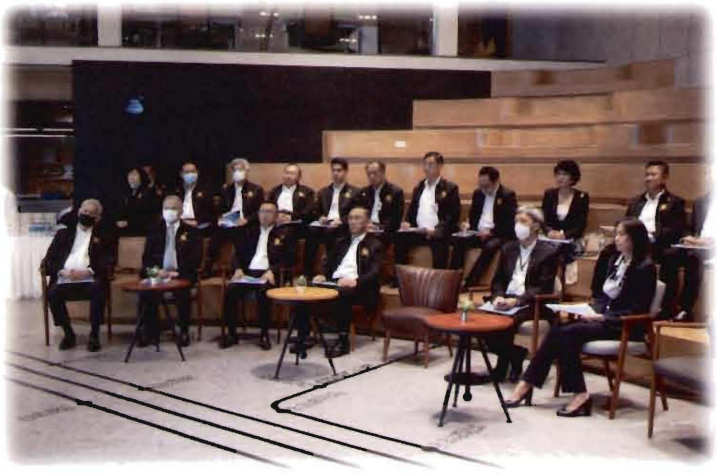

๕. บริษัทเอไอ แอนด์ โรโบติกส์ เวนเจอร์ส จำกัด (ARV) อาคารภิรัชทาวเวอร์ แอท สาทร ถนนสาทรใต้ กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และอากาศยานไร้คนขับ เพื่อการบริหารจัดการสำหรับการผลิตและสำรวจปิโตรเลียม

๖. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) : GISTDA

ในวันพุธที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓ เดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกับคณะผู้บริหารของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) : GISTDA เกี่ยวกับภาพรวมการดำเนินงานรวมทั้งความคืบหน้าเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. พื้นที่เกษตรกรรม บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เดินทางไปรับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนำอากาศยานไร้คนขับมาใช้ประโยชน์ในการฉีดพ่นสารเคมีควบคุมแมลงและสัตว์ศัตรูพืชหรือการใส่ปุ๋ยให้กับพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดระยะเวลาการฉีดสารเคมีและเพิ่มความปลอดภัยในการทำงานของเกษตรกร

การจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อรับฟังความเห็นจากหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้เสียหรือประชาชนผู้ให้ความสนใจ

๑. การสัมมนาโครงการ “Train to the Trainer เทคนิคการเป็นวิทยากร”

เมื่อวันที่ ๒๖ – ๒๗ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลพลาซา ลาดพร้าว โดยคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ร่วมกับคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา คณะกรรมาธิการวิสามัญการพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วุฒิสภา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จัดสัมมนาโครงการ “Train to the Trainer เทคนิคการเป็นวิทยากร” หลักสูตร Talk like a Pro for Influencers

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เข้าอบรมมีทักษะการพูดในการไปสู่การเป็นนักพูดมืออาชีพและเพิ่มทักษะในการสร้างตัวตนให้เป็น Influencer ในสื่อสังคมออนไลน์ และแรงบันดาลใจให้เปลี่ยนแปลงความคิดและทัศนคติที่ดีอันจะนำไปสู่สังคมที่ดีในอนาคต

๒. การจัดการประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง "การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country"

เมื่อวันที่ ๒๖ – วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน และวันที่ ๔ ธันวาคม จัดการประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง "การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country" ๒๕๖๓ ณ อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการฐานข้อมูล ในการสื่อสารระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทย เป็นการนำมาซึ่งเครือข่ายแกนหลัก (Backbone) ๕ ด้าน ในการพลิกโฉมประเทศไปสู่การเป็น Digital Country ในอนาคต และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบ และการประยุกต์ใช้ Big Data เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในการดำเนินงาน และเป็นแนวทางในการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อการใช้ประโยชน์ Big Data ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

ประโยชน์ที่ได้รับ

มีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทย อย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการประสานความร่วมมือและบูรณาการฐานข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพลิกโฉมประเทศให้เป็น Digital Country

๓. การจัดเสวนาเรื่อง “เทคโนโลยีอวกาศสู่การพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน”

เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิชาการของวุฒิสภา โดยคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา และคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เรื่อง “เทคโนโลยีอวกาศสู่การพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน” ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๖ – ๗ ชั้น ๕ โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เพื่อเฉลิมพระเกียรติและน้อมรำลึกถึงคุณูปการของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงมีคุณูปการต่อการส่งเสริมการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑) ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศในการพัฒนาประเทศ และการศึกษาหาผลประโยชน์จากอวกาศเพื่อประชาชนในประเทศและมวลมนุษยชาติ

๒) สร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนและขยายขีดความสามารถของคนไทย อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอวกาศในประเทศไทย

๓) คณะกรรมาธิการได้รับทราบความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับนำมาประกอบการพิจารณาศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต่อไป

๔. การจัดสัมมนา เรื่อง “การส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์”

เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ จัดสัมมนา เรื่อง “การส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์” ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สว.) หมายเลข ๔๐๔ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด และส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตอากาศยานไร้คนขับภายในประเทศ รวมถึงขีดความสามารถในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมระบบเทคโนโลยีพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการใช้งานของอากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ในอนาคตอันใกล้ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และโดยไม่กระทบต่อความมั่นคง จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐด้วยการผ่อนคลายกฎระเบียบบางประการ และนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนบางประการ เพื่อการส่งเสริมการบริหารจัดการอากาศยานไร้คนขับ ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงกำหนดให้มีการจัดสัมมนาเพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกันของแต่ละหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศโดยรวมตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑) ทำให้ประเทศไทย มีการใช้เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด และส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตอากาศยานไร้คนขับภายในประเทศ รวมถึงขีดความสามารถในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมระบบเทคโนโลยีพื้นฐานต่าง ๆ

๒) มีการสนับสนุนการใช้งานของอากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ในอนาคตอันใกล้ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และไม่กระทบต่อความมั่นคง จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐด้วยการผ่อนคลายกฎระเบียบบางประการ และนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนบางประการ

๓) มีการส่งเสริมการบริหารจัดการอากาศยานไร้คนขับให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกันของแต่ละหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศโดยรวมตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาตามหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๗) ในเรื่องเกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร การสื่อสารสาธารณะ และการโทรคมนาคม รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ ตลอดจนพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ได้ดังนี้

แนวทางการแก้ไขปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์

๑. ความเป็นมา

จากที่คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม ได้รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมาธิการ เรื่องการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปแล้วนั้น คณะกรรมาธิการได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อศึกษาประเด็น **“แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์”** ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : การปฏิรูปแนวทางการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ นั้น

คณะกรรมาธิการ มีความเห็นว่าปัญหาข่าวปลอมในสังคมออนไลน์ เป็นเรื่องที่ต้องศึกษาอย่างเร่งด่วน เนื่องด้วยเพราะมีความสลับซับซ้อนและมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน ลำพังกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาทั้งหมดได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากขาดกำลังคน ข้อมูล และอุปกรณ์ หรือบางกรณีเป็นเรื่องละเอียดอ่อนต่อความมั่นคง จึงได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ดำเนินการศึกษาสอบหาข้อเท็จจริง ปัญหาและอุปสรรค นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการฯ ยังได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพิจารณากฎหมาย โครงสร้าง หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร และการโทรคมนาคม ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข่าวปลอมและการบังคับใช้เพื่อประกอบผลการศึกษา อีกทั้งเป็นข้อเสนอแนะในการศึกษาเรื่อง **“แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์”**

๒. การดำเนินงาน

คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการได้จัดวาระประชุมปรึกษาหารือในรายละเอียดเบื้องต้น รวมถึงได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสารมวลชน และด้านกฎหมาย โดยเชิญนักวิชาการ องค์กรของรัฐ และองค์กรสื่อที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาข่าวปลอมร่วมให้ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ข่าวปลอม (Fake News) หรือข้อมูลบิดเบือน (Disinformation) ในรายงานการศึกษาครั้งนี้หมายถึง **“ข้อมูลที่ไม่มีหรือบิดเบือนแหล่งข้อมูลแล้วนำมาเผยแพร่ในสื่อใหม่ (New Media) หรือเผยแพร่ซ้ำโดยมีเจตนาให้ผู้รับสารหลงเชื่อเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตราย”**

ข้อมูลบิดเบือนประกอบด้วยข้อมูลที่ไม่มีแหล่งข่าว มีการเผยแพร่หรือเผยแพร่ซ้ำ มีทั้งเจตนาและไม่มีเจตนาก่อให้เกิดอันตราย หรือข้อมูลจริงที่เป็นส่วนตัวที่ถูกนำมาเผยแพร่ตอกย้ำซ้ำซ้อนเพื่อจงใจให้เกิดอันตราย โดยมีองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดอันตราย คือ แรงจูงใจ ทักษะ และไม่จำกัดขอบเขต โดยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่ามีสถิติและผลกระทบจากข้อมูลที่จงใจหลอกลวงโดยใช้เทคโนโลยีผ่านโทรศัพท์มือถือเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือที่เผยแพร่มาจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ การหลอกลวงข้ามชาติมีผู้ตกเป็นเหยื่อบนโลกออนไลน์จำนวนวันละมากกว่า ๑ ล้านคน (อ้างอิงจาก “Shocking Scale : Number of Victims”: clowninvesting.com/2017/05/28/cybercrime)

สำหรับประเทศไทยได้มีการศึกษาวิจัยปัญหาการแก้ไขข้อมูลบิดเบือนของไทยเอาไว้แล้ว ทั้งนี้ สรุปได้ว่าศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมทำงานที่ปลายเหตุหลังจากข้อมูลเกิดขึ้นแล้ว อีกทั้งยังไม่มีการจัดตั้งเครือข่ายกลุ่มต่าง ๆ เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลบิดเบือน (Fact Checking) นอกจากนี้ หน่วยงานราชการที่ตรวจสอบยังไม่เป็นพันธมิตรกับองค์กรที่ได้รับมาตรฐานจาก “เครือข่ายตรวจสอบข้อเท็จจริงนานาชาติ” (International Fact-Checking Network; IFCN) และข้อมูลบิดเบือนส่วนหนึ่งมาจากการรายงานข่าวจากข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและควรมีการบันทึกประวัติผู้ที่เผยแพร่ข่าวปลอมไว้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม (Anti-Fake News Center) ก่อตั้งโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อติดตามตรวจสอบข้อมูลที่เผยแพร่บนสังคมออนไลน์และระบบอินเทอร์เน็ต วิเคราะห์แนวโน้ม โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบด้วยมาตรฐานองค์กรนานาชาติ IFCN เมื่อพบข้อมูลบิดเบือนประเภทภัยพิบัติทางเศรษฐกิจและการค้าก็จะนำส่งให้กับกรรมการตรวจสอบพิจารณาทันที และจะทราบผลภายใน ๒ ชั่วโมง ส่วนข้อมูลประเภทที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาลนั้น ได้แบ่งออกเป็นสองส่วนด้วยกัน คือ ข้อมูลบิดเบือนทั่วไปจะส่งให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ และนำส่งให้หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาร่วมกัน

ผลการดำเนินการของศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมตั้งแต่เปิดถึงมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ขอคำสั่งศาลให้การระงับการแพร่หลายข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์รวม ๓๗๕ คำสั่ง ระงับการเผยแพร่ไปแล้ว ๑๕,๗๔๔ URLs โดยระงับ Facebook มากที่สุดถึงร้อยละ ๖๓ รองลงมาคือ YouTube ร้อยละ ๒๕ และ Twitter ร้อยละ ๑๓ มีข้อความที่ได้รับการรับแจ้งและติดตามทางออนไลน์ที่ต้องคัดกรองทั้งหมด ๕๖,๔๘๒,๓๑๗ ข้อความ มีข้อความเข้าเกณฑ์การตรวจสอบ ๒๒,๗๒๘ ข้อความ มีข้อความที่ต้องส่งให้ดำเนินการตรวจสอบ ๘,๒๗๘ เรื่อง ผลการตรวจสอบพบ ๔,๖๔๒ เรื่อง และได้รับการเผยแพร่ ๑,๓๑๔ เรื่อง พบว่าทุก ๆ ๑๐ เรื่อง เป็นข่าวปลอม ๗ เรื่อง ข่าวบิดเบือน ๑ เรื่อง และเป็นข่าวจริงเพียง ๑ เรื่อง

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ได้ทำการวิจัยร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร ในการสร้างเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ขั้นสูงในการควบคุมการเข้าถึง (Access Control) และบริหารจัดการความมั่นคง ปลอดภัยของระบบ โดย พัฒนาระบบการยืนยันตัวตนด้วยข้อมูลทางชีวมิติ (Biometric) อาทิ ลายนิ้วมือ ใบหน้า ม่านตา เป็นต้น รวมถึงเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับเรื่องของ Fake News ทางศูนย์ฯ อยู่ระหว่างการศึกษาเบื้องต้น เนื่องจากรูปแบบของการบิดเบือนข้อมูลเปลี่ยนแปลงไปมากและกระจายอย่างรวดเร็วโดยใช้ช่องทางสื่อใหม่ เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) สร้างข่าวปลอมแทนบุคคลในข่าว ส่วนกระบวนการตรวจสอบนั้นจะต้องมีทั้งที่เป็นทรัพยากรบุคคลและเทคโนโลยี เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มา วันที่เกิด และหัวข้อข่าวที่สะดุดตา

และเกินจริง ส่วนแนวทางการป้องกันนั้น ทางศูนย์ฯ เห็นว่าควรให้การศึกษาเพื่อการตระหนักรู้ ในเรื่องของข่าวปลอม โดยเฉพาะข้อมูลที่จะเป็นอันตรายต่อภาคเศรษฐกิจและสังคม

บริษัท เนชั่น บรอดแคสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) องค์กรสื่อ ได้แยกข้อมูลบิดเบือนออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเกิดจากบุคคลทั่วไปที่มีความเข้าใจผิดเป็นผลให้เผยแพร่ข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ข้อมูลส่วนนี้จะมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามธรรมชาติ ส่วนที่สองเป็นข้อมูลบิดเบือนที่เผยแพร่เพื่อทำลายคู่แข่งทางการเมือง หรือมีวาระซ่อนเร้นอื่น ซึ่งข้อมูลประเภทนี้มักเผยแพร่ในช่องทางสื่อที่เรียกว่า “สำนักข่าวห้องแถว”

สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ มีเป้าหมายในการตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนสื่อออนไลน์ให้มีเนื้อหาที่น่าเชื่อถือให้กับสมาชิกซึ่งเป็นองค์กรสื่อหลัก ๒๘ องค์กร ที่มีผู้เข้าอ่านผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Google Facebook YouTube หรือ Line เดือนละพันล้านครั้ง และครอบคลุมประมาณร้อยละ ๖๐ ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งเป้าหมายการดำเนินการดังกล่าว คือการสร้างให้คนรุ่นใหม่รู้เท่าทันสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้ยังเป็นโครงการที่กำลังประสานงาน ของบประมาณค่าใช้จ่ายจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มาดำเนินการ

ศูนย์ชัวร์ก่อนแชร์ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ดำเนินการเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารที่ส่งต่อเผยแพร่ในสังคมออนไลน์โดยเฉพาะประเด็นที่ทำให้เกิดความตื่นตระหนก และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก ด้วยการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ และนำมาผลิตเป็นสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อใหม่ ให้ประชาชนสามารถสืบค้นและสอบถามได้

ทั้งนี้ ได้แบ่งงานออกเป็น การแจ้งเตือน และเฝ้าระวังข้อมูลบิดเบือนที่เกิดขึ้นในระบบ Ecosystem โดยเริ่มจากการจัดการฐานข้อมูลให้สืบค้นได้โดยใช้ Microsoft OneNote เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดไว้เพื่อนำไปสู่การตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยการสืบหาต้นตอ วิเคราะห์ที่มา และตรวจสอบเนื้อหา แล้วนำผลการตรวจสอบมาจัดทำเป็นเนื้อหา เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อให้เข้าถึงและตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งปัจจุบันทางศูนย์ชัวร์ก่อนแชร์ ได้งบค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในการผลิตเครื่องมือและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาสนับสนุนการแก้ไขปัญหาข่าวปลอม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจปราบปรามหลังจากมีเหตุเกิดและมีการร้องทุกข์กล่าวโทษ กรณีที่ผู้ก่อเหตุเข้าถึงผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider : ISP) ผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ หรือบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการเชื่อมโยงรับส่งข้อมูล หากเป็นผู้ให้บริการในประเทศส่วนใหญ่จะไม่มีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย แต่จะมีข้อจำกัดสำหรับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ข้ามชาติ อาทิ Facebook YouTube เนื่องจากไม่อยู่ภายใต้กฎหมายไทย โดยผู้ที่จงใจสร้างข่าวปลอมจะเริ่มจากการปลอมตัวตนเข้ารหัส แล้วส่งข้อมูลเข้าแพลตฟอร์มในต่างประเทศ ซึ่งส่งย้อนกลับมาเผยแพร่ในประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยไม่มีนโยบายตรวจสอบข้อมูลตามกฎหมายหรือ Lawful Interception เมื่อผู้ให้บริการได้รับคำสั่งจะระงับเฉพาะเรื่องที่ผิดกฎหมายของประเทศที่ผู้ให้บริการตั้งอยู่ ดังนั้น จึงต้องดูแลผู้บริโภคด้วยการให้รู้เท่าทันสื่อ

การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการสื่อสารมาแก้ไขปัญหาข่าวปลอมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย เช่น แอปพลิเคชั่น เป็นต้น เพื่อพยายามติดตามแก้ไขข่าวปลอมที่ถูกพัฒนาเผยแพร่ออกมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การพัฒนาโปรแกรมแอนตี้-ไวรัส (Anti-Virus) การสร้างระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) สนับสนุนให้มีกลุ่มปกป้อง กำกับดูแลกันเอง และแนะนำวิธีปฏิบัติให้ผู้บริโภครู้จักวิธีปกป้องเครื่องมือสื่อสารของตน

มาตรการการใช้กฎหมายแก้ปัญหาข่าวปลอม หลายประเทศได้กำหนดกฎหมายเฉพาะเพื่อตรวจสอบจำกัดการเผยแพร่ (Censor) และเพิ่มโทษการเผยแพร่ข้อมูลบิดเบือนทางสื่อใหม่ของผู้เผยแพร่ข่าวปลอม ซึ่งมีอัตราที่สูงกว่าช่องทางสื่อสาธารณะ บางประเทศสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มกำกับและดูแลกันเอง หรือออกกฎหมายให้ผู้ให้บริการเป็นผู้รับผิดชอบข้อมูลผ่านช่องทางที่เป็นแพลตฟอร์มของตน ทั้งนี้ มาตรการต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ถูกต่อต้านโดยนักสิทธิมนุษยชน

การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยได้มีกฎหมายครอบคลุมไว้ตั้งแต่กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติหมวด ๓ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยไว้แล้วระหว่างมาตรา ๒๕ ถึง มาตรา ๔๙

กรณีความรับผิดทางประมวลกฎหมายอาญา ข้อหาหมิ่นประมาทมีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘ ข้อหาเผยแพร่ข้อมูลเท็จ ตามมาตรา ๓๘๔

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในหมวดของการละเมิด มาตรา ๔๒๐ มาตรา ๔๒๑ มาตรา ๔๒๓ มาตรา ๔๓๘ มาตรา ๔๔๔ มาตรา ๔๔๕ มาตรา ๔๔๖ และมาตรา ๔๔๗

กรณีเผยแพร่ “ข้อมูลเท็จ” ผ่านระบบคอมพิวเตอร์จะมีความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๒

กรณีเผยแพร่ “ข้อมูลเท็จ” ผ่านระบบวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ มีพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการข่าวปลอมที่เผยแพร่ออนไลน์ เป็นเรื่องใหม่ในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมของไทย การสืบหาผู้กระทำความผิดยังมีปัญหาโดยเฉพาะผู้อาศัยอยู่นอกราชอาณาจักร และการตีความกฎหมายเพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษมีลักษณะที่แตกต่างไปจากหลักฐานในอาชญากรรมธรรมดา

การศึกษา “แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์” ในครั้งนี้ สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาข้อมูลที่ไม่มีหรือบิดเบือนแหล่งข้อมูล ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน เพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนมีความรู้ มีประสบการณ์ร่วมกัน และมีแหล่งสืบค้นข้อเท็จจริงว่าเพื่อให้ “รู้เท่าทัน” สื่อใหม่

๓. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

ผลการศึกษาเรื่องการการจัดระบบการบริหารจัดการข้อมูลบิดเบือน (Disinformation) หรือข่าวปลอม (Fake News) ต้องทำอย่างเป็นระบบและบูรณาการทั้งระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ของข้อมูลที่บิดเบือน ทั้งนี้ จะต้องมีองค์ประกอบที่จำเป็นในการดำเนินการดังนี้

๓.๑ การจัดการปัญหาระยะเร่งด่วน

๑) ปัจจุบันยังไม่มีการประมวลกฎหมายที่มีอยู่มาบริหารจัดการใช้อย่างจริงจัง และรวดเร็วทันการณ์ หากจะมีการบัญญัติกฎหมายใหม่เพิ่มขึ้นต้องเป็นกฎหมายเกี่ยวกับ “การปกป้องการสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จ และการทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ หรือ “ข้อมูลบิดเบือน” เฉพาะเรื่องที่มีเจตนาก่อให้เกิดความเสียหาย

๒) การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตหรือผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ในประเทศ ด้วยการบูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

และ กสทช. ในฐานะหน่วยงานออกใบอนุญาตให้กับผู้ให้บริการ โดยออกประกาศเพื่อให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สุ่มตรวจสอบการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้สามารถระบุตัวตนได้ หากไม่มีการปฏิบัติตามจะต้องมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย จนถึงการเพิกถอนใบอนุญาต

๓) ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต่างประเทศ ควรมีความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค อาทิ สิงคโปร์ ฮ่องกง เพื่อบังคับใช้กฎหมายในการตรวจสอบเนื้อหา และระบุตัวตน เนื่องจากแพลตฟอร์มต่างประเทศจะมีการบริหารจัดการข้อมูล (Host Content) ในสิงคโปร์หรือฮ่องกงเป็นหลัก อีกทั้งเพื่อสามารถเก็บภาษีจากรายได้ที่ได้รับผ่านแพลตฟอร์มได้

๔) ควรกำหนดให้ผู้ใช้บริการเครื่องมือสื่อสารสามารถระบุตัวตนของผู้ใช้งานใน Social Network ด้วยการลงทะเบียนการใช้งานตามหมายเลข ๑๓ หลักในบัตรประชาชน เพื่อเข้าใช้ Digital Platform หรืออาจจะใช้แนวทางในการระบุตัวตนอื่น ๆ เช่น ใช้กลไกในรูปแบบ Virtual ID หรือ Biometrics ในการระบุตัวตนของผู้ใช้ได้โดยไม่เปิดเผยข้อมูลต่อผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ หรือการระบุตัวตนแบบ KYC (Know Your Customer : KYC) ทางดิจิทัล ยกตัวอย่างเช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ได้มีการนำ Virtual ID มาใช้และทำสำเร็จแล้ว โดยยืนยันข้อมูลผ่านบัตรประชาชนและถ่ายรูปหน้าตรง และทำ QR Code ยืนยันตัวตน

๓.๒ การจัดการปัญหาระยะสั้น

๑) ใช้ Crowdsourcing ในการรวมพลังความคิดของกลุ่มคนจากชุมชนออนไลน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับแบรนด์หรือองค์กร มาร่วมออกไอเดียในการแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ด้วยรูปแบบการเปิดเว็บไซต์สาธารณะขึ้นมา เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้เข้ามาอ่านและเสนอความเห็นในข่าวปลอม (Fake News) หรือข่าวที่น่าสงสัยต่าง ๆ นอกจากนี้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เข้าร่วมในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

๒) ควรมีตัวชี้วัดการรายงานผลการตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนที่พบและอยู่ในความสนใจของประชาชนไปถึงสื่อต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลง ปริมาณที่พบ การส่งผ่าน และความเสียหายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามช่วงเวลา รวมทั้งองค์กรหรือบุคคลที่อาจจะได้รับผลกระทบจากข้อมูลบิดเบือนนั้น ๆ แม้ว่าข้อมูลดังกล่าวได้มีการลบออกไปแล้วก็ตาม

๓) นำแอพพลิเคชั่น “Social Listening” มาเป็นเครื่องมือในการเก็บและคัดกรองข้อมูลจากการพูดคุยของข้อความต่าง ๆ ในสื่อโซเชียล ไม่ว่าจะเป็น Facebook Twitter หรือแอพพลิเคชั่นออนไลน์ เป็นต้น ด้วยการนำ AI มาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลเท็จ ตลอดจนข่าวปลอม (Fake News) ทั้งนี้ ในปัจจุบันเทคโนโลยีดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดในการใช้งานที่ยังไม่สมบูรณ์นัก

๔) สร้างกลไกในการตรวจสอบกลั่นกรองให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถืออย่างเปิดเผย โดยคัดข้อมูลบิดเบือนและปนเปื้อนออกจากแหล่งที่มาทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสื่อ เพื่อให้ประชาชนสามารถค้นหาและเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นและสำคัญ โดยเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจของประชาชน ด้วยการตรวจสอบข้อมูลด้วยตัวเองผ่านทางเว็บไซต์ ดอททีเอช (.th) ของประเทศไทย มีความน่าเชื่อถือมากกว่าดอทคอม (.com)

๕) กระบวนการบังคับใช้กฎหมายระยะสั้นด้วยการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ต่างประเทศ อาทิ Google YouTube Facebook Twitter Line ซึ่งมีตัวแทนตั้งอยู่ในประเทศไทย ให้รับผิดชอบในการตรวจสอบและระงับเนื้อหาที่กฎหมายไทยกำหนดไว้เป็นความผิดอย่างทันท่วงที รวมถึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทย ทั้งนี้ หากตัวแทนดังกล่าวไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไทย รัฐควรมีมาตรการตอบโต้ขั้นต่อไป เช่น การปิดสำนักงานตัวแทน เป็นต้น

๖) ควรมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อกำกับดูแล Digital Platform หรือสื่อออนไลน์ที่มาจากต่างประเทศ อาทิ Google YouTube Facebook Twitter Line ด้วยการออกใบอนุญาตให้กับตัวแทนผู้ให้บริการโครงข่ายในประเทศเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ และระงับใช้โครงข่ายได้ทันการณ์ในกรณีที่มีการละเมิดข้อตกลง ด้วยการกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายปกครอง

๗) ผู้รักษากฎหมายจึงควรปรับวิธีการทำงานโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการออกหมายเรียกพยานเอกสารและพยานบุคคลเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการทำงาน ได้แก่ การขอข้อมูลจากผู้ให้บริการการอายัดเงินในบัญชีธนาคารของผู้กระทำความผิด การสั่งให้ผู้ที่ได้รับข่าวปลอมส่งรายงานเบื้องต้นผ่านทางเว็บไซต์ของทางการ โดยระบุเลขคดี วันเดือนปี และเวลาที่ได้รับข่าวปลอม ข้อมูลของผู้รับและส่งข่าวปลอมพร้อมส่งต่อหมายเรียกของเจ้าหน้าที่ไปยังคนที่ส่งข่าวปลอมมาให้เพื่อดำเนินการเช่นเดียวกันเป็นทอด ๆ ไปจนถึงต้นตอ เป็นต้น โดยอาจมีการปรับแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๕ ซึ่งกำหนดให้ การดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐ หรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด

๘) ควรปรับปรุงแก้ไขให้มีบทลงโทษโดยเฉียบพลันสำหรับผู้ที่เผยแพร่ข้อมูลบิดเบือน และผู้ที่ทำการเผยแพร่ซ้ำด้วยการส่งต่อโดยไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องตามเจตนาและระดับของความเสียหายที่มีผลกระทบต่อสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ตลอดจนหน่วยงานที่ให้บริการปกปิดและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

๓.๓ การจัดการปัญหาระยะกลาง

๑) ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยทุกภาคส่วนจะต้องช่วยกันให้ความรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของคนรุ่นใหม่ให้เท่าทันสื่อในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร ผ่านรูปแบบสื่อต่าง ๆ โดยสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้ด้วยตัวเอง อีกทั้งยังพร้อมตั้งสมมติฐานของข้อมูลว่ามีข้อเท็จจริงเพียงไร

๒) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Block chain) อันเป็นระบบโครงข่ายในการเก็บธุรกรรมทางบัญชีและการเงิน ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของเงินหมุนเวียน (Sources of Funds) และสินทรัพย์ชนิดอื่น ๆ ในอนาคต ทั้งนี้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดเก็บอยู่ในเทคโนโลยีบล็อกเชนจะไม่สามารถถูกเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขได้ จึงเป็นการสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลหรือเอกสารที่ถูกบันทึกด้วยระบบบล็อกเชน ดังนั้น รัฐบาลสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการรับรองความถูกต้องหรือการยืนยันความถูกต้อง เช่น เอกสารสำคัญ เอกสารแสดงตัวตน เป็นต้น รวมไปถึงการป้องกันข่าวปลอม (Fake News) อีกด้วย

๓) การนำกระบวนการทางซอฟท์แวร์ของระบบหรือที่เรียกว่า Application Program Interface (API) มาใช้ในกระบวนการป้องกันข่าวปลอม (Fake News) รวมไปถึงการนำระบบมาวิเคราะห์ข่าวและการแจ้งเตือนข่าวปลอม (Fake News) โดยที่ระบบจะเก็บข้อมูลและคัดกรองข้อมูลสื่อออนไลน์และทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลมาเก็บไว้ในฐานข้อมูล ผ่านกระบวนการการเข้าถึงฐานข้อมูลในเรื่องข่าวปลอม (Fake News) ด้วยการสร้างระบบ AI คัดกรองความเป็นไปได้ของข่าวปลอม ตรวจสอบกับทะเบียนผู้ใช้งานและส่งต่ออัตโนมัติถึงระดับปฏิบัติการให้ทันการณ์

๓.๔ การจัดการปัญหาระยะยาว

๑) ควรมีการบรรจุการเรียนการสอน ในเรื่องการตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนผ่านเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ โดยใช้สมมุติฐานตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในประเทศ รวบรวมให้เป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

๒) ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ควรเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนในปัจจุบัน ควรปรับโครงสร้างขององค์กรและอัตรากำลังให้เหมาะสม เพื่อรองรับการตรวจสอบข้อมูลที่ส่งผ่านสื่อออนไลน์ในปริมาณที่มากขึ้นตลอด ๒๔ ชั่วโมง รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงบูรณาการได้อย่างทันการณ์ ทั้งนี้ ควรมีการออกพระราชบัญญัติในการกำหนดอำนาจ หน้าที่ ของหน่วยงานให้ชัดเจน ในลักษณะเดียวกับ กสทช.

๓) การออกระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบ

โครงการเน็ตประชารัฐและโครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และพื้นที่ห่างไกล (Zone C) หรือโครงการ USO Net

๑. ความเป็นมา

รัฐบาลมีนโยบายที่จะนำพาประเทศไทยก้าวสู่ “ไทยแลนด์ ๔.๐” ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ซึ่งสอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และมีแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ คือ แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โดยมีแนวทางการพัฒนาข้อแรก คือ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลทั้งในส่วนของโครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศ และโครงข่ายบรอดแบนด์ความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Accessible) มีความพร้อมใช้ (Available) และอยู่ในราคาที่จ่ายได้ (Affordable) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ เห็นชอบโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านของประเทศไทย ซึ่งได้มอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ในขณะนั้น) บูรณาการการดำเนินงานให้สอดคล้องเชื่อมโยงและไม่เกิดความซ้ำซ้อนกับแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมของสำนักงาน กสทช. ทั้งนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงาน กสทช. เพื่อพิจารณากำหนดพื้นที่เป้าหมายภายใต้การดำเนินโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้แบ่งพื้นที่หมู่บ้านทั้งหมดในประเทศออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑) โซน A และ B เป็นพื้นที่ในเมืองและพื้นที่มีศักยภาพตามลำดับ มีหมู่บ้านรวมกันจำนวน ๓๐,๖๓๕ หมู่บ้าน

๒) โซน C เป็นพื้นที่ห่างไกล มีหมู่บ้านรวมกันจำนวน ๔๐,๔๓๒ หมู่บ้าน

๓) โซน C+ เป็นพื้นที่ห่างไกลมาก มีหมู่บ้านรวมกัน ๓,๙๒๐ หมู่บ้าน (สำนักงาน กสทช. ดำเนินการ)

เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุม ๒๔,๗๐๐ หมู่บ้าน ในโซน C โดยใช้เงินงบประมาณปี ๒๕๕๙ และให้สำนักงาน กสทช. ดำเนินการในหมู่บ้านโซน C ที่เหลือจำนวน ๑๕,๗๓๒ หมู่บ้าน

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (โครงการเน็ตประชารัฐ)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) ได้มอบหมายให้บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นผู้ดำเนินการด้วยวิธีการเบิกจ่ายแทนกัน โดยบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการติดตั้งจุดบริการอินเทอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน ๆ ละ ๑ จุด พร้อมทั้งให้เปิดบริการอินเทอร์เน็ตแล้วครบทั้ง ๒๔,๗๐๐ หมู่บ้าน ในระดับความเร็ว ๓๐/๑๐ Mbps แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๙,๘๓๐.๔๗ ล้านบาท โดยบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการดังนี้

๑) จัดหาอุปกรณ์โครงการและดำเนินการติดตั้งโครงข่าย (โดยติดตั้งจาก Node ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ที่ใกล้หมู่บ้านมากที่สุดมายังหมู่บ้านปลายทาง)

๒) ให้บริการอินเทอร์เน็ตและดูแลบำรุงรักษาโครงข่าย

๓) จัดฝึกอบรมและจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ในท้องถิ่น

๔) ชำระค่าไฟฟ้าสำหรับอุปกรณ์โครงการ

๕) จัดทำระบบบริหารจัดการ ๕ ระบบ ได้แก่ ระบบบริหารจัดการบริการและทรัพย์สินโครงการ ระบบตรวจสอบสิทธิ์ ระบบรักษาความปลอดภัยและการเข้าใช้งานเว็บไซต์ ระบบบริหารจัดการและจัดเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ และระบบตรวจสอบสถานะของโครงข่าย

๖) ให้บริการศูนย์บริหารจัดการโครงการ ๓ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์บริหารจัดการโครงข่าย ศูนย์บริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยโครงข่ายเน็ตประชารัฐ และศูนย์บริการข้อมูลและรับแจ้งเหตุขัดข้อง

เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเปิดโครงข่ายเน็ตประชารัฐตามหลักเกณฑ์การให้บริการแบบเปิด (Open Access Network) เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันสำหรับต่อยอดการให้บริการไปยังบ้านเรือนประชาชน หน่วยงานราชการ และสถานประกอบการทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการคิดค่าบริการของผู้ประกอบการ ประกอบกับการใช้กลไกการแข่งขันในตลาดจะทำให้ประชาชนใช้บริการในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้ง ช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วทันเหตุการณ์ ในการนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้แต่งตั้งให้บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบันเป็นตัวแทนในการดำเนินการโครงข่ายเน็ตประชารัฐแบบเปิด เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓

โครงการเน็ตประชารัฐได้ปรับเพิ่มความเร็วของอินเทอร์เน็ตให้เป็น ๑๐๐/๕๐ Mbps เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๒ โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (โซน C+) และพื้นที่ห่างไกล (โซน C) ของสำนักงาน กสทช.

๑) โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (โซน C+) จำนวน ๓,๙๒๐ หมู่บ้าน แบ่งเนื้องานใหญ่ ๆ ได้ ๒ งาน คือ งานจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่

(มี ๓ สัญญา) และงานให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (๓ สัญญา) ซึ่งบริการนี้ มีขอบเขตการดำเนินงาน ๔ ประเภท ได้แก่

๑.๑) บริการ Wifi สาธารณะประจำหมู่บ้าน

๑.๒) บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงเรียน

๑.๓) บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๑.๔) บริการศูนย์อินเทอร์เน็ตสาธารณะ (ศูนย์ USO Net)

งานประเภทที่ (๑.๑) (๑.๒) และ (๑.๔) หากผู้ให้บริการมีโครงข่ายอยู่แล้วให้ใช้โครงข่ายที่มี หากยังไม่มีโครงข่ายเข้าไปถึง ให้สร้างโครงข่ายเพื่อให้บริการด้วยโดยให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ความเร็ว ๓๐/๑๐ Mbps โดยสำนักงาน กสทช. ได้ลงนามในสัญญาทั้ง ๖ สัญญา เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ โดยมีกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะเวลาจัดหาอุปกรณ์และติดตั้ง ๓๖๕ วัน ระยะเวลาให้บริการต่อเนื่อง ๖๐ เดือน และส่งมอบอุปกรณ์หลังสิ้นสุดระยะที่ ๒

ในส่วนของงานให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เปิดให้บริการแล้ว ๘๘.๙๔% อยู่ระหว่างตรวจรับ ๘.๘% และอยู่ในพื้นที่ป่าไม้รอการได้รับอนุญาต ๒.๓% สำหรับงานจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ดำเนินการแล้วเกือบ ๑๐๐% เหลือเพียงพื้นที่ป่าไม้ที่ต้องขออนุญาตอีกเพียงเล็กน้อย

๒) โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ห่างไกล (โซน C) จำนวน ๑๕,๗๓๒ หมู่บ้าน มีทั้งหมด ๘ สัญญา มีขอบเขตการดำเนินงาน ๕ ประเภท ได้แก่

๒.๑) บริการ Wifi สาธารณะประจำหมู่บ้าน

๒.๒) บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงเรียน

๒.๓) บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๒.๔) บริการศูนย์อินเทอร์เน็ตสาธารณะ (ศูนย์ USO Net)

๒.๕) บริการศูนย์อินเทอร์เน็ตสาธารณะ (USO Wrap)

โดยจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ความเร็ว ๓๐/๑๐ Mbps และเริ่มดำเนินโครงการ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ ระยะ คือ ระยะเวลาจัดหาอุปกรณ์และติดตั้ง ๓๐๐ วัน ระยะเวลาให้บริการต่อเนื่อง ๖๐ เดือน และส่งมอบอุปกรณ์หลังสิ้นสุดระยะที่ ๒

การดำเนินการของโครงการนี้ได้เปิดให้บริการแล้ว ๙๕.๘% อยู่ระหว่างการส่งมอบและตรวจรับ ๓.๕% และอยู่ระหว่างรออนุญาตจากกรมป่าไม้ ๐.๗%

๓. ความคืบหน้า

๓.๑ โครงการเน็ตประชารัฐ หลังสิ้นสุดการเบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน ตั้งแต่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ยังคงให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ความเร็ว ๑๐๐/๕๐ Mbps ใน ๒๔,๗๐๐ หมู่บ้าน โดยดูแลบำรุงรักษาให้ใช้งานได้ตลอดเวลา ดูแลระบบการบริหารจัดการโครงข่ายทั้ง ๕ ระบบ และให้บริการศูนย์ปฏิบัติงานในโครงการทั้ง ๒ ศูนย์ ให้สามารถใช้งานได้ตามปกติอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการใช้งานของประชาชน อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล โดยยังคงรอรับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการให้บริการดังกล่าว ในปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๙๖๑.๑๙ ล้านบาท

ในส่วนของการใช้โครงข่ายเน็ตประชารัฐแบบเปิดนั้น ได้มีการลงนามในสัญญากับผู้ประกอบการแล้ว ๔ ราย ได้แก่

- บมจ. ทีโอที (บมจ. เอ็นที ในปัจจุบัน) เมื่อ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- หจก. เอส.ที.แอล เสียงไทยแลนด์ เมื่อ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- หจก. วารินชำราบเคเบิ้ลทีวี. เมื่อ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓
- บมจ. กสท โทรคมนาคม (บมจ. เอ็นที ในปัจจุบัน) เมื่อ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ มีจำนวนผู้ลงทะเบียนสะสมจำนวนทั้งสิ้น ๙,๔๔๕,๕๕๒ คน และมีจำนวนครั้งการเข้าใช้งานทั้งสิ้น ๓๐,๘๕๕,๓๐๔ ครั้ง โดยมีพฤติกรรมการใช้งานแอปพลิเคชัน Facebook มากที่สุดถึง ๗๒% ตามด้วย YouTube Google Line ในสัดส่วน ๑๑% ๙% ๕% ตามลำดับ และอื่น ๆ ๓%

ในส่วนของการส่งเสริมการใช้ประโยชน์โครงการเน็ตประชารัฐนั้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ดำเนินการ ดังนี้

- ผู้นำชุมชน ๑๐๐,๔๔๖ คน
- วิทยากรแกนนำ ๑,๐๓๓ คน
- ประชาชนในหมู่บ้านเน็ตประชารัฐ ๑,๒๒๔,๖๒๓ คน
- เครือข่ายเน็ตอาสาประชารัฐ ๒๔,๗๐๐ คน

นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำ Application และพัฒนาผู้ดูแลเน็ตประชารัฐประจำจังหวัดด้วย

๓.๒ โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (โซน C+) และพื้นที่ห่างไกล (โซน C) ของสำนักงาน กสทช. ทั้งสองโครงการมีการให้บริการในประเภทต่าง ๆ รวมกัน ดังนี้

- WIFI หมู่บ้าน ๑๘,๒๗๕ แห่ง อยู่ในโซน C+ ๒,๘๕๒ แห่ง และ โซน C ๑๕,๔๒๓ แห่ง
- WIFI โรงเรียน ๔,๐๓๐ แห่ง อยู่ในโซน C+ ๑,๐๖๒ แห่ง และโซน C ๒,๙๖๘ แห่ง
- WIFI รพ.สต. ๑๗๙ แห่ง อยู่ในโซน C+ ๑๐๐ แห่ง และโซน C ๗๙ แห่ง
- ศูนย์ USO Net ๕๑๖ ศูนย์ อยู่ในโซน C+ ๓๕๓ แห่ง และโซน C ๑๖๓ แห่ง
- USO Wrap ๑,๕๑๙ แห่ง อยู่ในโซน C ๑,๕๑๙ แห่ง

ปัจจุบันมีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตประมาณ ๑ แสนราย

สำนักงาน กสทช. อยู่ในระหว่างการจัดทำหลักสูตรการสร้างทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีสู่สังคมดิจิทัลให้แต่ละกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๘ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร กลุ่มประชาชนที่ใช้เชิงพาณิชย์ กลุ่มผู้สูงอายุ บุคลากรทางการศึกษา กลุ่มนักเรียน กลุ่มบุคลากรประจำศูนย์ กลุ่มผู้พิการ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๑ ลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ที่ด้อยศักยภาพทางเศรษฐกิจให้มีโอกาสและมีช่องทางในการรับรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๔.๒ สร้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากการเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมภายในประเทศ และเพิ่มโอกาสในการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

๔.๓ เพิ่มช่องทางการศึกษาของประชาชนในทุกระดับ และส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๔.๔ เพิ่มโอกาสให้ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ด้านการเกษตร

๔.๕ เพิ่มโอกาสให้ประชาชนในการเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุขและเทคโนโลยีสารสนเทศสุขภาพ เช่น ระบบใบสั่งยาอิเล็กทรอนิกส์ และการแพทย์ทางไกล เป็นต้น

๔.๖ เพิ่มช่องทางในการทำการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กับประชาสังคม และสนับสนุนให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ

๔.๗ มีโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมครอบคลุมทุกหมู่บ้านในประเทศไทย ทำให้อันดับความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของประเทศดีขึ้นทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๔.๘ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นการพัฒนาต่อยอดธุรกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน โดยโครงการเน็ตประชารัฐได้รับรางวัลชนะเลิศด้านโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและการสื่อสาร (The Winner WSIS Action 2 – Information and Communication Infrastructure) จากสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) ในปี ๒๕๖๒

๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๕.๑ ระยะเร่งด่วน

๑) รัฐบาลควรเร่งนำงบประมาณของ USO มาใช้ในการขยายโครงข่ายเน็ตประชารัฐ รวมถึงโครงการ USO Net ให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ โดยใช้งบประมาณอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ

๒) ด้วยวิธีการประมูลที่ กสทช. ใช้ (Beauty Contest) กสทช. ควรกำหนดใน TOR ให้ผู้ชนะการประมูลต้องให้บริการเพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากประชาชนด้วย

๓) ควรเร่งส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนวิธีใช้งานแอปพลิเคชัน (Application) ที่เป็นประโยชน์ในการหารายได้ผ่านเครื่องมือสื่อสารให้กับผู้นำความคิด ผู้นำชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน รวมถึงการแนะนำให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องระมัดระวังในการใช้เพื่อไม่ให้เกิดความผิดตามกฎหมายต่าง ๆ ทางด้านไซเบอร์และดิจิทัล

๔) ควรมีการให้บริการประชาชนในรูปแบบที่หลากหลายและเท่าเทียมกันทั้ง ๒ โครงการ เช่น การบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล/โรงเรียน

๕) ควรมีการสำรวจแผนการปฏิบัติงานระหว่างโครงการเน็ตประชารัฐ และโครงการ USO Net ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน โดยการกำหนดจุดติดตั้งที่มีความครอบคลุมในแต่ละหมู่บ้านเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งควรมีการปรับปรุงจุดการติดตั้งให้ตรงกับความต้องการการใช้งานของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนควรกำหนดจุดติดตั้งในสถานที่ที่ผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้ทำงานร่วมกันเป็นประจำ เช่น ชมรมแม่บ้านเกษตร ที่ทำการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตของเยาวชนในหมู่บ้านอยู่ในความดูแลของผู้ใหญ่

๖) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงาน กสทช. ควรใช้โอกาสจากการขยายการดำเนินงานในการสร้างแกนนำอาสาสมัครดิจิทัล (อสด.) ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และวิทยากรแกนนำให้ครบทุกหมู่บ้าน รวมทั้งสร้างการรับรู้ให้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดโดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

๗) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงาน กสทช. ควรบูรณาการร่วมกันและร่วมมือกับทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการอำนวยความสะดวกในการช่วยพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในการเข้าถึงบริการการภาครัฐ เช่น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

๘) เนื่องจากโครงการเน็ตประชารัฐดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ภาครัฐควรกำหนดให้ชัดเจน เพื่อให้มีความต่อเนื่องในการจัดให้มีการบริการ อีกทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ย่อมเสื่อมสภาพตามระยะเวลา อาจทำให้คุณภาพในการบริการลดถอยลง อาจเป็นเหตุให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการให้บริการระหว่างโครงการเน็ตประชารัฐและโครงการ USO Net จึงควรมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพ รวมทั้งส่งเสริมและมอบหมายให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลอุปกรณ์และโครงข่ายอินเทอร์เน็ตชุมชน

๕.๒ ระยะยาว

๑) ควรระบุชื่อโครงการและโลโก้ของโครงการเน็ตประชารัฐและโครงการ USO Net ให้มีความแตกต่างกัน เพื่อให้มีความชัดเจนในความเป็นผู้รับผิดชอบตามภารกิจ หากรัฐมีนโยบายว่าจะให้เป็นอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาชน ก็อาจใช้ชื่อโครงการเป็นโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาชน ๑ , ๒ หรือ ๓

๒) ควรมีการศึกษาผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบที่มีต่อประชาชน ทั้ง ๒ โครงการ โดยเฉพาะผลกระทบเชิงลบ เช่น การติดเกมส์ของเยาวชน การค้าขายสิ่งผิดกฎหมาย การเล่นการพนันออนไลน์ เป็นต้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตไปในทางที่ผิดอันอาจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมในสังคมได้ ขณะเดียวกันเพื่อเป็นการประเมินหรือทบทวนนโยบายการใช้งานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้งานในเชิงบวกอย่างแท้จริงต่อไป

๓) ควรมีการประเมินผลการใช้งานต่าง ๆ การบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อไม่ให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการใช้งาน และสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

๔) ควรลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ๒ โครงการ โดยรัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนว่าหน่วยงานใดเป็นผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลและผู้สร้างหรือจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยข้อกำหนดและมาตรฐานเดียวกันทั้งในเรื่องคุณสมบัติอุปกรณ์และโครงข่าย การจัดสรรงบประมาณ รูปแบบการให้บริการประชาชน และการสนับสนุนการใช้ประโยชน์เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มรูปแบบและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ อันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในระยะยาว

๕) ศูนย์ USO Net ของสำนักงาน กสทช. หลังจากหมดสัญญา ๕ ปี และสำนักงาน กสทช. รับมอบทรัพย์สินและอาคารแล้ว ควรมีการพิจารณาเตรียมการในการบริหารจัดการต่อ เพื่อมิให้ศูนย์ USO Net ขาดการดูแล

๖) ควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์และโครงข่ายอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ของตนเอง เช่น การให้ประชาชนหรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ทำหน้าที่ในการดูแลบำรุงรักษาต่อไป อันจะส่งเสริมให้ชุมชนมีความรักและหวงแหนในสาธารณสมบัติของชุมชน รวมถึงมีการฝึกฝนให้ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตเบื้องต้นได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างความร่วมมือและการสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อีกด้วย

๗) ในระยะยาวหากพื้นที่ที่ขาดศักยภาพในโซน C ของเน็ตประชารัฐได้รับการพัฒนาจนเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ จนมีผู้ประกอบการเข้ามาให้บริการมากขึ้น ซึ่งจะมีผลให้ประชาชนใช้บริการเน็ตประชารัฐลดลงเรื่อย ๆ รัฐควรพิจารณากำหนดแนวทางในการบริหารสถานการณ์ลักษณะนี้ไว้ด้วย

๘) ควรมีการนำข้อมูลการใช้งานต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อรวบรวมข้อมูลให้เป็น Big Data เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้งานและการพัฒนาต่อยอดในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของประเทศต่อไป

การติดตาม เสนอแนะ และให้ข้อสังเกตการประมูล 5G

๑. ความเป็นมา

ในโลกยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยก็เช่นกัน ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายตั้งแต่ยุค 2G เปลี่ยนผ่านเป็น 3G และ 4G ตามลำดับ ทำให้การสื่อสารด้วยภาพ เสียง และวิดีโอเป็นไปอย่างรวดเร็ว จากความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีจำนวนที่เพิ่มขึ้น จึงเกิดการพัฒนาระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อรองรับการสื่อสารที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ความต้องการในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและจำเป็นต้องมีเทคโนโลยีใหม่เพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงการรองรับการใช้งานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อสนองต่อการพัฒนาสังคมดิจิทัลในยุค ๔.๐ ซึ่งเทคโนโลยี 5G หรือ 5th Generation คือ ระบบการสื่อสารแบบไร้สายในยุคที่ ๕ ที่เชื่อกันว่ามีความทรงพลังที่สุดในโลก 5G จะเปลี่ยนโลกทั้งใบให้เชื่อมต่อกัน เป็นเทคโนโลยีที่จะเข้ามาตอบโจทย์ความต้องการของคนในสังคม และเพิ่มโอกาสให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับนานาอารยประเทศได้มากยิ่งขึ้น

๒. การดำเนินงาน

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา จึงมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ประโยชน์ของประเทศไทย กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G” ด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ใช้บริการคลื่นความถี่ 5G เป็นผู้แทนจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (จำนวน ๑๒ ท่าน จาก ๑๐ องค์กร) เป็นองค์กรผู้ประกอบกิจการในอุตสาหกรรมที่มีโอกาสใช้เทคโนโลยี 5G และกลุ่มผู้มีโอกาสให้บริการคลื่นความถี่ด้วยเทคโนโลยี 5G เป็นองค์กรที่ให้บริการคลื่นความถี่ ผู้ผลิต หรือจำหน่ายอุปกรณ์ ผู้ทดลองพัฒนาอุปกรณ์ประดิษฐ์เพื่อการพาณิชย์ และผู้มีโอกาสใช้อุปกรณ์ (จำนวน ๑๒ ท่าน จาก ๑๑ องค์กร)

๓. ความคืบหน้า

ผลจากการรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “ประโยชน์ของประเทศไทย กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G” แสดงให้เห็นว่า คลื่นความถี่เทคโนโลยี 5G ทำให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนมหาศาล และทำให้เศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น และในขณะนี้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ อยู่ในช่วงทดลองใช้คลื่นเทคโนโลยี 5G ด้วยการเป็นพันธมิตรกับกลุ่มผู้ให้บริการ หรือ Operator เพื่อนำผลของการทดลองดังกล่าวมาหาผลดี ผลเสีย และประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยี 5G ในด้านต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังมีการตั้งข้อสังเกตว่า การประมูลครั้งนี้เกิดขึ้นเร็วเกินไป หากเทียบกับการเตรียมความพร้อมในหลาย ๆ ภาคส่วน อาจทำให้การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวเนื่องกับ 5G ได้เพียงเฉพาะด้านเท่านั้น อีกทั้งการเร่งรัดเพื่อจะให้เกิด 5G ยังถือว่าเร็วเกินไป และอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ 4G ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพราะประเทศไทยเพิ่งมีการปรับตัวทางด้านเทคโนโลยีได้ไม่นาน อีกทั้งในเรื่องของการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะรองรับการทำงานของระบบ 5G เข้ามาในประเทศไทยจากแหล่งต่าง ๆ ทั่วโลก

ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยควรกำหนดค่ามาตรฐานอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยไม่อิงไปที่มาตรฐานอุปกรณ์ของผู้ผลิตรายหนึ่งรายใด เพราะอาจส่งผลต่อการผูกขาดและอาจนำมาซึ่งภัยต่อความมั่นคงของชาติ ฉะนั้นจึงถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทางด้านเทคโนโลยีสำหรับประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังมีข้อกังวลจากผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ ต่อการรับมือและเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านอุปกรณ์ ความพร้อมของคนและเทคโนโลยี ปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะเกิดภายหลังการลงทุน และเงื่อนไขการใช้โครงข่าย ทั้งก่อนและหลังการประมูล

ต่อข้อกังวลดังกล่าว คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และโทรคมนาคม วุฒิสภา จึงได้รวบรวมประเด็นข้อสงสัยและข้อเสนอแนะหลังจากได้ข้อคิดเห็นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "ประโยชน์ของประเทศไทย กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G" ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ก่อนที่จะมีการประมูล ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

โดยเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมาธิการ ได้มีหนังสือเชิญให้ สำนักงาน กสทช. เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและแสดงความคิดเห็น ต่อข้อกังวลเหล่านี้ ทางสำนักงาน กสทช. ได้ส่งผู้แทนมาชี้แจงปัญหาและอุปสรรคจากข้อเสนอแนะดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสรุปได้ ๖ ประเด็น ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ ๑ การกำหนดหลักเกณฑ์การประมูลต้องคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง ในการให้ใบอนุญาต 5G ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคสาม ประกอบกับพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๗

ทาง กสทช. ชี้แจงว่าในส่วนนี้ได้ทำครบถ้วนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ โดยผู้ประมูลต้องเสนอแผนความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้บริการประชาชนและสาธารณะ

ข้อเสนอแนะที่ ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการประมูลต้องกำหนดมาตรการป้องกันการผูกขาดการใช้คลื่นความถี่และต้องกำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ที่จะหลั่งไหลจากแหล่งต่าง ๆ ทั่วโลกเข้ามาในประเทศไทย เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี ไม่เจาะจงเฉพาะรายใด เพราะอาจส่งผลต่อการผูกขาดและเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

ทางกสทช. ได้ชี้แจงว่า มีการกำหนดเพดานขั้นสูงในการประมูล เพื่อเป็นการป้องกันการผูกขาดการใช้คลื่นความถี่ และได้ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ประมูลคลื่นความถี่ ๒๖๐๐ MHz ซึ่งมีใบอนุญาต ๑๙ ชุด ให้ประมูลได้รายละไม่เกิน ๑๐ ชุด แก้ไขปรับปรุงเป็น "ประมูลได้ไม่เกิน ๘ ชุด" มีผลให้ผู้เข้าประมูลมีไม่น้อยกว่า ๓ ราย ส่วนในเรื่องของมาตรฐานอุปกรณ์ตามมาตรฐานสากลที่สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) กำหนด แต่ไม่ได้กำหนดมาตรฐานอุปกรณ์เฉพาะเจาะจงเพื่อความสะดวกของผู้บริโภคในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะที่ ๓ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ไม่ควรตัดสินด้วยจำนวนเงินประมูลสูงสุดแต่ควรพิจารณามูลค่าการให้บริการในด้านอื่นด้วย เช่น การกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ การกำหนดมาตรการป้องกันบริการที่สร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น เป็นต้น และในเงื่อนไขการประมูล ทาง กสทช. ได้จัดเตรียมจุดกระจายสัญญาณไว้ด้วยหรือไม่

กสทช. ชี้แจงว่า ในกฎหมายกำหนดให้กิจการโทรคมนาคมเป็นการประมูลเท่านั้น โดย กสทช. เป็นผู้กำหนดจำนวนเงินและจบที่จำนวนเงินสูงสุด ไม่มีอย่างอื่น และในเรื่องของจุดกระจายสัญญาณไม่ได้อยู่ในอำนาจของ กสทช. แต่เป็นองค์กรของรัฐหลายองค์กร ปัจจุบัน กสทช. เป็นหน่วยกำกับดูแล จึงได้เสนอให้รัฐบาลแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน 5G แห่งชาติ ให้มีหน้าที่และอำนาจ

ข้อเสนอแนะที่ ๔ ควรจัดทำแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยเงินลงทุนและผลประโยชน์รวมถึงการเรียกค่าใช้จ่ายในการให้บริการเพื่อเป็นข้อมูลแก่สาธารณะได้ทราบถึงแนวโน้มของการลงทุนหรือแนวโน้มการเรียกค่าใช้จ่ายในการให้บริการ หรือประเภทกิจการที่จะได้รับประโยชน์ ตลอดจนประโยชน์ที่สาธารณชนจะได้รับจากการประมูลคลื่นความถี่ครั้งนี้

ในเรื่องของแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ ทาง กสทช.ชี้แจงว่า ได้จัดทำแบบจำลองด้วยการประเมิน ๓ วิธี คือ ๑. แบบเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ๒. แบบจำลองทางเศรษฐมิติจากค่าครองชีพ และ ๓. แบบจำลองตามความสามารถทางธุรกิจ

ข้อเสนอแนะที่ ๕ ควรกำหนดเงื่อนไขการประมูลให้มีการนำคลื่นความถี่มาใช้ประโยชน์กับสาธารณะโดยผ่านมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่มีองค์ความรู้ทางวิชาการและมีความพร้อมที่สามารถดำเนินการได้โดยเฉพาะการบริการชุมชนและธุรกิจขนาดเล็ก

กสทช. ได้มีประกาศหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมในพื้นที่กำกับดูแลเป็นการเฉพาะ (Regulatory Sandbox) และให้ต่ออายุได้สำหรับการใช้งานที่ไม่ใช่พื้นที่เชิงพาณิชย์

ข้อเสนอแนะที่ ๖ ควรพิจารณาทบทวนร่างประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่าน ๗๐๐ MHz ๑๘๐๐ MHz ๒๖๐๐ MHz และ ๒๖ GHz หมวด ๒ คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ “ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่มีความเกี่ยวโยงกันกับผู้ขอรับใบอนุญาตรายอื่น ไม่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ บริษัทในเครือหรือในกลุ่ม ไม่เป็นผู้มีอำนาจควบคุมหรือถูกควบคุม หรือผู้มีอำนาจควบคุมเป็นบุคคลเดียวกัน” ส่งผลให้องค์กรที่กระทรวงการคลังถือหุ้นขาดคุณสมบัติ เช่น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด ไม่สามารถเข้าประมูลพร้อมกันได้เพราะกระทรวงการคลังถือหุ้นใหญ่ทั้งสององค์กร

ต่อข้อเสนอแนะที่ ๖ ทาง กสทช. ชี้แจงว่า ทุกย่านความถี่ กสทช. ใช้แนวคิด Technology Neutral หรือสามารถเลือกเทคโนโลยีใดก็ได้ เว้นแต่คลื่นความถี่ย่าน ๒๖๐๐ MHz หากผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะลงทุนวางโครงข่าย ณ พื้นที่ EEC และ Smart Cities ด้วยเทคโนโลยี IMT-๒๐๒๐ จะได้รับ Grace Period นอกจากนี้ ในเรื่องของการถือหุ้น ทาง กสทช. ได้แก้ไขปรับปรุงให้ผู้ถือหุ้นกระทรวงการคลังทุกองค์กรประมูลตามที่คณะกรรมาธิการได้เสนอแนะแล้ว

ตามประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เปิดให้มีการประมูลคลื่นความถี่ 5G เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ นั้น ได้มีผู้เข้าร่วมประมูลในหลายบริษัท กระทั่งได้ผู้ชนะการประมูลคลื่นความถี่ 5G

จากนี้จะเป็นการพลิกโฉมประเทศไทยอีกครั้ง ในการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม รวมทั้งกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวพันกับการใช้โครงข่ายเทคโนโลยี 5G เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ในการพัฒนาประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ในยุคดิจิทัล

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา โดยพลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ เป็นประธาน ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ดำเนินการศึกษา ติดตามข้อเท็จจริง ปัจจัยและกลไกต่าง ๆ ที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยผลักดันให้เกิดการศึกษา วิเคราะห์แนวทางในการปรับใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและรอบด้าน จึงขอเสนอแผนการปฏิบัติงานการศึกษาและติดตามเกี่ยวเนื่องกับเทคโนโลยี 5G โดยแบ่งตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ เป็น ๓ ระยะด้วยกัน ดังนี้

๔.๑ การวางแผนระยะสั้นที่ควรดำเนินการทันที

๑) กสทช. ควรเตรียมความพร้อมเพื่อการจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล เพื่อให้บริการ 5G สอดคล้องกับความพร้อมในด้านต่าง ๆ ก่อนมีการประมูลคลื่นความถี่ 5G ครั้งต่อไป

โดยคลื่นความถี่ที่คงเหลือจากการประมูลในครั้งที่ผ่านมาสามารถนำมาประมูลได้อีก ได้แก่ คลื่นความถี่ย่าน ๑๘๐๐ MHz จำนวน ๒ x ๓๕ MHz และย่าน ๒๖ GHz จำนวน ๑๐๐ MHz รวมทั้งย่านความถี่ ๓๔๐๐ – ๓๗๐๐ MHz ที่ยังคงใช้งานในกิจการดาวเทียมสื่อสาร ภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ซึ่งจะสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๔

๒) เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่าง ๆ ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยของรัฐและเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. เพื่อบริการจัดการโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันในการเชื่อมโยงสัญญาณ ทั้งในพื้นที่เชิงพาณิชย์และพื้นที่ที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์ เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่าง ๆ ให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ เช่น สายไฟเบอร์ออพติกเสาโทรคมนาคม เสาไฟฟ้า ท่อร้อยสาย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

๔.๒ การวางแผนระยะกลาง

๑) องค์กรที่รับผิดชอบดูแลมาตรฐานต้องมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะทางเทคนิคสำหรับอุปกรณ์เทคโนโลยี 5G ของประเทศ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความคุ้มค่าของผู้บริโภคเป็นหลัก

๒) การกำหนดอุปกรณ์มาตรฐาน ควรกำหนดความถี่ตามที่มีการใช้งานส่วนใหญ่ในตลาดโลก เพื่อลดต้นทุนอุปกรณ์เครือข่ายและอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ 5G ที่มีราคาต่ำ อีกทั้งจะต้องสามารถใช้งานได้ดีต่อเนื่องกับระบบโทรศัพท์ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

๓) ควรมีการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น การสนับสนุนแหล่งทุนและการออกกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในยุค 5G อย่างยั่งยืน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครบวงจรในการออกแบบและสร้างระบบ Ecosystem เพื่อขับเคลื่อนการคิดค้นนวัตกรรมสมัยใหม่และนำไปสู่การประยุกต์ใช้งานได้จริง

๔.๓ การวางแผนระยะยาว

๑) การเตรียมความพร้อมในเรื่องของ “ทรัพยากรบุคคล” ให้มีกระบวนการทางความคิดเพื่อรองรับเทคโนโลยี 5G ได้อย่างเต็มศักยภาพในประเทศไทย ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งกลุ่มบุคคล กลุ่มธุรกิจ ภาคการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนผู้กำหนดนโยบายจะต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน 5G อย่างเป็นระบบ

๒) กลุ่มนักวิจัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในภาครัฐและเอกชน ควรมีการกำหนดทิศทางงานวิจัยร่วมกันตามความพร้อมเพื่อร่วมขับเคลื่อน 5G ให้เป็นรูปธรรม

๓) กลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ที่น่าจะได้รับผลกระทบต่อรูปแบบการทำธุรกิจจากเทคโนโลยี 5G ควรพูดคุยและจับมือกันเพื่อทำกรณีศึกษาที่จะนำไปสู่การสร้างระบบ Ecosystem ใหม่

๔) สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรเริ่มให้ความรู้แก่นักเรียนและนักศึกษาถึงบทบาทของ 5G ที่จะมาเปลี่ยนวิถีและรูปแบบการใช้ชีวิตในมิติต่าง ๆ โดยร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และควรเน้นทักษะและงานวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมในแต่ละด้าน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันและทำให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๕) มุ่งค้นหา ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เด็กอัจฉริยะได้มีพื้นที่ต่อยอดทางการศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ

การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมาธิการได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) แต่เนื่องจากเห็นว่าการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดการประสานความร่วมมือและการแบ่งปันข้อมูลที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน โดยในส่วนของภาครัฐจะเห็นได้จากการขออนุมัติงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง Big Data เกือบทุกหน่วยงาน มีมูลค่ารวมกันจำนวนมาก ซึ่งบางกรณีมีความซ้ำซ้อนกัน อีกทั้งบางหน่วยงานยังไม่เข้าใจรูปแบบและวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) อย่างถ่องแท้ ซึ่งอาจเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี Big Data เป็นไปอย่างไม่คุ้มค่า และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นการสูญเสียโอกาสทางธุรกิจและการแข่งขันของประเทศ

๒. การดำเนินการ

คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการกำหนดให้มีการจัดประชุมเชิงวิชาการเรื่อง “การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country” เพื่อแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการฐานข้อมูล เพื่อการนำพาประเทศไปสู่การเป็น Digital Country โดยแบ่งเป็น ๕ ด้าน คือ ด้านสุขภาพเพื่อใช้ทางการแพทย์ ด้านความปลอดภัย ด้านการเกษตร ด้านการขนส่ง และด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๒๖ – วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๐๐ นาฬิกา และวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๔.๐๐ นาฬิกา

๓. ความคืบหน้า

คณะอนุกรรมาธิการได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง “การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country” ครบทั้ง ๕ ด้านแล้วและอยู่ระหว่างการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อไป

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเกิดการประสานความร่วมมือและบูรณาการฐานข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพลิกโฉมประเทศให้เป็น Digital Country

การควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom Co.)

๑. ความเป็นมา

๑.๑ มติการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓

๑) เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) เสนอดังนี้

๑.๑) ให้ กระทรวง ดศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปหารือกับ กสทช. ในประเด็นการกำหนดให้บริษัท NT เป็นผู้สนับสนุนนโยบายของรัฐในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและความมั่นคง โดยให้รัฐสนับสนุนคลื่นความถี่ที่เหมาะสมในการทำภารกิจให้ได้แนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนเหมาะสมและเป็นไปตามข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการต่อไป

๑.๒) ให้บริษัท NT ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีที่ใช้กับรัฐวิสาหกิจทั่วไปมาใช้บังคับในหลักการเดียวกับที่ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ได้รับเมื่อแปลงสภาพเป็นบริษัทจำกัดตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๙

๒) ให้ กระทรวง ดศ. เร่งดำเนินการจัดทำแผนธุรกิจบริษัท NT ทั้งในระยะกลางและระยะยาวที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการหารายได้เพิ่มจากธุรกิจใหม่เพื่อทดแทนรายได้ในกลุ่มบริการโทรคมนาคมสื่อสารไร้สาย ทั้งนี้ ให้ กระทรวง ดศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

๓) ให้ กระทรวง ดศ. กำกับดูแลให้ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ดำเนินการดังนี้

๓.๑) สนับสนุนส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมโครงการเกษียณอายุให้เป็นไปตามเป้าหมายและให้กำหนดแผนการบริหารจัดการบุคลากรรองรับกรณีที่พนักงานเข้าร่วมโครงการน้อยกว่าที่กำหนดด้วย

๓.๒) ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้พนักงาน สหภาพรัฐวิสาหกิจและสาธารณชนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการตามแผนการฟื้นฟูของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)ในครั้งนี้

๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ กระทรวงการคลังมีประกาศกระทรวงเรื่อง มติการประชุมผู้ถือหุ้นของ บมจ.ทีโอที ประจำปี ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๑ เห็นชอบให้ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ควบรวมเป็นบริษัทเดียวกันตามที่คณะกรรมการ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เสนอ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและการลงทุนระหว่าง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินโดยเฉพาะจากการรวมโครงข่ายโทรคมนาคมเข้าด้วยกัน โดยคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ ได้มีมติอนุมัติในหลักการให้บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ควบรวมกิจการตามข้อเสนอของกระทรวง ดศ. ด้วยแล้ว ทั้งนี้ ขอให้ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

ดำเนินการควบรวมตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้บรรจุประกาศดังกล่าวลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๗๐ ง เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ การประชุมคณะรัฐมนตรี เรื่องขอขยายเวลาการควบรวมกิจการของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) โดย รมว.ดศ. ได้เสนอเพิ่มเติมว่าขอถอนข้อเสนอที่ขอความเห็นชอบในการยกเว้นให้ NBN และ NGDC ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจำหน่ายกิจการหรือหุ้นที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑) รับทราบและเห็นชอบตามที่กระทรวง ดศ. เสนอและที่ รมว.ดศ. เสนอเพิ่มเติม ทั้งนี้ ให้กระทรวง ดศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของ สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ว่าการกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดใช้ชื่อโดยมีคำว่า “แห่งชาติ” ประกอบอยู่นั้น อาจต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้วยไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

๒) ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) กำกับดูแลการควบรวมกิจการ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการควบรวมกิจการ ที่เสนอในครั้งนี้อย่างเคร่งครัด โดยเร่งหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่สำคัญต่อการควบรวมกิจการของทั้งสองบริษัทให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว เช่น การได้รับสิทธิที่ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)ได้รับตามมาตรา ๒๖ แห่ง พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามมติคณะรัฐมนตรี (๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕) ไปบริษัทใหม่ที่เกิดจากการควบรวม เป็นต้น

๒.๒) หากมีความจำเป็นที่จะต้องขอขยายเวลาการดำเนินการควบรวมกิจการของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพิ่มเติมอีกในอนาคต ให้กระทรวง ดศ. เร่งรัดการดำเนินการเสนอเรื่องการขอขยายเวลาดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีล่วงหน้าก่อนครบกำหนดตามมติคณะรัฐมนตรี

๑.๔) เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ กระทรวงการคลังมีประกาศกระทรวง เรื่อง มติการประชุมผู้ถือหุ้นร่วมของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ ๑ เห็นชอบให้ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ขยายเวลาการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นของแต่ละบริษัทให้มาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตาม มาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกไปอีกเป็นระยะเวลา ๖ เดือนนับจากกำหนดเวลาเดิม ตามที่กระทรวง ดศ. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาควบรวมกิจการตามกรอบระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้บรรจุประกาศดังกล่าวลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๗๓ ง เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเตรียมการควบรวมกิจการ และคณะทำงานย่อยจำนวน ๑๒ ด้าน ได้แก่ ด้านกฎหมายและสัญญา ด้านบริหารบุคลากร ด้านการเงิน ด้านยุทธศาสตร์ ด้านธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน ด้านธุรกิจโครงข่ายระหว่างประเทศ ด้านธุรกิจโครงข่ายประจำที่และบรอดแบนด์ ด้านธุรกิจสื่อสารไร้สาย ด้านธุรกิจดิจิทัล

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการตลาด การขาย และการประชาสัมพันธ์ ด้านบริการลูกค้า เพื่อดำเนินการเตรียมการในแต่ละด้านที่จำเป็นก่อนการจดทะเบียนควบรวม (Day-๑) และหลังการจดทะเบียน เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ร่วมกันจ้างที่ปรึกษา จำนวน ๓ คณะ ได้แก่ ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและสัญญา ที่ปรึกษาด้านแผนควบรวม และที่ปรึกษาด้านบริหารบุคลากร เพื่อทำการศึกษาและกำหนดแนวทางการในควบรวมกิจการในทุกมิติ และทำงานร่วมกับคณะทำงานย่อยต่าง ๆ ในข้อ ๒.๑

๒.๓ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ การประชุมคณะกรรมการ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๓ และเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ การประชุมคณะกรรมการ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ได้พิจารณาการส่งมอบกิจการ ทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ตามตามมาตรา ๑๕๐ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการประชุมผู้ถือหุ้นร่วมระหว่างผู้ถือหุ้นของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ประจำปี ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒

๓. ความคืบหน้า

๓.๑ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ กระทรวงการคลังมีประกาศ เรื่อง มติการประชุมผู้ถือหุ้นร่วมของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ ๒ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการควบรวม บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว โดยให้ถือความเห็นของกระทรวงการคลังเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามนัยพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓

๓.๒ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการที่จำเป็นในวันจดทะเบียนแล้ว ดังนี้

๑) จดทะเบียนควบรวมบริษัทเป็น บมจ.NT ต่อนายทะเบียน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

๒) จดทะเบียนภาษีต่อกรมสรรพากร

๓) ยื่นหนังสือตอบรับมติและคำขอออกบัตรส่งเสริมการลงทุนต่อ BOI

๔) ลงทะเบียนในระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลาง และนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

๕) นำส่งเอกสารประกอบการเปลี่ยนชื่อบัญชีธนาคารให้ธนาคารผู้ดูแลบัญชีทั้งหมด

๖) ปรับปรุงเลขประจำตัวผู้เสียภาษีของ บมจ.NT ในระบบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถบริการรับชำระค่าบริการจากลูกค้า

๗) ดำเนินการเปลี่ยนชื่อกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อนายจ้างใหม่ (บมจ.NT)

๓.๓ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔ ได้มีการประชุมคณะกรรมการ บมจ.NT ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เพื่อพิจารณาเรื่องที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจของ บมจ.NT เช่น

๑) การเลือกประธานกรรมการบริษัท

๒) การแต่งตั้งรักษาการกรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.NT

๓) การส่งมอบและรับมอบกิจการ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

๔) การแต่งตั้งผู้บริหาร บมจ.NT

๕) การให้ความเห็นชอบหลักการระเบียบบริษัท ว่าด้วย โครงสร้างบริษัท งบประมาณ การเงินและบัญชี การจัดซื้อ จัดจ้าง และการบริหารพัสดุ

๖) การให้ความเห็นชอบหลักการเกี่ยวกับอัตรากำลัง อัตราเงินเดือน สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ

๗) แผนธุรกิจและงบประมาณของ บมจ.NT

๓.๔ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) หรือ เอ็นที มีวิสัยทัศน์ ในการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและยกระดับการสื่อสารและดิจิทัลให้กับประเทศ และกำหนดพันธกิจไว้ ๔ ประการ ได้แก่

๑) **เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมและดิจิทัล** ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน

๒) **เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความมั่นคง**ด้านการสื่อสารและดิจิทัลให้กับประเทศ

๓) **เพื่อให้บริการด้านการสื่อสารที่ทั่วถึง** และขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลอย่างยั่งยืน

๔) ขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐ และ**ขับเคลื่อนธุรกิจโดยสร้างผลกำไรอย่างยั่งยืน**ในธุรกิจที่ต้องแข่งขัน โดยไม่เป็นภาระงบประมาณของรัฐ

๓.๕ ค่านิยมหลัก (Core Value) ของ บมจ.เอ็นที คือ I AM NT โดย

I = Innovation & Learning เรียนรู้ตลอดเวลา และสรรค์สร้างนวัตกรรม

A = Agility เพิ่มความรวดเร็ว และคล่องตัว

M = Mind Public Interest มุ่งประโยชน์ส่วนรวม

N = New level of efficiency เพิ่มประสิทธิภาพในทุกด้าน

T = Teamwork and collaborations เสริมสร้างความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม

๓.๖ ในการดำเนินธุรกิจของ บมจ.โทรคมนาคมแห่งชาติ มีการจัดกลุ่มธุรกิจออกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่

๑) กลุ่มธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน (Hard Infrastructure) เน้นให้บริการในสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานแบบ Passive ที่มีมูลค่าการลงทุนสูง แต่มีความต้องการในการบริหารจัดการไม่มาก

๒) กลุ่มธุรกิจบรอดแบนด์ประจำที่ (Fixed Broadband) เน้นให้บริการด้านโครงข่ายและรวมศูนย์การจัดการโครงข่ายและทรัพยากรโครงข่ายที่สามารถใช้งานร่วมกันได้

๓) กลุ่มธุรกิจระหว่างประเทศ (International) เน้นให้บริการการเชื่อมต่อระหว่างประเทศและบริหารจัดการลูกค้าที่เน้นบริการระหว่างประเทศ

๔) กลุ่มธุรกิจดิจิทัล (Digital) เน้นการให้บริการและพัฒนาผลิตภัณฑ์ดิจิทัลและดิจิทัลโซลูชั่นทั้งต่อยอดจากกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ และการต่อยอดธุรกิจดิจิทัล

๕) กลุ่มธุรกิจสื่อสารไร้สาย (Mobile) เน้นให้บริการในด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการที่ใช้คลื่นความถี่

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

การผสานกันระหว่าง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ทั้งในส่วนสินทรัพย์และ Know - how ของบุคลากรของทั้ง ๒ บริษัท จะสามารถเพิ่มศักยภาพให้แก่องค์กร รวมถึงการสร้างประโยชน์อย่างใหญ่หลวงให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียหลากหลายฝ่าย ตั้งแต่บุคลากรขององค์กร ประชาชน และสังคมไปจนถึงประเทศชาติ ดังนี้

๔.๑ ต่อประชาชนและสังคม – ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ผ่านการให้บริการโทรคมนาคมในพื้นที่ชายขอบ และการนำเทคโนโลยี 5G มาประยุกต์ใช้ อาทิ การศึกษาทางไกล ระบบสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้มากขึ้น รวมถึงการรักษาพยาบาลผ่านทางไกล และยังเป็นการประหยัดทั้งงบประมาณของตนเองและภาครัฐ

๔.๒ ต่อประเทศชาติ – ลดความซ้ำซ้อนในการลงทุนระหว่าง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และเพิ่มประโยชน์ทางธุรกิจจากการใช้สินทรัพย์ร่วมกัน เพื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย เพิ่มยอดนำส่งรายได้เข้าคลังเพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการพัฒนาประเทศต่อไป และเป็นการยกระดับศักยภาพการแข่งขันขององค์กรเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในอนาคต นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล เช่น มาตรการช่วยเหลือเร่งด่วนเพิ่มความเร็วการเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ตของประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ใช้แอปพลิเคชันหมอชนะโดยไม่คิดค่าบริการดาต้า

๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๕.๑ ระยะเวลาในการดำเนินการ มีความเร่งรีบ อาจทำให้ขาดความรอบคอบในการดำเนินงานและการประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องมีความละเอียดอ่อน อาจจะต้องใช้ความรอบคอบและรอบด้านในการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

๕.๓ หากมีการควบรวมเป็นองค์กรใหม่แล้ว ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ศักยภาพในการให้บริการด้านดาวเทียมสื่อสารควรมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๕.๔ ควรสนับสนุนและส่งเสริมความรวดเร็ว ความคล่องตัว (Agility) และเสริมสร้างความร่วมมือและทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration) ภายในองค์กรใหม่ให้เกิดขึ้นจริงตามค่านิยมขององค์กรที่กำหนดไว้ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการให้บริการให้เทียบเคียงกับภาคเอกชนได้

๕.๕ ควรมีการสร้างการรับรู้หรือประชาสัมพันธ์องค์กรใหม่ ให้กับประชาชนทั่วไปในวงกว้าง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับต่อไปในอนาคต

ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

๑. ความเป็นมา

สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (สัญญาสัมปทานฯ) มีการลงนามเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ ระหว่างกระทรวงคมนาคม ซึ่งต่อมาภายหลังการปฏิรูประบบราชการ ปี ๒๕๔๕ ภารกิจในการดูแลสัญญาฯ ดังกล่าวได้ส่งมอบให้กับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เดิม) และบริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน) และปัจจุบันคือ บริษัท อินทัช จำกัด (มหาชน)) ซึ่งได้จัดตั้ง บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เข้ามาดำเนินงานการให้บริการวงจรดาวเทียม มีระยะเวลาสัมปทาน ๓๐ ปี โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้โครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศเป็นโครงการของประเทศ (National Project) ซึ่งเมื่อรัฐให้สัมปทานแก่บริษัทแล้วดาวเทียมที่บริษัทจัดส่ง

ขึ้นไปตลอดจนสถานีควบคุมภาคพื้นดินที่บริษัทสร้างขึ้นและเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการจะต้องส่งมอบให้เป็นทรัพย์สินของรัฐภายหลังสิ้นสุดสัญญา ซึ่งสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศฉบับนี้จะครบอายุสัญญาในเดือนกันยายน ๒๕๖๔

๒. การดำเนินงาน

เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ คณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติได้มีหนังสือเสนอแนวทางการบริหารจัดการดาวเทียมภายหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศต่อคณะรัฐมนตรี โดยเห็นควรคัดเลือกผู้ประกอบการมาบริหารจัดการดาวเทียมภายใต้สัญญาฯ ทุกดวงที่ยังมีอายุทางวิศวกรรมของดาวเทียมเหลืออยู่หลังสิ้นสุดสัญญาฯ รวมทั้งทรัพย์สินฯ ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งในวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีการประชุมพิจารณาแนวทางดังกล่าวและมีมติให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมดำเนินการบริหารจัดการดาวเทียมรวมทั้งทรัพย์สินฯ หลังสิ้นสุดสัญญาฯ ด้วยความรอบคอบเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ ตามแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ลงนามจ้างศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ที่ปรึกษาโครงการ) เพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพย์สินหลังสิ้นสุดสัญญาการดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒๗๐ วัน (สิ้นสุด ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓) ซึ่งผลการศึกษาได้มีการเสนอทางเลือกในการบริหารจัดการดาวเทียมทั้ง ๓ ดวงที่อายุเหลืออยู่หลังสิ้นสุดสัญญาฯ (ดาวเทียมไทยคม ๔ ดาวเทียมไทยคม ๕ และดาวเทียมไทยคม ๖) จากการศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบการดำเนินกิจการสื่อสารในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเองและกรณีให้เอกชนร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็น ๔ กรณี ได้แก่

๑) กรณีที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินงานเอง

๒) กรณีที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงาน

๓) กรณีที่ให้เอกชนรายเดิมดำเนินงาน

๔) กรณีเปิดประมูลเพื่อคัดเลือกเอกชนรายใดรายหนึ่งดำเนินการ

ทั้งนี้ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือถึงกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแจ้งว่า บริษัทฯ ขอแสดงเจตจำนงดูแลและบริหารจัดการธุรกิจดาวเทียมและสินทรัพย์ภายหลังสิ้นสุดสัญญาฯ

ต่อมาที่ปรึกษาโครงการได้ศึกษาถึงข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรคในปัจจุบัน รวมทั้งการประเมินความเสี่ยงของแต่ละทางเลือก และการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พบว่า กรณีที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงาน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาถึงศักยภาพของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) การเข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สินหลังสัญญาสัมปทานสิ้นสุดลง เป็นทางเลือกที่มีความเหมาะสมที่สุดด้วยสถานการณ์ ความเสี่ยง และข้อจำกัดในปัจจุบัน

ผลการศึกษาของศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการเสนอให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมอบหมายให้บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้บริหารจัดการทรัพย์สินภายหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีเหตุผลสนับสนุน ทั้งในเรื่อง

ความพร้อมของหน่วยงาน ความสอดคล้องกับนโยบายและบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เหตุผลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ความต่อเนื่องการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการดาวเทียมไทยคมในปัจจุบัน รวมถึงประโยชน์ที่ภาครัฐจะได้รับ

๓. ความคืบหน้า

๓.๑ แผนการบริหารจัดการดาวเทียมภายหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

หลังจากที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ลงนามจ้างศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ที่ปรึกษาโครงการ) เพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพย์สินหลังสิ้นสุดสัญญาการดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยผลการศึกษามีการเสนอแนวทางในการบริหารจัดการออกมา ๔ แนวทาง และได้ข้อสรุปให้ดำเนินการตามแนวทางที่ ๒ โดยเป็นการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เนื่องจากมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการด้านโทรคมนาคมมาตลอดระยะเวลากว่า ๕๐ ปี จึงมีความน่าเชื่อถือและสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บริการได้

ในส่วนของการดำเนินการมอบหมายให้บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริหารจัดการทรัพย์สินหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีหนังสือหารือไปยังคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน โดยได้รับคำตอบจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนว่า หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประสงค์มอบหมายให้บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริหารจัดการทรัพย์สินหลังสิ้นสุดสัญญาฯ จนสิ้นอายุทางวิศวกรรมของดาวเทียม เป็นเรื่องที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะต้องพิจารณาจากหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายซึ่งกำหนดภารกิจ หน้าที่ และอำนาจของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องต่อไป อนึ่ง เมื่อพิจารณาสถานะของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่กระทรวงการคลังมีทุนรวมอยู่ด้วยในอัตราร้อยละ ๑๐๐ จึงมีสถานะเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ มิใช่ “เอกชน” ตามกฎหมายดังกล่าว จึงไม่มีกรณีที่จะต้องพิจารณาว่า การบริหารจัดการทรัพย์สินภายหลังสิ้นสุดสัญญาฯ จนสิ้นอายุทางวิศวกรรมของดาวเทียมเข้าข่ายเป็นการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่อย่างใด ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะต้องพิจารณาการดำเนินการดังกล่าวตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่ระหว่างเร่งตรวจสอบทรัพย์สินที่มีอยู่ทั้งหมด และมีเจ้าหน้าที่ของบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

๓.๒ การดำเนินการกรณีดาวเทียมไทยคม ๕ ปลดระวาง

ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ดาวเทียมไทยคม ๕ มีการแจ้งเตือนสถานะขัดข้องทางเทคนิค แต่บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาการขัดข้องทางเทคนิคได้ จึงได้ดำเนินการปลดระวาง เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ หลังจากนั้นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมา ๔ คณะ เพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปลดระวางของดาวเทียมไทยคม ๕ ได้แก่

๑) คณะทำงานพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาของดาวเทียมไทยคม ๕

๒) คณะทำงานตรวจสอบทางเทคนิค

๓) คณะทำงานพิจารณาข้อกฎหมาย

๔) คณะทำงานพิจารณาแนวทางการดำเนินข้อพิพาทตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ กรณีดาวเทียมไทยคม ๕

ต่อมาวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๓ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้มีหนังสือถึง บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ให้แจ้งแผนในการดำเนินการตามสัญญากรณีดาวเทียมไทยคม ๕ มีปัญหา ซึ่งบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) มีหนังสือแจ้งกลับมาในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ว่า ได้จัดสร้างดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองเป็นไปอย่างถูกต้องตามสัญญาแล้ว จึงไม่มีแผนการดำเนินการใด ๆ จะเสนอมายังกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้พิจารณาอีก และขอความเห็นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมให้บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้เจรจาต่อรองความเสียหายกับบริษัทผู้รับประกันภัยดาวเทียมไทยคม ๕

ทั้งนี้ เนื่องจากบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ยืนยันว่า ได้ปฏิบัติถูกต้องและครบถ้วนตามสัญญาแล้ว โดยขอสงวนสิทธิ์การนำเสนอข้อพิพาท แต่เมื่อยังหาข้อยุติไม่ได้ ทางกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ จึงได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติมอบอำนาจหรือมอบหมายให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นผู้รับมอบอำนาจหรือรับมอบหมายในการดำเนินการทางคดีโดยกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการหรือกระบวนการทางศาลเพื่อเรียกร้องให้บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท อินทัช โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ปฏิบัติตามสัญญา รวมทั้งการเรียกร้องในการดำเนินการจัดหาดาวเทียมหรือชดใช้ราคาทดแทนดาวเทียมไทยคม ๕ ตลอดจนชำระค่าตอบแทนต่าง ๆ ตามสัญญา และค่าเสียหายต่าง ๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงดิจิทัลฯ เสนอเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓

ในปัจจุบัน กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ยื่นเสนอข้อพิพาทกรณีดาวเทียมไทยคม ๕ ต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เพื่อเรียกร้องให้บริษัท ไทยคมฯ และบริษัท อินทัชฯ ดำเนินการจัดหาดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม ๕ หากไม่สามารถดำเนินการได้ จะต้องใช้ราคาทดแทนคิดเป็นจำนวนเงินประมาณ ๗ พันล้าน และเบี้ยปรับรายวันให้กับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในอัตราวันละ ๒๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ปลดระวางจนถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นจำนวนเงินประมาณ ๔ ล้านบาท

๓.๓ กระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการกรณีดาวเทียมไทยคม ๗ และดาวเทียมไทยคม ๘

ดาวเทียมไทยคม ๗ และดาวเทียมไทยคม ๘ เป็นคดีตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้ขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานอัยการสูงสุดแก้ต่างคดีให้ ซึ่งมีการประสานงานกันระหว่างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงานอัยการสูงสุดอยู่เสมอ ทั้งนี้ จะมีการสืบพยานครั้งแรกในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ หลังจากนั้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงานอัยการสูงสุดจะมีการหารือกันถึงผลของการสืบพยานและจัดทำแผนต่อไป

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๑ โครงข่ายดาวเทียมเพื่อการสื่อสารภายในประเทศสามารถนำมาใช้เป็นหนึ่งในโครงสร้างการสื่อสารพื้นฐาน จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งปัจจุบันและในอนาคต โดยไม่ต้องพึ่งดาวเทียมของประเทศอื่น

๔.๒ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารของประเทศไทยให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทางด้านกิจการวิทยุ กิจการโทรทัศน์ กิจการมือถือและอินเทอร์เน็ต มีโอกาสขยายธุรกิจด้านดิจิทัลไปสู่ตลาดใหม่ ๆ มากขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ

๔.๓ เพื่อส่งเสริมและเพิ่มโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างทั่วถึงทั้งประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเครือข่ายสารสนเทศและองค์ความรู้ด้านดิจิทัล พัฒนาเสริมสร้างทักษะการใช้งานด้านต่าง ๆ ในหลากหลายมิติ

๔.๔ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้หน่วยงานภาครัฐในการขยายโครงข่ายการบริการสารสนเทศไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๕.๑ ควรมีกรอบระยะเวลา (Timeline) และแผนการดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อรองรับการบริหารจัดการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศภายหลังสิ้นสุดสัญญาในเดือนกันยายน ๒๕๖๔

๕.๒ ควรมีแผนเตรียมการรองรับเกี่ยวกับดาวเทียมไทยคม ๕ ดาวเทียมสำรอง และดาวเทียมไทยคม ๔ ที่กำลังจะหมดอายุ เพื่อให้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องและไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในการใช้วงโคจรของประเทศไทย

๕.๓ ควรมีการเร่งรัดเกี่ยวกับการดำเนินการในกระบวนการพิจารณาขั้นอนุญาโตตุลาการร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดกรณีดาวเทียมไทยคม ๗ และดาวเทียมไทยคม ๘ ให้เกิดความชัดเจนและรวดเร็วที่สุดเพื่อให้กระบวนการอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการ สามารถดำเนินการได้ต่อไป

๕.๔ ควรมีการตรวจสอบความพร้อมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) หรือบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิม) เพื่อรองรับการได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บริหารจัดการทรัพย์สิน ดาวเทียม อุปกรณ์ และสถานีควบคุมดาวเทียมจนสิ้นสุดอายุทางวิศวกรรมของดาวเทียมต่อไป

๕.๕ ควรมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลเรื่องดาวเทียมโดยตรง โดยเฉพาะในช่วงการเปลี่ยนผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่มีหน้าที่ในการกำกับเชิงนโยบาย รวมทั้งบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการบริหารจัดการต่อไป เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน

๕.๖ ควรมีการประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแข่งขันด้านธุรกิจดาวเทียมและกิจการอวกาศของประเทศไทยในอนาคตมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย

๕.๗ ควรมีการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการรองรับการใช้ดาวเทียมสื่อสารวงโคจรต่ำ Low Earth Orbit (LEO) และความพร้อมในการดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศ รวมถึงความพร้อมในการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการส่งเสริมระบบเทคโนโลยีพื้นฐานต่าง ๆ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมเพื่อรองรับการใช้งานได้อย่างสมบูรณ์

๕.๘ ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจดาวเทียมและกิจการอวกาศเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านอวกาศและการแข่งขันภายในประเทศและในเวทีโลกได้อย่างเป็นธรรมในอุตสาหกรรมอวกาศ

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

๑. ความเป็นมา

"เมืองอัจฉริยะ" – เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขอย่างยั่งยืน

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) เป็น ๑ ใน ๑๐ โครงการสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล รวมทั้งสามารถทำให้ประชาชนเข้าใจและใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล นอกจากภาคเศรษฐกิจ SME ยังรวมไปถึงชุมชนที่อยู่ห่างไกลสามารถใช้ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการของชุมชน

๒. การดำเนินงาน

มีกลไกการบริหารและขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ประกอบด้วย

๒.๑ คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยมีพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นเลขานุการ มีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทและกำหนดเป้าหมาย รวมทั้งขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะตามแนวนโยบายรัฐบาล

๒.๒ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและบริหารโครงการเมืองอัจฉริยะ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธาน และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นเลขานุการ มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ และยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

๒.๓ คณะทำงานประเมินผลการเป็นเมืองอัจฉริยะ ๗ ด้าน โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นประธาน และรองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นเลขานุการ มีหน้าที่ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัดการเป็นเมืองอัจฉริยะ ๗ ด้าน และประเมินแผนการเป็นเมืองอัจฉริยะ

๒.๔ สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย โดยมีแผนแม่บทในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ดังนี้

๑) ปี ๒๕๖๒ เกิดกลไกขับเคลื่อนเชิงนโยบายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีเป้าหมายรวมทั้งหมด ๑๐ พื้นที่ใน ๗ จังหวัด (ภูเก็ต ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา และกรุงเทพมหานคร)

๒) ปี ๒๕๖๓ เกิดกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐและเอกชนในการขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะที่ผ่านมาตรฐานระดับโลก ไม่น้อยกว่า ๓ พื้นที่ มีเป้าหมายรวมทั้งหมด ๓๐ พื้นที่ ใน ๒๔ จังหวัด (ภูเก็ต ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา กรุงเทพมหานคร เชียงราย พิษณุโลก น่าน อุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร กระบี่ พังงา สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล นครศรีธรรมราช และระนอง)

๓) ปี ๒๕๖๔ เกิดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะใน ๗๖ จังหวัด โดยมีเป้าหมายรวมทั้งหมด ๖๐ พื้นที่ ใน ๓๐ จังหวัด

๔) ปี ๒๕๖๕ เกิดแผนส่งเสริมเมืองอัจฉริยะและแผนบริหารจัดการข้อมูลเมืองใน ๗๖ จังหวัด โดยมีเป้าหมายรวมทั้งหมด ๑๐๐ พื้นที่ ใน ๗๖ จังหวัด

โดยเมืองที่ต้องการจะได้ตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะจะต้องมีการเสนอโครงการมายังสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐานขององค์ประกอบของแผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ได้แก่

๑) มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

๒) มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๓) มีการพัฒนาระบบข้อมูลและความปลอดภัย

๔) มีการให้บริการระบบเมืองอัจฉริยะ ๗ ด้าน คือ

๔.๑) Smart Economy พิจารณาจากรายได้ต่อหัวของประชาชนเพิ่มขึ้น

๔.๒) Smart Energy พิจารณาจากประสิทธิภาพการใช้พลังงานเพิ่มขึ้น

๔.๓) Smart Governance พิจารณาจากสัดส่วนของประชาชนที่เข้าถึงบริการภาครัฐ ๘๐% ขึ้นไป รวมทั้งความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔.๔) Smart Living พิจารณาจากความปลอดภัยของประชาชนและจำนวนคดีความที่เกิดขึ้นลดลง รวมทั้งอัตราการพบแพทย์เพื่อรักษาความเจ็บป่วยลดลง

๔.๕) Smart Mobility พิจารณาจากการเข้าถึงบริการรถสาธารณะ

๔.๖) Smart People พิจารณาจากประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น โดยการมีห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตฟรีสำหรับให้บริการประชาชน/ชุมชน หรือมีศูนย์นวัตกรรมเพื่อให้ประชาชนสามารถมาใช้งานให้เกิดประโยชน์ได้

๔.๗) Smart Environment พิจารณาจากสิ่งแวดล้อมหรือก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้น

๒.๕ มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

๓. ความคืบหน้า

มีการจัดตั้งสำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย เป็นหน่วยงานธุรการในการรับข้อเสนอโครงการจากเมืองต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีความเห็นชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่นั้น ๆ มาพร้อมกันด้วย มีการจัดกิจกรรม “Smart City Thailand Roadshow” ในพื้นที่เมืองต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้แต่ละเมือง ที่เข้าร่วมโครงการเข้าใกล้ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) มากขึ้น โดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้เข้าไปมีส่วนในการส่งเสริมในลักษณะของการฝึกอบรมมีหลักสูตรออนไลน์ พร้อมประกาศนียบัตร ซึ่งมีจำนวน ๒ รอบ รวมทั้งสิ้น ๔๐ เมือง และมีงบประมาณสนับสนุน Startup ไปดำเนินการในพื้นที่ ขณะเดียวกันในแต่ละพื้นที่ก็จะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต่างประเทศเช่นกัน เช่น ภูเก็ต – สหรัฐอเมริกา ขอนแก่น – เกาหลีใต้ เชียงใหม่ – จีน เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายเมืองอัจฉริยะอาเซียน (ASEAN Smart City Network) จะประกอบด้วย ๓ เรื่องหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มุ่งเน้นการส่งเสริมใน ๓ เรื่องหลัก ได้แก่

๓.๑ คน (People) – จะต้องมีการพัฒนาให้เป็น Smart People โดยการให้ความรู้/มีหลักสูตรการฝึกอบรม และการมีนักดิจิทัลพัฒนาเมืองเพื่อเชื่อมโยงระหว่างเมืองกับเทคโนโลยี

๓.๒ เทคโนโลยี (Technology) – จะต้องมี City Data Platform ในแต่ละเมือง มีสมุดหน้าเหลืองหรือ Data Catalog เพื่อระบุแหล่งของข้อมูล มี Data Exchange Standard เพื่อเป็นมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และที่อยู่ระหว่างดำเนินการ คือ Marketplace Data เพื่อเป็นศูนย์ในการซื้อขายและแลกเปลี่ยนข้อมูล ส่วนเทคโนโลยี 5G/IoT Sensor จะดำเนินการในรูปแบบของ Sandbox

๓.๓ เงินทุน (Finance) – จะต้องมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานโดยภาครัฐ เพราะหากภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุน จะไม่เกิดคุ้มค่าแก่การลงทุน

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๑ เพื่อเป็นกลไกที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และกระจายความเจริญอย่างเท่าเทียมกันในทุกภูมิภาคของประเทศ

๔.๒ เพื่อให้สามารถตอบโจทย์นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความต้องการและบริบทของเมืองเป็นสำคัญด้วย

๔.๓ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

๔.๔ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยต่อตนเองและองค์กร รวมทั้งมีจริยธรรมและเคารพสิทธิของผู้อื่น

๔.๕ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลของประเทศไทย รวมทั้งกลุ่มสตาร์ทอัพ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นชุมชน

๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๕.๑ ควรสร้างการรับรู้ทั้งในภาคราชการและภาคประชาสังคม รวมทั้งมีช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจหรือการจัดการความรู้ ตลอดจนให้ผู้ที่มีอิทธิพลทางสื่อสังคมมีส่วนร่วมในการนำเสนอความรู้ให้กับประชาชนและผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

๕.๒ ควรมีนโยบายในการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีหลักเกณฑ์ที่เป็นไปตามความพร้อมของแต่ละจังหวัด และมีทีมงานของสำนักงานฯ ในการติดตามและช่วยเหลือในการดำเนินการเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งมีลำดับขั้นของการเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในแต่ละระดับ

๕.๓ ควรมีแผนการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากส่วนราชการที่เป็นคณะกรรมการร่วมกับสำนักงานฯ ทั้งแผนงาน เงิน และคน และมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสำนักงานฯ และเมือง ส่วนราชการและคนในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย

๕.๔ ควรมีการถอดบทเรียนหรือร่วมมือกันเป็นเมืองพี่เมืองน้องจากต่างประเทศและนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับพื้นที่ หรือสร้างความเชื่อมโยงกับคนที่กลับไปใช้ชีวิตที่ภูมิลำเนาบ้านเกิด

๕.๕ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน ความเป็นไทย หรือวัฒนธรรมไทยเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตามคำนิยามของอัจฉริยะ (Smart City) นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจทางด้านดิจิทัล รวมทั้งบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ

๕.๖ ควรมีเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ที่คำนึงถึงบริบทของพื้นที่นั้น ๆ โดยมุ่งเน้นความเป็นไทยหรือเอกลักษณ์ของแต่ละเมืองเอาไว้ในลักษณะของเมืองเกษตรกรรมหรือเมืองเดิมน่าอยู่ และไม่จำเป็นต้องมีความ Smart ครบทั้ง ๗ ด้าน

๕.๗ ควรมีการรวบรวมและจัดเก็บรายชื่อของบุคลากรที่มีทักษะ Data Scientist ของประเทศไทยไว้ด้วย เพื่อให้ทราบว่าอยู่ในหน่วยงานใด โดยให้มีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนรุ่นใหม่ให้มีความสนใจในเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น

๕.๘ ควรมีแนวทางให้หน่วยงานของภาครัฐสามารถนำข้อมูลของตนเองออกมาสร้างรายได้ในอนาคตต่อไป

๕.๙ ควรมีการตั้งสมาคมหรือประชาคมสำหรับบุคคลที่สนใจ (ภาครัฐ/ภาคเอกชน/นักวิชาการ) เพื่อแลกเปลี่ยนและปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๕.๑๐ ควรมีการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่อปรับตัวชี้วัดในการตอบยุทธศาสตร์ชาติด้านเมืองอัจฉริยะ (Smart City) โดยกำหนดให้เป็น Agenda ของส่วนราชการและให้ดำเนินการตามที่กำหนด

๕.๑๑ ควรมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นเครือข่ายในรูปแบบของ Young Smart City Leader เพื่อเป็นผู้นำในการสร้างและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ถูกต้องในแต่ละพื้นที่

การส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์

๑. ความเป็นมา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้มีบทบาทสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง ขณะนี้สังคมได้พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขึ้นมาจำนวนมากแทนที่เทคโนโลยีเดิม เพื่อนำสังคมในปัจจุบันไปสู่โลกแห่งอนาคต ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนั้นนำมาซึ่งความสะดวกสบายแต่เทคโนโลยีจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเช่นกันและหนึ่งในเทคโนโลยีที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกหรือเรียกว่าเป็น Disruptive Technology คือ ยานพาหนะไร้คนขับหรือกึ่งไร้คนขับ (Autonomous Vehicles) รวมถึงอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle: UAV, Unmanned Aerial Systems: UAS) หรือที่เรียกกันว่า อากาศยานไร้คนขับ (Drone) โดยในช่วงระยะเวลาอันสั้นการพัฒนาและเข้าถึงอากาศยานไร้คนขับได้เปลี่ยนจากการใช้ในกิจการเฉพาะด้านสำหรับหน่วยงานใหญ่ หรือหน่วยงานด้านความมั่นคงและงานวิจัยไปสู่การเปลี่ยนแปลงต้นทุนการผลิตและเป็นเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้ จนทำให้อากาศยานไร้คนขับเป็นอุปกรณ์ชิ้นหนึ่งที่บุคคลธรรมดาสามารถซื้อและนำมาใช้สำหรับภารกิจด้านต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจด้านการเกษตรซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามกฎและระเบียบที่บังคับใช้กับอากาศยานไร้คนขับ ในปัจจุบันมุ่งเน้นการบังคับใช้เพื่อความมั่นคงยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและส่งเสริมเทคโนโลยีดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับในเชิงพาณิชย์อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตอากาศยานไร้คนขับภายในประเทศ รวมถึงขีดความสามารถในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมระบบเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการใช้งานของอากาศยานไร้คนขับในอนาคตอันใกล้ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และโดยไม่กระทบต่อความมั่นคง จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐผ่อนคลายการบังคับใช้กฎระเบียบบางประการและนำเทคโนโลยีมาสนับสนุน เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการอากาศยานไร้คนขับ

๒. การดำเนินงาน

ปัจจุบันกฎหมายและหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลอากาศยานไร้คนขับในประเทศไทยมีดังนี้

๒.๑ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) มีหน้าที่กำกับดูแลผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดบังคับหรือปล่อยอากาศยานซึ่งไม่มีนักบิน นอกจากได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงได้ออกประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์การขออนุญาตและเงื่อนไขในการบังคับหรือปล่อยอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินประเภทอากาศยานที่ควบคุมการบินจากภายนอก พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยอนุญาตให้บังคับหรือปล่อยอากาศยานที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๒๕ กิโลกรัม โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดคือขึ้นทะเบียนผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้งก่อนและขณะทำการบินตามที่กำหนด แต่หากผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ ๕ ข้อ ๙ และข้อ ๑๓ ของประกาศกระทรวงคมนาคมได้ ให้แจ้งต่อผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยทราบเป็นหนังสือ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีอำนาจอนุญาตให้ปฏิบัติแตกต่างไปจากที่กำหนด โดยอาจกำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดเพิ่มเติมด้านความปลอดภัยไว้ด้วย อนึ่ง สำหรับกรณีอากาศยานที่มีน้ำหนักมากกว่า ๒๕ กิโลกรัม ให้ยื่นขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยเป็นกรณีไป และจะบังคับหรือปล่อยอากาศยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กำกับดูแลในเรื่องการใช้คลื่นวิทยุของอากาศยานตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินสำหรับใช้งานเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๑

เครื่องวิทยุคมนาคมสำหรับอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตให้มีใช้และนำออกซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมและใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคม แต่ไม่ได้รับยกเว้นใบอนุญาตให้ทำ นำเข้า และค้าซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม ทั้งนี้ ผู้มีอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินในครอบครอง ต้องขึ้นทะเบียนกับ กสทช. ตามเงื่อนไขขั้นตอน และวิธีการที่สำนักงาน กสทช. กำหนด

๓. ความคืบหน้า

ปัจจุบันมีผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนผู้บังคับปล่อยอากาศยานจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยทั่วประเทศ ประมาณ ๒๓,๐๐๐ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓) ทั้งหมดเป็นอากาศยานที่มีน้ำหนักน้อยกว่า ๒๕ กิโลกรัม และอากาศยานที่มีน้ำหนักเกินกว่า ๒๕ กิโลกรัม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้อนุญาตให้ทำการปล่อยได้ ๑ ราย จำนวน ๔๐ ลำ ซึ่งเป็นการใช้เชิงพาณิชย์

ปัจจุบันมีการนำอากาศยานไร้คนขับมาใช้หลากหลายวัตถุประสงค์ รวมถึงวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ แต่กฎระเบียบที่ใช้อยู่ยังไม่ครอบคลุมและไม่เกื้อกูลต่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากมุ่งเน้นการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยเป็นหลัก กฎหมายเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับในปัจจุบันคือประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์การขออนุญาตและเงื่อนไขในการบังคับหรือปล่อยอากาศยานซึ่งไม่มีนักบิน ประเภทอากาศยานที่ควบคุมการบินจากภายนอก พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งยังไม่มีการทบทวน

ปรับปรุงแก้ไขประกาศดังกล่าว โดยปัจจุบันพบว่า มีผู้ประกอบการยื่นขออนุญาตจำนวนเพิ่มขึ้น และมีความหลากหลายทั้งประเภท และวัตถุประสงค์การใช้งาน แต่กฎหมายในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมประเภทและวัตถุประสงค์การใช้งาน เช่น การขอทำการบินเพื่อขนสินค้าหรือวัตถุ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลอากาศยานไร้คนขับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ เนื่องด้วยอากาศยานไร้คนขับมีความคล้ายคลึงกับอากาศยานประเภทอื่น แต่มีขนาดเล็กกว่าและมีลักษณะเฉพาะ ดังนั้นจึงเห็นว่ากฎหมายปัจจุบันมีเพียงมาตรา ๒๔ มาตราเดียวไม่ครอบคลุมเพียงพอ เพราะอากาศยานไร้คนขับไม่ได้มีเฉพาะเรื่องการอนุญาตและเงื่อนไขการขออนุญาตเท่านั้น แต่ยังมีกรณีอื่น เช่น การจะนำหลักเกณฑ์การใช้อากาศยานทั่วไปมาอนุโลมใช้กับอากาศยานไร้คนขับอาจจะไม่เหมาะสม เช่น ด้านความสมควรเดินอากาศ (Airworthiness) การควบคุมการจราจรทางอากาศเฉพาะทาง คุณสมบัติผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยาน เป็นต้น

๒) การพิจารณาขอขึ้นทะเบียนยังเป็นปัญหา เนื่องจากปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการใช้อากาศยานมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การขนส่ง การเกษตร การกีฬา การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น การกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎระเบียบ จึงต้องมีความชัดเจนในเรื่องของการแบ่งประเภท ข้อมูลที่ใช้สำหรับการพิจารณาขึ้นทะเบียน จำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันกับเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันต้องป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยมีมาตรฐานความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล

๓) การตรวจสอบข้อมูลการทำการบินของผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินที่ยังไม่สามารถตรวจสอบได้ทันท่วงที ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานยังไม่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำการบินของผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานในแต่ละรายได้ รวมถึงปัจจุบันยังมีอุปสรรคในการตรวจสอบเส้นทางการบินของอากาศยานไร้คนขับในแต่ละพื้นที่แบบ Real-Time เนื่องจากยังไม่มีระบบและอุปกรณ์ในการตรวจจับการใช้งานจริง เช่น ระบบ Unmanned Aircraft System Traffic Management (UTM) เป็นต้น

ส่วนอุปสรรคในการใช้อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์และการไม่เกื้อกูลต่อกฎหมายภายใต้กฎระเบียบปัจจุบัน มีตัวอย่างปัญหาเช่น

๑) อากาศยานไร้คนขับต้องทำการบินในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก แต่เนื่องจากอากาศยานไร้คนขับการเกษตรบางครั้งต้องบินพ่นสารเคมีในเวลากลางคืน เช่น การพ่นกำจัดหนอนกระทู้ ดังนั้น ควรเปิดให้ทำการบินในเวลากลางคืนได้

๒) ห้ามบินถ่ายรูปเพื่อทำแผนที่ ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคง แต่ปัจจุบันมีการบินทำแผนที่เพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายในหลากหลายอุตสาหกรรม เช่น การเกษตร การก่อสร้าง การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

๓) ห้ามติดเลเซอร์บนอากาศยาน เนื่องจากอาจมีความมุ่งหมายถึงเลเซอร์ชี้เป้า แต่เนื่องจากคำนิยามค่อนข้างกว้างจึงครอบคลุมไปถึงอุปกรณ์หลายชนิดที่ใช้เลเซอร์ในการทำงานปัจจุบัน เช่น การใช้เทคโนโลยีเลเซอร์เพื่อวัดระยะสูงต่ำพื้นที่ด้วยความละเอียดสูง เป็นต้น

๔) ห้ามบินเกินระยะสายตา กฎระเบียบที่จะอนุญาตให้สามารถทำการบินอากาศยานไร้คนขับไกลกว่าระยะสายตา หรือ Beyond Visual Line of Sight (BVLOS) และการบินในพื้นที่เขตชุมชนยังจำเป็นจะต้องอาศัยการศึกษา ทดลอง และทดสอบโครงสร้างพื้นฐานที่จะรองรับ

๕) อากาศยานไร้คนขับที่มีน้ำหนักเกิน ๒๕ กิโลกรัมจะต้องขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมก่อนที่จะสามารถทำการบินได้อย่างถูกกฎหมายซึ่งในปัจจุบันอากาศยานไร้คนขับเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่จะเกิน ๒๕ กิโลกรัม

๖) ผู้ประกอบการเปรียบเสมือนผู้ให้บริการสายการบิน แต่ปัจจุบันการกำกับดูแลการใช้อากาศยานในเชิงพาณิชย์มีจุดประสงค์เพื่อบังคับใช้กับอากาศยานที่มีคนขับและผู้ประกอบการสายการบิน ซึ่งอาจไม่เหมาะสมในการกำกับดูแลการใช้อากาศยานซึ่งไม่มีนักบินในเชิงพาณิชย์ และปัจจุบันมีเกษตรกรใช้อากาศยานเพื่อการเกษตรในเชิงพาณิชย์จำนวนมากซึ่งอาจส่งผลต่อความปลอดภัยและก่อให้เกิดความเสียหาย

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๑ งานวิจัยของ PricewaterhouseCoopers อากาศยานไร้คนขับได้ถูกยกย่องเป็น ๑ ใน ๘ นวัตกรรมสำคัญในอนาคตเมื่อเทียบเคียงกับเทคโนโลยีอื่น เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) หากประชาชนและประเทศชาติสามารถที่จะปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีนี้จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันทางการค้าสำหรับตลาดในอนาคตได้

๔.๒ อากาศยานไร้คนขับสามารถช่วยสร้างโอกาสในหลากหลายภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) รวมทั้งผู้ประกอบการในภาคส่วนอื่น ๆ ที่นำอากาศยานไร้คนขับเข้ามาใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น ในการตอบสนองเหตุฉุกเฉิน (Emergency Response) การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Aid) การบรรเทาภัยพิบัติ (Disaster Relief) การอนุรักษ์ (Conservation) การควบคุมโรค (Disease Control) การดูแลสุขภาพ (Healthcare) การเกษตร (Agriculture) พลังงาน (Energy) เป็นต้น

๔.๓ อุตสาหกรรมการเกษตรของประเทศไทย ประโยชน์ที่อากาศยานไร้คนขับสามารถที่จะนำมาช่วยเกษตรกรได้มีมากมาย เช่น

๑) ทำให้เกษตรกรไม่ต้องสัมผัสสารเคมีโดยตรง

๒) สามารถฉีดพ่นสารเคมีได้ประมาณ ๑๐๐ ไร่ต่อวันจากเดิมการใช้คนจะฉีดพ่นสารเคมีได้ประมาณ ๑๐ ไร่ต่อวัน

๓) สามารถที่จะกำหนดอัตราการพ่นในพื้นที่ได้อย่างแม่นยำนำไปสู่การลดการสูญเสียการผลิตได้ร้อยละ ๑๐ - ๑๕

๔) สามารถลดปริมาณน้ำสำหรับการผสมสารเคมีได้ ๑๐ เท่าและลดการใช้สารเคมีได้ร้อยละ ๔๐ เมื่อเทียบกับการพ่น โดยใช้แรงงานคนฉีดพ่น เป็นต้น

๕. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก มีการใช้งานอย่างแพร่หลายและเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ควรกำหนดทิศทางและนโยบายเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับให้ชัดเจน และควรผ่อนคลายกฎระเบียบบางประการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งานโดยอาจแบ่งระดับความเข้มข้นของการกำกับดูแลตามวัตถุประสงค์การใช้งาน

ข้อเสนอแนะสามารถแบ่งแยกการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ ซึ่งประกอบด้วยระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว ดังนี้

๕.๑ ระยะเร่งด่วน (ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน ถึง ๑ ปี)

๑) การจัดการเชิงบูรณาการ ควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการอากาศยานไร้คนขับ ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานของภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ การประสานงานสมควรที่จะบูรณาการการทำงานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการขอใบอนุญาต

๒) มาตรฐานอุปกรณ์ ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อวางมาตรฐานอากาศยานไร้คนขับภายในประเทศไทยเป็นนโยบายพิเศษ

๓) มาตรฐานนักบิน / ผู้ปล่อยอากาศยานไร้คนขับ ควรมีการกำหนดและรับรองมาตรฐานของอากาศยานไร้คนขับ รวมถึงกำหนดเงื่อนไขการกำกับดูแลให้แตกต่างกันตามประเภทการใช้งาน เพื่อสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับอากาศยานไร้คนขับให้เป็นมาตรฐานของประเทศ

๔) กำหนดมาตรการเชิงพาณิชย์ ควรกำหนดมาตรการที่จะใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับในเชิงพาณิชย์ จัดกลุ่มลักษณะและประเภทการใช้งาน เพื่อการบริหารจัดการการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและการกำกับดูแลที่เหมาะสมในแต่ละกลุ่ม

๕) โครงการนำร่อง ควรพิจารณาการปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่ใช้กับอากาศยานไร้คนขับในอุตสาหกรรมการเกษตร เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ได้อย่างถูกกฎหมายและปรับตัวทันกับสภาวการณ์ของการตลาดอย่างแท้จริง

๖) การจัดพื้นที่กำกับดูแลเป็นการเฉพาะ (Sandbox) ควรเร่งรัดการจัดการพื้นที่ทำการบินสำหรับสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมรูปแบบใหม่ (Sandbox) ในหลายๆ พื้นที่ เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะเกี่ยวกับอุตสาหกรรมนี้

๗) ระบบ Unmanned Aircraft System Traffic Management (UTM) ควรเร่งรัดการพัฒนาระบบ UTM เพื่อการบริหารจัดการอากาศยานไร้คนขับในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากพื้นที่กำกับดูแลเป็นการเฉพาะ (Sandbox) เช่น UAV Sandbox ในพื้นที่หน่วยพาณิชยกิจ โครงการพัฒนาพื้นที่วังจันทร์วัลเล่ย์ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้อากาศยานไร้คนขับและระบบ UTM ก่อนที่จะขยายการใช้ประโยชน์เพื่อใช้ทั่วประเทศ

๘) ส่งเสริมกลุ่มธุรกิจสตาร์ทอัพ ควรเร่งส่งเสริมกลุ่มธุรกิจที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกลุ่มสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนา โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ มีความเข้าใจในเทคโนโลยี สามารถพัฒนาและต่อยอดได้อย่างดี แต่ยังขาดเงินทุน ประสบการณ์ และการชี้แนะด้านกฎหมาย ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพบางส่วนที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุดในโลกต้องเลิกกิจการ หรือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในขณะที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนส่งเสริมกลุ่มธุรกิจคนรุ่นใหม่ ทำให้มูลค่าทางการตลาดโดรนในสาธารณรัฐประชาชนจีนเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับธุรกิจสตาร์ทอัพ เพื่อเร่งต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีต่อไป

ในส่วนของการพัฒนาแพลตฟอร์มเป็นภารกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาการใช้อากาศยานไร้คนขับในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากแพลตฟอร์มสามารถทำให้อากาศยานสามารถประกอบธุรกิจได้หลากหลายประเภท ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการหรือภารกิจต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีผู้พัฒนาแพลตฟอร์มเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควรโดยเฉพาะแพลตฟอร์มที่ใช้กับโดรน ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของตลาดโดรนให้เติบโตขึ้นได้ในอนาคต

๕.๒ ระยะกลาง (ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ถึง ๓ ปี)

๑) ซอฟต์แวร์และระบบการเก็บข้อมูล ควรมีการพัฒนาซอฟต์แวร์และระบบการเก็บข้อมูลแบบบูรณาการรวมศูนย์ระบบการจัดเก็บข้อมูลไว้ในประเทศไทย รวมถึงมีการบูรณาการให้ผู้ประกอบการในธุรกิจอากาศยานไร้คนขับเพื่อการเกษตรใช้ซอฟต์แวร์และระบบเก็บข้อมูลภายในประเทศเพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล ซึ่งอาจกระทบกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

๒) อัตราภาษี ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับอัตราภาษีการนำเข้าชิ้นส่วนและอุปกรณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอากาศยานไร้คนขับ เช่น แบตเตอรี่ ภายในประเทศเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการประเทศไทย ในการแข่งขันในอุตสาหกรรมนี้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๕.๓ ระยะยาว (ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ถึง ๕ ปี)

กฎระเบียบและการอนุญาต ควรมีการแก้ไขกฎระเบียบและกฎหมายในระดับกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายที่ให้ฐานอำนาจ เพื่อให้ครอบคลุมทุกบริบทของระบบอากาศยานไร้คนขับ ลดขั้นตอนการขออนุญาต โดยให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพหลักในการพิจารณาอนุญาต โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย หรือมาตรฐานทางเทคนิค เช่น การบริหารจัดการระบบอากาศยานไร้คนขับให้สอดคล้องกับต่างประเทศ เพื่อที่จะรองรับการใช้งานของอากาศยานไร้คนขับอย่างแพร่หลายภายในประเทศ

โครงการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว

๑. ความเป็นมา

ด้วยหมายเลขสายด่วนเพื่อแจ้งเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ มีจำนวนหลายหมายเลข ซึ่งเกิดจากหน่วยงานของรัฐกำหนดขึ้นตามภารกิจภายในหน้าที่และอำนาจของตน จึงเป็นเหตุให้ประชาชนเกิดความสับสนในการที่จะเข้าถึงการบริการของรัฐเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือหรือบรรเทาเหตุด่วน เหตุร้ายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสาธารณชนที่ไม่สามารถตรวจสอบหรือหาแหล่งยืนยันข้อมูลข้อเท็จจริงของเหตุที่เกิดขึ้นนั้นต่อไปด้วย

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ได้ให้ความสำคัญและเห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากความสำเร็จของโครงการดังกล่าว จึงได้มีการพิจารณาศึกษาโครงการดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ เพื่อรายงานความคืบหน้าการดำเนินการและให้ข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

๒. การดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการได้ใช้วิธีการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๒.๑ จัดประชุมเพื่อพิจารณาเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการได้เคยให้ข้อมูลต่อคณะกรรมาธิการ ประกอบกับข้อมูลความคิดเห็นที่ปรากฏในสื่อสาธารณะต่าง ๆ จำนวน ๖ ครั้ง

๒.๒ ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ ในคณะกรรมาธิการการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อรับฟังข้อมูลสถานะความคืบหน้าในการดำเนินการโครงการ โดยเชิญผู้แทนหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการมาให้ข้อมูล จำนวน ๑ ครั้ง

๓. ผลการศึกษาและความคืบหน้าโครงการ

๓.๑ การกำหนดเลขหมายฉุกเฉินแห่งชาติ เป็นอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งอยู่ระหว่างทำการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่สุด ส่วนสถานะของหมายเลข ๑๙๑ ในปัจจุบันเป็นเพียงเลขหมายฉุกเฉินเท่านั้น ยังมิใช่ “เลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ” ทั้งนี้ กสทช. คาดว่าจะประกาศ “เลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ” ได้ประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๖๔

๓.๒ “เหตุฉุกเฉิน” ที่ตรงตามนิยามของกฎหมาย และเข้าเงื่อนไขของโครงการภายใต้วงเงินงบประมาณที่กำหนด คือ เหตุอาชญากรรม เหตุภัยพิบัติ และเหตุฉุกเฉินทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานอื่นจะเข้าร่วมโครงการก็ต้องพิจารณาว่า เหตุที่จะรับแจ้งตรงตามนิยามของกฎหมายหรือไม่ และหน่วยงานมีความพร้อมที่จะรองรับการดำเนินการทั้งในด้านเครื่องมือและบุคลากรหรือไม่

๓.๓ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโครงการจะเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อยต้องตรงตามผลการศึกษาของ กสทช. ที่ทำการศึกษาไว้ ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างจะถูกกำกับดูแลโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของคณะที่ปรึกษาคณะทำงานบริหารโครงการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ

ส่วนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเมื่อได้ที่ปรึกษาเพื่อออกแบบระบบแล้ว จะนำเรื่องดังกล่าวเข้าหารือเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

๓.๔ ความเสี่ยงที่จะส่งผลให้โครงการล่าช้า คือ เรื่องการอนุมัติงบประมาณของรัฐบาล ซึ่งอาจส่งผลให้ต้องขยายระยะเวลาการดำเนินการให้เลื่อนออกไปได้ เช่น การขออนุมัติงบประมาณในการปรับปรุงและก่อสร้างศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ จำนวน ๖๕ แห่ง ที่ยังไม่ได้อนุมัติ อันจะส่งผลต่อการดำเนินการที่ต้องขยายระยะเวลาการดำเนินการตามงวดงานให้เลื่อนออกไป และไม่สามารถจัดหาเครื่องมือเพื่อมาติดตั้งได้ทันตามกำหนดเวลา เนื่องจากการก่อสร้างศูนย์แล้วเสร็จไม่ทันตามเวลา เป็นต้น

๔. ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๑ มีระบบการให้บริการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว (National Single Emergency Number) เพื่อเปิดช่องทางรับแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นสากล สามารถแจ้งเหตุฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์แก่การบริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐ

๔.๒ ประชาชนได้รับการช่วยเหลือหรือบรรเทาเหตุด่วนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

๔.๓ ประชาชนสามารถตรวจสอบหรือหาแหล่งยืนยันข้อมูลข้อเท็จจริงของเหตุที่เกิดขึ้นนั้นได้

๕. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินโครงการ

๕.๑ ด้านกฎหมายและกระบวนการดำเนินการ

๑) สำนักงาน กสทช. ต้องเร่งรัดกำหนด “เลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ” และยืนยันต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างเป็นทางการ เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) ควรกำหนดงบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศไว้สำหรับโครงการเป็นการเฉพาะ เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้หน่วยงานถูกตัดงบประมาณหรือไม่ได้รับงบประมาณครบตามคำขอ ซึ่งอาจส่งผลให้แผนงานการปฏิรูปประเทศเกิดความชะงักได้ และเกิดความเสียหายในส่วนอื่น ๆ ตามมา

๓) ควรวางแผนหรือกำหนดแนวทางสำรองเพื่อรองรับปัญหา ในกรณีที่มีการดำเนินการไปแล้วแต่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาจ้างที่ปรึกษาโครงการ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อันจะเป็นการสูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดความคุ้มค่า และไม่เกิดผลลัพธ์ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นมีทั้งปัญหาในเชิงเทคนิค ปัญหาด้านเครื่องมืออุปกรณ์ และด้านโครงข่ายสัญญาณ โดยจะต้องมีแนวทางแก้ไขไว้อย่างชัดเจน

๔) ควรเตรียมความพร้อมของบุคลากรไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการรับแจ้งเหตุ การใช้งานระบบ และเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสาร รวมทั้งความพร้อมในการบริหารจัดการที่จะต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกหลายหน่วยงาน และต้องมีการซักซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมอยู่เป็นประจำด้วย

๕) ควรเร่งประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนได้รับรู้ข้อมูลโครงการอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์และสิทธิของประชาชนในการเรียกใช้ระบบบริการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว ซึ่งสามารถดำเนินการล่วงหน้าได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้การจัดตั้งศูนย์แล้วเสร็จ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจวิธีการและประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาลที่สามารถเห็นผลลัพธ์ของการปฏิรูปในด้านการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างชัดเจนด้วย

๖) ควรเปิดพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมจากประชาชนตลอดทุกขั้นตอนในการจัดทำโครงการ เนื่องจากเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณจากเงินภาษีจำนวนมาก จึงต้องมีการสื่อสารให้สาธารณะได้เข้าใจถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนี้ด้วย

๕.๒ ด้านเทคโนโลยี

๑) ระบบรับแจ้งเหตุ ควรเพิ่มความสามารถในการเชื่อมโยงกับเทคโนโลยี IOT เช่น สัญญาเตือนไฟไหม้ สัญญาณกันขโมยที่เชื่อมต่อกับระบบสัญญาของภาคเอกชนหรือประชาชนได้อย่างอัตโนมัติ เป็นต้น

๒) ควรมีระบบฐานข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ สำหรับติดตามตำแหน่งเพื่อเข้าถึงเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลความเสี่ยง ข้อมูลสำคัญของสถานที่และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญด้วย เช่น ข้อมูลโครงสร้างและผังอาคาร ข้อมูลบุคคล (จากหมายเลข ๑๓ หลัก หรือลายนิ้วมือ) เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบข้อมูลในเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็ว

๓) ควรมีระบบรายงานสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อรองรับการรายงานเหตุจำนวนมากที่จะเข้าสู่ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินในช่วงเวลาคับขัน และรายงานสถานการณ์ ตามห้วงเวลาที่บันทึกไว้ในลักษณะ Time Frame และสามารถสืบค้นคำที่เกี่ยวข้องมารายงานตามห้วงเวลาต่าง ๆ ให้แสดงผลเป็นรายงานได้อย่างสมบูรณ์ และสามารถให้ประชาชนติดตามข้อมูลที่ถูกต้องได้

๔) ควรมีระบบ Situation Experts ที่พัฒนาโดยผู้ชำนาญการในเหตุการณ์ฉุกเฉินด้านต่าง ๆ ที่ระบุตำแหน่งการปฏิบัติตามหน้าที่ อาทิ ผู้บังคับบัญชาเหตุการณ์ ผู้ปฏิบัติในแต่ละหน้าที่ อุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็น วิธีการเข้าช่วยเหลือ เป็นต้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่รับแจ้งเหตุสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติส่งต่อเหตุการณ์หรือสนับสนุนข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภาคสนามได้อย่างถูกต้อง

๕) ควรมีระบบควบคุมสถานการณ์พร้อมเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการตรวจจับตำแหน่งเป้าหมาย (จากสัญญาณโทรศัพท์) วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ เพื่อการวางแผนและกำหนดการเข้าช่วยเหลือในพื้นที่ที่มีความยากลำบาก พื้นที่ที่มองไม่เห็น พื้นที่เสี่ยงอันตราได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ลดความสูญเสีย ชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการนำระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data Analytics ระบบตรวจจับ หรือนำเทคโนโลยีระยะไกลเข้ามาร่วมด้วย

การให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease, COVID – 19)

๑. ความเป็นมา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease , COVID – 19) ที่มีแนวโน้มการแพร่กระจายเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการรองรับโดยขอความร่วมมือไม่ให้มีการรวมตัวกันของบุคคลจำนวนมาก เช่น การประชุม การสัมมนา การจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค คณะกรรมาธิการได้ให้ความสำคัญกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้พิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือเยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๒. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม ควรปรับแผนงาน วิธีการทำงานเพื่อรองรับและเป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งมีแนวโน้มการแพร่กระจายเพิ่มมากขึ้น เช่น

๒.๑ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัส การเฝ้าระวัง การป้องกันตัวให้ห่างไกลจากความเสี่ยง การรับผิดชอบต่อสังคม

๒.๒ ส่งเสริมการจัด Application เพื่อช่วยเหลือและให้ความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๒.๓ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ควรเร่งรัดการวางโครงข่ายระบบอินเทอร์เน็ตไปในพื้นที่ห่างไกลให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การติดต่อสื่อสารในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยของโรงพยาบาลระดับศูนย์ จังหวัด อำเภอ ตำบล มาถึงโรงพยาบาลของชุมชนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วทันท่วงที หรือเพื่อให้อาจารย์แพทย์หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคดังกล่าวได้ให้คำปรึกษาหรือชี้แนะแนวทางการรักษาให้แก่แพทย์ที่ประจำโรงพยาบาลในต่างจังหวัดได้

๒.๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการนำส่งผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรออกสู่ตลาด เช่น การขยายโครงข่ายให้ประชาชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึงเพื่อใช้เป็นช่องทางในการค้าขายสินค้าการเกษตรผ่านอินเทอร์เน็ต หรือใช้ระบบการขนส่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นเครื่องมือในการขนส่งหรือนำส่งสินค้าไปยังผู้ซื้อ

๒.๕ ควรมีนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการคลื่นความถี่หรือโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการเตรียมความพร้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพื่อรองรับการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ของเด็ก นักเรียน นักศึกษา และอาจารย์

๒.๖ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีแนวโน้มการแพร่กระจายเพิ่มมากขึ้นและสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย ดังนั้น กสทช. ในฐานะผู้กำกับดูแลการประกอบกิจการด้านโทรคมนาคมของประเทศ ควรมีนโยบายหรือแนวทางในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์เช่นนี้ โดยอาจประสานงานขอความร่วมมือให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรืออินเทอร์เน็ตไม่ตัดสัญญาณหรือระงับการให้บริการหากผู้ใช้บริการค้างชำระค่าบริการ หรือขอให้ผู้ให้บริการเพิ่มปริมาณหรือความเร็วของอินเทอร์เน็ต หรือปรับลดราคาแพ็คเกจต่าง ๆ ในช่วงนี้

๒.๗ กสทช. ควรดำเนินการเพิ่มระบบสัญญาณเครือข่ายต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการฟรี หรือการเก็บค่าบริการในอัตราที่ถูกลง แต่คุณภาพของสัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องไม่ลดลง

การเสนอแนวทางการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑. ความเป็นมา

ด้วยในสถานการณ์ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease, COVID – 19) ในประเทศไทย มีแนวโน้มการแพร่กระจายเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการรองรับโดยขอความร่วมมือไม่ให้มีการรวมตัวกันของบุคคลจำนวนมาก เช่น การประชุม การสัมมนา การจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ส่งผลให้คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการของวุฒิสภาไม่สามารถดำเนินการประชุมได้ อีกทั้งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๖ ยังไม่เปิดช่องให้สามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย เนื่องจากกำหนดให้ “การประชุมคณะกรรมาธิการต้องมีกรรมาธิการ**มาประชุม**ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าในการประชุมคณะกรรมาธิการในเรื่องใดที่ยังไม่มีการลงมติ ถ้ามีกรรมาธิการ**มาประชุม**ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ก็ให้ถือเป็นองค์ประชุมและให้พิจารณาเรื่องนั้นไปก่อนได้ ...”

๒. การดำเนินงาน

ในคราวประชุมคณะกรรมาธิการ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมคณะกรรมาธิการได้มีการพิจารณาประเด็นดังกล่าวแล้วเห็นว่า ในปัจจุบันการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกแม้มิได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน ทั้งยังเป็นการประหยัดต้นทุนและระยะเวลาในการจัดการประชุมและการเดินทางไปร่วมประชุมด้วย และปัจจุบันมีการใช้วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กันอย่างแพร่หลาย ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงได้กราบเรียนประธานวุฒิสภาหารือเกี่ยวกับมาตรการรองรับเพื่อให้คณะกรรมาธิการสามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ดังนี้

๒.๑ มาตรการระยะสั้น

ในระหว่างช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ยังคงแพร่ระบาดอยู่ อาจดำเนินการออกระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คณะกรรมาธิการของวุฒิสภาสามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ชั่วคราวก่อน และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับห้องประชุมที่อาคารสุขประพฤติและอุปกรณ์ที่ใช้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการชั่วคราวก่อน

๒.๒ มาตรการระยะยาว

พิจารณาศึกษาหาแนวทางการดำเนินการและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการของวุฒิสภา ดังนี้

๑) การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสถานที่ และอุปกรณ์สำหรับการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการเตรียมห้องประชุม (อาคารรัฐสภาเกียกกาย) อุปกรณ์ และซอฟต์แวร์ที่ใช้สำหรับการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒) การแก้ไขข้อบังคับการประชุม หรือระเบียบ ประกาศของวุฒิสภาที่เกี่ยวข้องกับการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๖ ยังไม่เปิดช่องให้สามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ เนื่องจากกำหนดให้การประชุมคณะกรรมาธิการต้องมีกรรมาธิการมาประชุมด้วย จึงควรมีการพิจารณาศึกษาหาแนวทางการดำเนินการแก้ไขข้อบังคับการประชุม ระเบียบหรือประกาศของวุฒิสภาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถกระทำได้ตามข้อบังคับการประชุมและมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายอีกทางหนึ่งด้วย

๓. ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการ ได้เสนอแนวทางการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

๓.๑ การพิจารณากำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นอำนาจของประธานคณะกรรมาธิการเป็นผู้พิจารณาเมื่อมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนต้องดำเนินการประชุม

๓.๒ การประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะกระทำได้ต่อเมื่อกรรมาธิการไม่สามารถเดินทางมาประชุมตามปกติได้ เช่น เกิดเหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคระบาด

๓.๓ การประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะต้องมีกรรมาธิการมาร่วมประชุมอยู่ในที่ประชุมเดียวกันอย่างน้อยหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด และเมื่อรวมกับกรรมาธิการอื่นที่แสดงตนและประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วต้องมีจำนวนองค์ประชุมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม และอยู่ร่วมประชุมตลอดระยะเวลาการประชุม

๓.๔ การประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กรรมาธิการผู้ร่วมประชุมต้องสามารถเห็นหน้าและสื่อสารแลกเปลี่ยนความเห็นกันได้ตลอดเวลา

๓.๕ ห้ามมิให้ประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่มีการกำหนดชั้นความลับหรือเรื่องที่ต้องมีการให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญ ๆ เช่น คณะกรรมาธิการตรวจสอบประวัติบุคคลเพื่อแต่งตั้งหรือให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ หรือเรื่องอื่น ๆ โดยให้เป็นอำนาจของประธานวุฒิสภาเป็นผู้ออกระเบียบหรือประกาศเรื่องที่ห้ามมิให้ประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๓.๖ ในการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากมีกรณีที่ต้องจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่ผู้ร่วมประชุมให้จ่ายเบี้ยประชุมแก่ผู้ร่วมประชุมซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และอยู่ร่วมประชุมตลอดระยะเวลาการประชุม

๔. ความคืบหน้า

ประธานวุฒิสภาได้ลงนามเห็นชอบกับข้อเสนอดังกล่าว และได้มีคำสั่งวุฒิสภา ที่ ๘/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณาศึกษา จัดทำแนวทางการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จนในที่สุดได้มีการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีการประกาศใช้บังคับระเบียบวุฒิสภาว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓

รายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ

คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาให้ดำเนินการพิจารณาศึกษาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รายงานต่อวุฒิสภา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอภิปรายรายงานดังกล่าวแก่ที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

๑. รายงานการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒

๑.๑ ความเป็นมา

ประธานวุฒิสภาในฐานะประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษารายงานผลการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาก่อนเสนอประธานวุฒิสภาเพื่อพิจารณาอนุญาตบรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาเพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ซึ่งตามกฎหมายนั้น ได้กำหนดให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติงาน รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายใน ๑๒๐ วันนับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ โดยการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

๑) ผลงานของ กสทช. ในปีที่ล่วงมาแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

๒) แผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณสำหรับปีถัดไป

๓) งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานการตรวจสอบภายใน

๔) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน

๕) คุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน

๖) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค

๗) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนตามมาตรา ๕๒

๘) รายงานเกี่ยวกับสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบกับประโยชน์ของรัฐและประชาชน

๑.๒ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ เป็นผู้พิจารณาศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อรายงานผลการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒

๒) คณะกรรมาธิการได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
- รายงานผลการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒
- รายงานพิจารณาศึกษาการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ (กตป.)

๑.๓ ความเห็นของคณะกรรมาธิการ

รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๖๒ ของ กสทช. นี้ ได้นำเสนอผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมาตามที่กำหนดในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยรายงานดังกล่าวมีรายละเอียดเนื้อหาครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนดในมาตรา ๗๖ วรรค ๒ ครบถ้วน

๑.๔ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ด้านงบประมาณ

๑) การรายงานแผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณสำหรับปีถัดไปตามรายงานดังกล่าวเป็นการรายงานเฉพาะในส่วนของหัวข้อ ไม่มีการรายงานถึงงบประมาณที่ใช้ในแต่ละโครงการ ตลอดจนระยะเวลาในการดำเนินการทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้นำไปใช้ในโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนหรือไม่ และไม่ได้มีการเปรียบเทียบแผนงานหรือโครงการทำให้ไม่สามารถพิจารณาได้ว่างานหรือโครงการนั้น ดำเนินการมาตั้งแต่ปีใด และจะสิ้นสุดปีใด ผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างไร ดังนั้น กสทช. ควรเพิ่มเติมรายละเอียดของงานหรือโครงการ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินงาน และงบประมาณที่ใช้ในวงเงินรวมและวงเงินในแต่ละปี

๒) งบประมาณรายจ่ายโครงการในปี ๒๕๖๓ ตั้งไว้ ๑,๖๔๗.๘๐๗ ล้านบาท (ในปี ๒๕๖๒ ตั้งไว้ ๗๗๘.๓๒๔ ล้านบาท) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกิน ๒ เท่า ไม่ได้มีการรายงานว่าเพิ่มขึ้นด้วยเหตุผลใด ดังนั้น กสทช. ควรมีการแสดงรายการเปรียบเทียบแผนงานหรือโครงการปีปัจจุบันและปีก่อน พร้อมชี้แจงเหตุผลในการของบประมาณโครงการเพิ่ม

๓) กสทช. ควรเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานโครงการ หากรายการใดเบิกจ่ายไม่ทันตามที่กฎหมายกำหนดให้นำส่งคืนเป็นรายได้แผ่นดิน พร้อมทั้งปรับลดงบประมาณในรายการดังกล่าวในปีถัดไป หากไม่จำเป็นไม่ควรใช้วิธีการกันเงินเบิกเหลื่อมปีงบประมาณ ทั้งนี้ หากมีการกันเงินเบิกเหลื่อมปีงบประมาณควรจะแสดงรายละเอียดงาน โครงการ ที่ขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี พร้อมจำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละงาน โครงการ และจำนวนเงินที่ขอกัน เพื่อนำมาพิจารณาผลสัมฤทธิ์ และพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป

ด้านคุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ

คุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน กสทช. ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการให้บริการโทรคมนาคมทั้งประเภทเสียง และบริการประเภทข้อมูล ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทำให้ผู้ประกอบการต้องรายงานผลการตรวจวัดคุณภาพการให้บริการให้แก่สำนักงาน กสทช. เป็นรายไตรมาส พร้อมทั้งการติดตามตรวจสอบโดยการลงพื้นที่ตรวจวัดคุณภาพการให้บริการ มีข้อสังเกต ดังนี้

๑) การคิดค่าเฉลี่ยอัตราค่าบริการ ควรมีการพิจารณาองค์ประกอบอื่นด้วย อาทิผู้มีอำนาจเหนือตลาด (significant market power) ด้วย ซึ่งจะเป็นการบิดเบือนสภาพของการแข่งขันได้

๒) การคิดค่าบริการตามการใช้งานจริง ปัจจุบันการคิดค่าบริการโทรออกจะเป็นการปัดเศษเป็นหน่วยนาที อาทิ ระยะเวลาการโทรออก ๓ นาที ๔ วินาที แต่ผู้ใช้บริการจะถูกคิดค่าบริการในจำนวน ๔ นาที ซึ่งหากมีการโทรออกหลายๆครั้ง ก็จะถูกคิดค่าบริการเกินจริงและไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการส่งเสริมการขายและการกำกับอัตราของ กสทช.

ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค

๑) กสทช. ควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับเรื่องร้องเรียนเองมาเป็นผู้กำกับและตรวจสอบคุณภาพการรับเรื่องร้องเรียนและการแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการ โดยสร้างกระบวนการในการตรวจสอบกำหนดตัววัด และติดตามอยู่เสมอ เช่น จำนวนคู่สาย และพนักงานรับสายเป็นสัดส่วนกันกับจำนวนผู้ใช้บริการของตน เวลารอสาย การแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ กสทช. ประหยัดงบประมาณและดำเนินบทบาทของตนเองได้ถูกต้องขึ้น

๒) กสทช. ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการแข่งขันในการให้บริการหลังการขาย การรับเรื่องร้องเรียน และการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ใช้บริการให้แล้วเสร็จ

๓) การพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภคของ กสทช. เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้ กสทช. ตอบประเด็นการร้องเรียนให้ผู้บริโภครับทราบ หรือในกรณีที่มีข้อพิพาทและได้ข้อยุติแล้วควรเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนให้ได้เห็นสถิติการร้องเรียนและข้อพิพาท และเป็นการสร้างความเข้าใจต่อสาธารณชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการเป็นองค์กรที่เปิดเผยและโปร่งใส มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๔) ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการนำเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว เช่น การนำเลขหมายโทรศัพท์ ๑๙๑ มาใช้เป็นเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียวที่จะต้องร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังไม่พบความคืบหน้าของแผนงานดังกล่าว

๕) ระบบโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม หรือระบบโครงข่าย INTERNET

๕.๑) ระบบโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมหรือระบบโครงข่าย INTERNET ควรเป็นไปในลักษณะเดียวกัน จึงควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงดิจิทัลฯ และ กสทช. ให้เป็นระบบเครือข่ายเดียวกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๕.๒) ระบบโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม หรือระบบโครงข่าย INTERNET ชายขอบในพื้นที่ห่างไกลมาก (Zone C+) ควรมีการรายงานประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นด้วย

๕.๓) ควรมีการปรับคลื่นความถี่ให้เหมาะแก่ลักษณะการใช้งานและพื้นที่การใช้งานเพื่อลดต้นทุนที่เกิดขึ้น

ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (กทปส.)

๑) การสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ วงเงิน ๕๓๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นวงเงินจำนวนสูง กสทช. ควรต้องมีการติดตาม กำกับดูแล และประเมินผลด้วย

๒) กรณีกองทุนฯ (กทปส.) ให้สำนักงาน กสทช. ยืมเงินเพื่อชดเชยให้ผู้รับใบอนุญาตทีวีดิจิทัลที่ขอคืนใบอนุญาตก่อนกำหนดจำนวน ๓,๗๘๕.๕๒ ล้านบาทนั้น ควรมีแผนดำเนินการส่งคืนเงินที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งแผนรองรับการบริหารเงินกองทุนฯ ด้วย

๓) การรายงานด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนมุ่งเน้นผลการปรับลดคำขอรับการสนับสนุนเป็นผลให้ประหยัดงบประมาณ ควรนำเสนอผลลัพธ์และผลกระทบจากงานวิจัยที่สนับสนุนเพื่อแสดงเงินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินกองทุน เช่น ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย หรือ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงแค่ไหน เพียงใดหรือ สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเพียงใด เป็นต้น

๔) ค่าใช้จ่ายเงินกองทุนฯ (กทปส.) มีจำนวน ๓,๐๑๒.๗๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน ๓๖๐.๑๔ ล้านบาท ในขณะที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจำนวน ๑๕๑.๗๙ ล้านบาท นั้น ขาดรายละเอียดและคำอธิบายในรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จึงควรมีการประเมินผลการใช้จ่ายเงินกองทุนด้วยว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด

๕) การจัดสรรเงินกองทุนฯ (กทปส.) ในแต่ละโครงการ ควรมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้วย และควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และมีการรายงานโดยเปิดเผยทุก ๖ เดือน หรือรายไตรมาสด้วย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ด้านสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการ

๑) กสทช. ควรมีการวิเคราะห์ประเมินผลรายงานสถานภาพการเงินของผู้ประกอบการทีวีดิจิทัลซึ่งมีผลต่อบริบทการแข่งขันในตลาด และคุณภาพของเนื้อหารายงานที่มีผลสืบเนื่องจากสถานะทางการเงินและสภาพการแข่งขัน รวมทั้งผลกระทบที่เกิดกับประชาชนผู้รับชมรายการด้วย

๒) กสทช. ควรวิเคราะห์สภาพตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปจากการคืนช่องรายการของผู้ประกอบการทีวีดิจิทัลและผลกระทบที่เกิดจากการที่จำนวนช่องทีวีที่ลดลงว่าการแข่งขันดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร การลงทุนในเนื้อหารายการของผู้ประกอบการที่ยังคงอยู่เป็นอย่างไร รวมทั้งผู้บริโภคได้รับผลกระทบอย่างไรจากจำนวนช่องทีวีที่ลดลง

๓) กสทช. ควรมีการประเมินบริบทของการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคมและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องอันเกิดจากการจัดสรรคลื่นความถี่ 5G ที่ผู้ประกอบการรายใหญ่และรายเดิมว่าจะมีผลประทบต่อการแข่งขันและผลประโยชน์ของผู้บริโภค และควรมีแผนงานหรือมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมแต่ละรายที่ได้รับใบอนุญาตมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเปิดให้บริการ 5G แก่ประชาชนและภาคอุตสาหกรรมให้เป็นรูปธรรมเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5G ของประเทศ

๔) กสทช. ควรมีการประเมินบริบทการแข่งขันในกิจการดาวเทียมและผลกระทบต่อผู้บริโภค รวมทั้งแผนการอนุญาตการประกอบกิจการดาวเทียมสื่อสาร

๕) กสทช. ควรมีการศึกษาและมีนโยบาย แผนงานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริการ OTT หรือบริการ Digital Platform ยักษ์ใหญ่ของต่างประเทศที่อาจมีผลกระทบต่อกิจการโทรคมนาคมของไทยรวมทั้งการบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมและผู้บริโภคของไทย

ด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

๑) กสทช. ควรเร่งรัดดำเนินการพิจารณาการปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒) กสทช. ควรเร่งรัดการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ โดยวิธีการอื่นนอกจากการประมูล เพื่อให้มีผลใช้บังคับทันสำหรับการประมูลคลื่นความถี่ในครั้งต่อไปที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๓) กสทช. ควรเร่งออกแผนแม่บทการบริหารจัดการคลื่นความถี่ฉบับใหม่เพื่อรองรับการพัฒนาของเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและในอนาคต

๔) กสทช. ควรเร่งรัดการพิจารณาปลดล็อคเรื่องการหลอมรวมให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้เกิดการหลอมรวมทางเทคโนโลยี

การคุ้มครองผู้บริโภคและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

กสทช. ควรกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การคุ้มครองผู้บริโภคและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกิจการสื่อสารให้ชัดเจน เป็นธรรม และรวดเร็ว รวมทั้งมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและช่องทางการสื่อสารกับผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

๒. รายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ (กตป)

๒.๑ ความเป็นมา

ประธานวุฒิสภาในฐานะประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณา

ศึกษารายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ โดย คณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.) แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาก่อนเสนอประธานวุฒิสภาเพื่อพิจารณาอนุญาตบรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาเพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.) มีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาพร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. ตามมาตรา ๗๖ และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน กสทช. หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควร การประเมินดังกล่าวต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ และต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย และคณะกรรมการอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงาน โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

๑) ผลการปฏิบัติงานของ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช.

๒) รายงานข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะ

๓) ความเห็นเกี่ยวกับรายงานประจำปีที่ กสทช. ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา ๗๖

๔) เรื่องอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงานให้ กสทช. รัฐสภา หรือประชาชนทราบ

ให้ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามที่ร้องขอ

๒.๒ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ เป็นผู้พิจารณาศึกษาให้ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะต่อรายงานผลการปฏิบัติงาน กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการ

๒) คณะกรรมาธิการได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
- รายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ โดย คณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.)

๒.๓ ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้พิจารณารายงานการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ประจำปี ๒๕๖๒ โดย คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีผลการดำเนินการที่สำคัญพร้อมความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านกิจการกระจายเสียง

๑) การให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามประกาศคณะกรรมการ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕

๑.๑) สำนักงาน กสทช. สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วผ่านการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่สำนักงาน กสทช. ภาค/เขต

๑.๒) การให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ยังไม่สามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบใบอนุญาตได้

๑.๓) ควรเร่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล กรอบระยะเวลาให้ชัดเจน

๑.๔) ควรเร่งการออกแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒

๒) ด้านคุณภาพเนื้อหารายการและการโฆษณาเกินความจริง การกำกับดูแลและหาแนวทางควบคุม

๒.๑) กสทช. ควรมีการกำหนดขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒) ต้องการให้มีการขยายระยะเวลาทดลองการออกอากาศจาก ๑ ปี เป็น ๓ - ๕ ปี เพื่อให้มีการพัฒนาเนื้อหา

๒.๓) กสทช. ควรพิจารณาการต่ออายุผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อความสะดวก

๓) ด้านคุณภาพมาตรฐานทางเทคนิค

๓.๑) ควรพิจารณามาตรการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการวิทยุในด้านเงินทุนสนับสนุนให้เข้าถึงได้ง่ายกว่าเดิม

๓.๒) ให้ กสทช. เป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการตรวจสอบเนื้อหาการโฆษณาและแนวทางการควบคุมให้มีมาตรฐานเดียวกัน

๓.๓) ควรมีมาตรการช่วยเหลือ เยียวยาผู้ประกอบกิจการในกรณีต้องเผชิญภาวะวิกฤต

ด้านกิจการโทรทัศน์

๑) ควรพิจารณามาตรการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการวิทยุในด้านเงินทุนสนับสนุนให้เข้าถึงได้ง่ายกว่าเดิม

๒) นโยบายเร่งรัดปรับปรุงการใช้คลื่น 700 MHz เพื่อใช้ประโยชน์ 5G โดย กสทช. ต้องทำความเข้าใจถึงมาตรการเยียวยาประชาชนต่อการเรียกคืนคลื่นความถี่

๓) การส่งเสริมและช่วยเหลืออุตสาหกรรมโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล โดย กสทช. ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานและกรอบระยะเวลาการทำงาน และเห็นควรมีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Research and Development) ให้มีการแข่งขันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

๔) ผลจากการอนุญาตให้คืนใบอนุญาต มีความเหมาะสมกับสภาวะของอุตสาหกรรมและการตลาด

๕) กสทช. มีการสนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อสำรวจความนิยมของช่องรายการโทรทัศน์ได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไปหรือกฎ Must Carry ยังไม่มีแนวทางสนับสนุนที่ชัดเจน

ด้านกิจการโทรคมนาคม

๑) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5G ของประเทศ การทบทวนการประเมินมูลค่าคลื่น การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประมูล การจัดตั้งศูนย์ทดลองทดสอบ 5G และ IOT กสทช. ได้ดำเนินการเป็นไปตามแผนแต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี 5G ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้ทราบ

๒) การบริหารจัดการและกำกับดูแลทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคม มีการบริหารจัดการการรองรับบริการ IOT แต่ยังขาดการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและแนวทางการรับรู้ของประชาชน

๓) การกำกับดูแลตลาด สภาพการแข่งขันและอัตราค่าบริการโทรคมนาคม ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ให้จัดทำรายงานผลรายไตรมาส และดำเนินการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคมอย่างต่อเนื่อง

๔) การบริการด้านโทรคมนาคมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม สอดคล้องกับทิศทางนโยบายของประเทศ การจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม กสทช. ควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่สำคัญต่อสาธารณะ

๕) การประเมินด้านการจัดระเบียบสายสื่อสารและนำสายสื่อสารลงดิน ได้บรรจุอยู่ในแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ ๒ กสทช. ควรพิจารณาเยียวยาผู้ประกอบการจากต้นทุนที่สูงขึ้นและควรส่งเสริมการสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนในการจัดระเบียบ

ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

การดำเนินงานด้านการรับเรื่องร้องเรียนสามารถยุติปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ประจำที่ และสถานีวิทยุโทรคมนาคม ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ สำนักงาน กสทช. สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์การดำเนินการของการรับเรื่องร้องเรียนและปรับปรุงในการสืบค้นข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน อีกทั้งการยื่นเอกสารประกอบให้ง่ายขึ้น กสทช. ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ให้ทันสมัย และพัฒนาแอปพลิเคชั่น มาให้บริการ อาทิ “ พฤติมาตร” เพื่อให้ผู้ใช้งานทราบถึงปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตของตนเอง “ กันกวน” เพื่อป้องกันการรับข้อมูลและการรบกวนจากการโทรศัพท์ไม่ต้องการ “ Net Care” เพื่อควบคุมระยะเวลาในการใช้งานของเด็กและเยาวชน และการเข้าถึงแอปพลิเคชั่นที่ไม่เหมาะสม กสทช. ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกับสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการจัดการเนื้อหาของโฆษณาที่เกินจริง แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมปรับปรุงโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้

ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน

มีการประสานงานของสำนักงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อสนับสนุนกันเป็นอย่างดี แต่เห็นควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ Online และ Offline ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง และควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแบบล่างขึ้นบน (Bottom Up) และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ทำการประเมินผลและกำหนดเป้าหมายในรายพื้นที่เพื่อให้แก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

๓.๑ ความเป็นมา

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ได้มีหนังสือที่ ส.ส.ท. ๐๑/๒๘๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ กราบเรียนประธานวุฒิสภา เพื่อเสนอรายงาน

ผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ของ ส.ส.ท. ต่อวุฒิสภา ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ จากนั้นสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้นำความกราบเรียนประธานวุฒิสภา ซึ่งประธานวุฒิสภาได้มีดำริมอบหมายเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ให้คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณา และต่อมา ในคราวประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ของ ส.ส.ท. และได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาในเชิงเนื้อหาของการสื่อสารมวลชน รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อรายงานดังกล่าว

จากนั้น คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เป็นผู้พิจารณาศึกษาในด้านเทคโนโลยี (Media) และได้เสนอให้คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาในด้านเนื้อหา (Messages) ซึ่งคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนฯ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการสิทธิเสรีภาพด้านสื่อสารมวลชนและสื่อสาธารณะเป็นผู้พิจารณาศึกษา

๓.๒ การดำเนินงาน

๑) คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และคณะอนุกรรมาธิการสิทธิเสรีภาพด้านสื่อสารมวลชนและสื่อสาธารณะ ได้มีการประชุมเพื่อศึกษา ค้นคว้า และทบทวนรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

๒) การจัดทำแบบประเมินความน่าเชื่อถือของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากกรรมาธิการ อนุกรรมาธิการ และที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการด้านการสื่อสาร สิทธิเสรีภาพและคุ้มครองผู้บริโภค

๓.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะร่วมกัน ดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะภาพรวมที่กรรมาธิการเห็นว่า ส.ส.ท. ต้องพิจารณาดำเนินการ

๑.๑) กำหนดมาตรฐานความน่าเชื่อถือของผู้มอบรางวัล เช่น กระบวนการและวิธีพิจารณาคัดสรรผู้ที่สมควรได้รับรางวัล และมีระเบียบไม่ให้ผู้ผลิตใช้ชื่อองค์กรรับหรือสนับสนุนผู้มอบรางวัลที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น

๑.๒) กำหนดเป้าหมายการสื่อสารเพื่อประโยชน์สาธารณะและมีเครื่องมือที่สามารถวัดผลการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับสาร

๑.๓) กำหนดให้บุคลากรจากองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นผู้ผลิตรายการของ ส.ส.ท. และบุคคลภายนอกที่มาร่วมผลิตรายการ รวมทั้งผู้รับจ้างต้องมีความรู้ ความเข้าใจต่อภารกิจและวัตถุประสงค์ของ ส.ส.ท.

๒) ข้อเสนอแนะด้านการผลิตที่กรรมาธิการเห็นว่า ส.ส.ท. ควรพิจารณาดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑) สร้างกระแสความสนใจของประชาชนและสังคมต่อประเด็นสาธารณะให้มากพอเพื่อให้มีการนำเสนอข่าวที่เป็นกระแสเกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

๒.๒) ผลิตรายการประเภทเผยแพร่วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และประวัติศาสตร์ ให้มากขึ้น โดยอาจจัดทำในรูปแบบละครที่ไม่สร้างความรู้สึกว่าเป็นการยัดเยียดหรือนำเสนอรายการที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมให้มีความหลากหลาย ซึ่งรวมไปถึงรายการประเภทปฏิสัมพันธ์ (Interactive) หรือรายการบันเทิงที่สอดแทรกองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ สังคมและภูมิปัญญาให้กับประชาชน

๒.๓) ผลิตรายการผ่านสื่อที่สามารถส่งสารให้มีความถี่มากพอที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการรณรงค์ให้ประชาชนรู้เท่าทันการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารจนเป็นเหตุให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องที่กระทบโดยตรงต่อวัตถุประสงค์ของ ส.ส.ท.

๒.๔) ผลิตสื่อออนไลน์ที่ทำให้ประชาชนมีองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข มีภูมิความรู้สามารถทบทวน แยกแยะ และสามารถต้านทานข้อมูลที่เป็นเท็จที่มีผลทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ

๓) ข้อเสนอแนะด้านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

๓.๑) ควรปรับกระบวนการรายงานข่าวให้สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว ตามความเป็นจริงที่ประจักษ์ ทั้งข่าวอุบัติภัยและเหตุฉุกเฉินหรือภัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อกลุ่มคนได้ก่อนสื่ออื่น ๆ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๓.๒) ควรพัฒนาหน่วยงานผลิตข่าวสืบสวน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามความเป็นจริง รับผิดชอบติดตามประเด็นที่ประชาชนและสังคมสนใจและต้องการรับรู้ให้เป็นหนึ่งในกลไกการป้องกันไม่ให้ประชาชนเข้าใจผิดกับข้อมูลอันเป็นเท็จ-ติดตามผลต่อเนื่องจากการเผยแพร่รายการประเภทสิทธิเสรีภาพความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะรายการประเภทชาติพันธุ์ ให้มีความถี่มากพอที่จะกระตุ้นให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำขึ้นมาเป็นวาระสำคัญในการดำเนินการเป็นอันดับแรก ๆ

คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา และคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๒ ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบกับผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ ขอโปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนสืบไป

เรื่องร้องเรียน

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมาธิการเพื่อให้ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. ข้อร้องเรียน เรื่อง ภารกิจด่วน กำจัดภัยสังคมที่แฝงมากับสื่อออนไลน์ “นักข่าวปลอม”

๑.๑ ความเป็นมา

ด้วยนายคฑาภณ สนธิจิตร เครือข่ายสื่อมวลชนต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบแห่งชาติ (ผู้ร้องเรียน) ได้มีหนังสือเครือข่ายสื่อมวลชนต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบแห่งชาติ ถึง นายถวิล เปลี่ยนศรี สมาชิกวุฒิสภา เรื่อง ภารกิจด่วน กำจัดภัยสังคมที่แฝงมากับสื่อออนไลน์ “นักข่าวปลอม” (ระบบสารสนเทศ

รับเรื่องราวร้องทุกข์ เลขที่ ๓๔๗/๒๕๖๒) กรณีตามสภาพสังคมปัจจุบันทุกคนสามารถนำเสนอข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น แต่การนำเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์ดังกล่าวไม่ได้มีการกลั่นกรองข้อมูลข้อเท็จจริง ซึ่งมีทั้งข้อมูลที่เป็นความจริงและไม่เป็นความจริง จนนำไปสู่การเกิด **"นักข่าวปลอม"** รวมทั้งอาจทำให้มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว จึงควรหาแนวทางเพื่อให้เกิดการปฏิรูปสื่อให้เป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากวิชาชีพสื่อมวลชน

โดย นายถวิล เปลี่ยนศรี สมาชิกวุฒิสภา เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา จึงขอเสนอเรื่องดังกล่าวมายังคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา เพื่อพิจารณาต่อไป โดยผู้ร้องเรียนขอให้พิจารณาหาแนวทางเพื่อให้เกิดการปฏิรูปสื่อให้เป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากวิชาชีพสื่อมวลชน

๑.๒ การพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและสาระสำคัญตามหนังสือร้องทุกข์ ของผู้ร้องทุกข์ดังกล่าวแล้ว เห็นว่า หนังสือเครือข่ายสื่อมวลชนต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบแห่งชาติ เรื่อง ภารกิจด่วนกำจัดภัยสังคมที่แฝงมากับสื่อออนไลน์ "นักข่าวปลอม" ได้ปรากฏชื่อและที่อยู่ผู้ร้อง เรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ พร้อมพฤติการณ์ประกอบตามสมควร ใช้ถ้อยคำสุภาพ และลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ครบถ้วน ถือได้ว่าหนังสือดังกล่าวมีเนื้อหาสาระสำคัญ รายละเอียด และรูปแบบคำร้องเข้าลักษณะเป็นคำร้องทุกข์ตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์แล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ (๑๗)[๔] กับความประสงค์ของผู้ร้องทุกข์ที่ขอให้คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษาหาแนวทางเพื่อให้เกิดการปฏิรูปสื่อให้เป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากวิชาชีพสื่อมวลชนแล้ว เห็นว่า ความประสงค์ของผู้ร้องทุกข์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่อาจไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ แต่เป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค[๕] อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในชั้นการยกร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๗๘ (๑๗) และ (๒๕) มีเจตนารมณ์แบ่งแยกกันให้เรื่องเชิงเทคนิคเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม

---

[๔] พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การสื่อสารสาธารณะ และการโทรคมนาคม รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

[๕] พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรในด้านสิทธิมนุษยชน ติดตาม ตรวจสอบการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ การสื่อสารมวลชน และสื่อสาธารณะ การคุ้มครองผู้บริโภค ปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนเรื่องเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อมวลชนและสื่อสารธารณะเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค[๖]

นอกจากนี้ แม้คณะกรรมาธิการจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามที่คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา ได้แบ่งมอบภารกิจให้และเรื่องของจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชนอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อ โดยมีกิจกรรมย่อยที่ต้องดำเนินการติดตามคือ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. .... โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผน คือ ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับส่งเสริมจริยธรรมและวิชาชีพสื่อมวลชน และคู่มือมาตรฐานกลางทางด้านจริยธรรมของวิชาชีพสื่อ แต่คณะกรรมาธิการได้ส่งมอบภารกิจดังกล่าวให้คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นผู้ดำเนินการติดตามต่อแล้ว เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เป็นต้นมา

ดังนั้น จึงเห็นว่า คำร้องทุกข์ดังกล่าวไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา แต่เป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา จึงมีมติให้ส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวกลับไปยังศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

รายงานที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมวุฒิสภา โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุม

๑. การพิจารณาศึกษาล่วงหน้าพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑.๑ ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ และสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ในการประชุมครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑) หลักการ

"แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรณีเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ ข. (๗))

---

[๖] รายงานการประชุม (ชวเลข) คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. .... วุฒิสภา ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ วันจันทร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และรายงานการประชุม (ชวเลข) ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

(๓) ปรับปรุงอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔/๑)

(๔) ปรับปรุงลักษณะของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔/๒)

(๕) ปรับปรุงกระบวนการสรรหา คัดเลือก และแต่งตั้งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ และยกเลิกมาตรา ๑๗)

(๖) เพิ่มการกำหนดให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาหรือผู้ได้รับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (เพิ่มมาตรา ๑๕/๑)"

๒) เหตุผล

โดยที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แต่ปรากฏว่าได้เกิดสภาพปัญหาในทางปฏิบัติบางประการ ทำให้การสรรหาและคัดเลือกบุคคลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับได้มีข้อร้องเรียนเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อันเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ ขั้นตอนและวิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) คณะกรรมาธิการได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง) จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

๑.๑) การประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓

๑.๒) การประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

๑.๓) การประชุมครั้งที่ ๓๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๒) คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพิจารณากฎหมาย โครงสร้างหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม เป็นผู้พิจารณาศึกษาให้ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง)

๓) คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ร่วมกับคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน ๑๘๘ ชุด เพื่อส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย ๕ กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ผู้ประกอบการ สมาคม สถาบันการศึกษา และอดีตผู้สมัครกรรมการ กสทช. (ผลสรุปแบบสอบถามปรากฏตามข้อ ๑.๓)

๔) คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๔.๓) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๔) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๓ ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยจำแนกออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ การจัดทำแบบสอบถาม และการพิจารณาหลักการและเหตุผลในภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติ สรุปได้ดังนี้

๑) ผลสรุปความคิดเห็นจากการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ร่วมกับคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้สอบถามความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน ๑๘๘ ชุด ไปยังกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๕ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ภาครัฐ ๒) ผู้ประกอบการ ๓) สมาคม ๔) สถาบันการศึกษา และ ๕) อดีตผู้สมัครกรรมการ กสทช.

ทั้งนี้ จากการส่งแบบสอบถามไปจำนวน ๑๘๘ ชุด มีการตอบกลับจำนวน ๘๖ ชุด ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์และแปรผลแบบสอบถามได้จำนวนทั้งสิ้น ๖๘ ชุด

ผลการวิเคราะห์และแปรผลจากแบบสอบถาม สรุปภาพรวมได้ดังนี้

<u>กลุ่มที่หนึ่ง</u> : ประเด็นตามร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้ว จำนวน ๕ ข้อ

<u>ข้อ ๑</u> องค์ประกอบของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (มาตรา ๖)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควรให้มีกรรมการ กสทช. จำนวน ๗ คน โดยระบุความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์หลัก ๓ ด้าน คือ

๑. ด้านกิจการกระจายเสียง

๒. ด้านกิจการโทรทัศน์

๓. ด้านกิจการโทรคมนาคม

และเห็นควรให้กำหนดองค์ประกอบของกรรมการที่มาจากด้านอื่น ๆ อีก ๔ ด้าน ให้ชัดเจน โดย**<u>ไม่เพิ่ม</u>**คำว่า “เป็นที่ประจักษ์” หลังข้อความ “มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์”

โดยมีผู้เห็นด้วยเป็นจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี โดยระบุด้านอื่น ๆ (๔ ด้าน) และไม่เพิ่มคำว่า “เป็นที่ประจักษ์”	๒๕	๓๖.๘
๒	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน และเพิ่มคำว่า “เป็นที่ประจักษ์”	๑๕	๒๒.๑
๓	เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี	๑๑	๑๖.๒
๔	ไม่ตอบ	๙	๑๓.๒
๕	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน	๘	๑๑.๘

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เห็นควรให้ระบุด้านอื่น ๆ ให้ชัดเจนจำนวน ๒๕ คนข้างต้น ได้เลือกด้านอื่น ๆ ตามลำดับ โดยพิจารณาจากความถี่ ๔ ลำดับของการตอบอันดับที่ ๑ ซึ่ง ๔ ลำดับแรกที่คะแนนสูงสุด คือ

๑. ด้านสื่อสารสาธารณะ

๒. ด้านดาวเทียม (ให้รวมถึงการรักษาสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม)

๓. ด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค

๔. ด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (คะแนนเท่ากับลำดับที่ ๓)

ทั้งนี้ มีผลการจัดลำดับด้านอื่น ๆ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	ด้านสื่อสารสาธารณะ	๘	๓๒
๒	ด้านดาวเทียม (ให้รวมถึงการรักษาสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม)	๕	๒๐
๓	ด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค	๓	๑๒
	ด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	๓	๑๒
๔	ด้านกฎหมายมหาชน	๒	๘
๕	ไม่ตอบ	๓	๑๒
๖	ด้านข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ	๑	๔
	รวม	**๒๕**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลการสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรา ๖ ควรมีเนื้อหา ดังนี้

"มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า "กสทช." จำนวนเจ็ดคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกิจการกระจายเสียง ด้านกิจการโทรทัศน์ ด้านกิจการโทรคมนาคม ***หรือด้านอื่น ๆ*** ด้านสื่อสารสาธารณะ ด้านดาวเทียม ด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช.

ให้เลขาธิการ กสทช. เป็นเลขานุการ กสทช."

ข้อ ๒ การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหา (มาตรา ๑๔/๑)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ กล่าวคือ ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดด้านและลักษณะเฉพาะที่จะสรรหา และให้คณะกรรมการสรรหาแต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน ๗ คน เสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสรรหาโดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ	๒๘	๔๑.๒
๒	เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี	๒๐	๒๙.๔
๓	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน	๑๒	๑๗.๖
๔	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๗	๑๐.๓
๕	ไม่ตอบ	๑	๑.๕
	รวม	**๖๘**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรา ๑๔/๑ ควรมีเนื้อหา ดังนี้

"มาตรา ๑๔/๑ ก่อนดำเนินการประกาศรับสมัครตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดด้านที่จะดำเนินการสรรหาเป็นกรรมการตามมาตรา ๖ และกำหนดลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านนั้น แล้วประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

เพื่อประโยชน์ในการประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ***ให้สำนักงาน กสทช.*** ให้คณะกรรมการสรรหาแต่งตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกิจกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคมและดาวเทียม จำนวน ๗ คน เสนอข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นในการสรรหาและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสรรหา"

ข้อ ๓ ลักษณะของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการ กสทช. (มาตรา ๑๔/๒)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับลักษณะของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการ กสทช. ตามร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี ดังนี้

"มาตรา ๑๔/๒ ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการต้องมีลักษณะเฉพาะตามมาตรา ๑๔/๑ และลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีผู้พิพากษา รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญ รองหัวหน้าศาลทหารกลาง หรือรองอธิบดีอัยการ

(๒) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการพลเรือน พนักงานในหน่วยงานอื่นของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับกรมขึ้นไป หรือรองหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจ

(๓) เป็นหรือเคยเป็นนายทหารหรือนายตำรวจที่มียศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรีขึ้นไป

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองกรรมการผู้จัดการในบริษัทมหาชนจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท

(๖) มีประสบการณ์ด้านการบริหารกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี

(๗) มีประสบการณ์ทำงานในด้านที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. ตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดตามมาตรา ๑๔/๑ มาแล้วรวมกันไม่น้อยกว่ายี่สิบปี”

โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี	๒๔	๓๕.๓
๒	เห็นควรแก้ไขในประเด็นที่คณะกรรมาธิการเสนอ	๑๙	๒๗.๙
๓	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน	๑๘	๒๖.๕
๔	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๔	๕.๙
๕	ไม่ตอบ	๓	๔.๔
	รวม	**๖๘**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรา ๑๔/๒ ควรคงเนื้อหาเดิมตามร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี

<u>ข้อ ๔</u> กระบวนการสรรหา คัดเลือก และแต่งตั้งกรรมการ กสทช. (มาตรา ๑๕)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี ดังนี้

“มาตรา ๑๕ ในการดำเนินการสรรหากรรมการ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศการเปิดรับสมัครบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการให้ทราบเป็นการทั่วไปผ่านทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยสามสิบวันติดต่อกัน

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการสรรหาจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

ในการคัดเลือกให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผยและให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการสรรหากรรมการต่อศาลปกครอง การฟ้องคดีดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เว้นแต่ศาลปกครองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในการนี้ หากศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ อันเป็นผลให้บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือได้รับการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีเช่นว่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกิจการที่บุคคลนั้นได้กระทำไว้แล้วก่อนมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว”

โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี	๓๗	๕๔.๔
๒	เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ	๑๗	๒๕.๐
๓	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน	๖	๘.๘
๔	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๖	๘.๘
๕	ไม่ตอบ	๒	๒.๙
	รวม	๖๘	๑๐๐

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรา ๑๕ ควรคงเนื้อหาเดิมตามร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี

<u>ข้อ ๕</u> การกำหนดให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาหรือผู้ได้รับคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ กสทช. (มาตรา ๑๕/๑)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี ดังนี้

“มาตรา ๑๕/๑ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาหรือผู้ได้รับการคัดเลือก ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะพิจารณาและวินิจฉัยมิได้”

โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี	๖๐	๘๘.๒
๒	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๖	๘.๘
๓	ไม่ตอบ	๒	๒.๙
	รวม	**๖๘**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรา ๑๕/๑ ควรคงเนื้อหาเดิมตามร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี

<u>กลุ่มที่สอง</u> : ประเด็นที่ไม่ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แต่เห็นสมควรให้มีการแก้ไขในอนาคต

<u>ข้อ ๑</u> ลักษณะต้องห้ามของ กสทช. กรณีเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ผู้บริหารที่ปรึกษา พนักงานผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลอื่นใด บรรดาที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ คือ

“กรณีเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลอื่นใด บรรดาที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม เมื่อได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ กสทช. แล้ว ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือประกอบวิชาชีพดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด”

โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ	๓๑	๔๕.๖
๒	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน (มาตรา ๗ ข. (๑๒))	๒๗	๓๙.๗
๓	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๖	๘.๘
๔	ไม่ตอบ	๔	๕.๙
	รวม	**๖๘**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่าในอนาคตควรมีการแก้ไขมาตรา ๗ ข. (๑๒) และมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหา คือ

"ให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็น กรรมการ กสทช. ซึ่งเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วน ในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลอื่นใด บรรดาที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม เมื่อได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ กสทช. แล้ว **ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพ**ดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด"

<u>ข้อ ๒</u> ลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหากรณีเป็นผู้บริหาร ที่ปรึกษา ผู้ปฏิบัติงาน อนุกรรมการ หรือพนักงาน ของสำนักงาน กสทช.

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ ดังนี้

"ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาต้องไม่เป็นผู้บริหาร ที่ปรึกษา ผู้ปฏิบัติงาน อนุกรรมการ หรือพนักงาน ของสำนักงาน กสทช. ในวันที่สมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการ กสทช."

โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ	๓๗	๕๔.๔
๒	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน (ไม่มีบทบัญญัติห้าม)	๒๒	๓๒.๔
๓	ไม่ตอบ	๖	๘.๘
๔	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๓	๔.๔
	รวม	**๖๘**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่าในอนาคตควรมีการแก้ไขลักษณะต้องห้ามของกรรมการ กสทช. โดยมีเนื้อหา คือ

"ต้องไม่เป็นผู้บริหาร ที่ปรึกษา ผู้ปฏิบัติงาน อนุกรรมการ หรือพนักงาน ของสำนักงาน กสทช. ในวันที่สมัครเข้ารับการสรรหา"

<u>ข้อ ๓</u> องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ ดังนี้

"เมื่อมีเหตุต้องมีการเลือกและแต่งตั้งกรรมการ ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการคณะหนึ่ง ทำหน้าที่คัดเลือกผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ กสทช. ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ประธานศาลฎีกา

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด

(๔) ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๕) ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๗) ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ให้คณะกรรมการสรรหามีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณากลั่นกรองคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นคะแนนโดยละเอียดจากความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ เรียงตามลำดับคะแนนรวมเสนอคณะกรรมการสรรหา”

โดยมีผู้เห็นด้วยจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑ และมีผลสำรวจทั้งหมดตามลำดับ

ลำดับ	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ	๓๒	๔๗.๑
๒	เห็นด้วยกับกฎหมายปัจจุบัน (มาตรา ๑๔)	๒๓	๓๓.๘
๓	เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างอื่น	๗	๑๐.๓
๔	ไม่ตอบ	๖	๘.๘
	รวม	**๖๘**	**๑๐๐**

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่าในอนาคตควรมีการแก้ไขมาตรา ๑๔ โดยมีเนื้อหา คือ

“เมื่อมีเหตุต้องเลือกและแต่งตั้งกรรมการ ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการคณะหนึ่ง ทำหน้าที่คัดเลือกผู้สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ประธานศาลฎีกา

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด

(๔) ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๕) ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๗) ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ให้คณะกรรมการสรรหามีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณากลั่นกรองคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นคะแนนโดยละเอียดจากความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ เรียงตามลำดับคะแนนรวมเสนอกรรมการสรรหา”

๒) ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาหลักการ เหตุผล และบทบัญญัติรายมาตราในภาพรวมทั้งหมดของร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จแล้ว) เห็นว่า

๒.๑) ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งได้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

บางประการ ทำให้การสรรหาและคัดเลือกบุคคลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลในการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๒.๒) คณะกรรมาธิการเห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ กสทช. (มาตรา ๖) ซึ่งมีจำนวน ๗ คน ควรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาจากแต่ละด้าน ดังนี้

(๑) จำนวน ๓ คน มาจาก

(๑.๑) ด้านกิจการกระจายเสียง

(๑.๒) ด้านกิจการโทรทัศน์

(๑.๓) ด้านกิจการโทรคมนาคม

ด้านละ ๑ คน

(๒) จำนวน ๔ คน มาจากด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจงานของ กสทช. ด้านละไม่เกินจำนวน ๑ คน โดยคัดเลือกจากด้านต่าง ๆ เหล่านี้

(๒.๑) ด้านสื่อสารสาธารณะ หรือ

(๒.๒) ด้านดาวเทียม หรือ

(๒.๓) ด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ

(๒.๔) ด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ หรือ

(๒.๕) ด้านกฎหมายมหาชน หรือ

(๒.๖) ด้านข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ

๒.๓) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาเพื่อเป็นกรรมการ กสทช. ต้องดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับรองของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชน ซึ่งเทียบแล้วอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ได้แก่

ภาครัฐ รองหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ระดับกรมขึ้นไป หรือเทียบเท่า นายทหารหรือนายตำรวจที่มียศตั้งแต่พันเอก อัตราเงินเดือนพันเอกพิเศษขึ้นไป

ภาคการศึกษา รองศาสตราจารย์ขึ้นไป

ภาคเอกชน รองกรรมการผู้จัดการ (ไม่น้อยกว่าสามปี) ในบริษัทมหาชนจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท

แต่ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ได้แก้ไขลักษณะของนายทหารให้มียศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรีขึ้นไป ซึ่งเห็นว่าไม่น่าจะถูกต้อง เพราะขณะนี้มีระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาระดับพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี มีตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ดังนั้น จึงเห็นว่ามาตรา ๑๔/๒ (๓) ของร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการในวาระที่หนึ่งนั้น ไม่เป็นไปตามหลักการเทียบตำแหน่งอย่างสมเหตุสมผล

๔) ปัจจุบันคณะกรรมการสรรหากรรมการ กสทช. อยู่ระหว่างดำเนินกระบวนการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. ตามกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน และจากกรอบเวลาที่คณะกรรมการสรรหาได้วางไว้คาดว่าจะได้บุคคลซึ่งสมควรได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ กสทช. เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งคาดว่าจะเป็นช่วงระยะเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับการที่ร่างพระราช บัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จะผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากวุฒิสภา เพื่อส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎรหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ดังนั้น การที่ร่างมาตรา ๑๐ (ฉบับคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเสร็จ) กำหนดให้

“มาตรา ๑๐ ให้กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และในกรณีที่มีตำแหน่งว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดให้คณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ <u>และในกรณีที่กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติผู้ใดซึ่งดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่มาแล้วเป็นเวลาไม่ถึงสามปี ให้ผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติอีกวาระ</u>

<u>ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเริ่มดำเนินการจัดให้มีการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</u>”

อาจทำให้เกิดการคาบเกี่ยวกันหรือซ้ำซ้อนกันระหว่างกระบวนการสรรหากรรมการ กสทช. ตามกฎหมายปัจจุบัน และกระบวนการสรรหากรรมการ กสทช. ที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามกฎหมายที่จะประกาศใช้บังคับใหม่หรือไม่

๒. รายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๑ ความเป็นมา

เมื่อเทคโนโลยีด้านการสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ได้เกิดการหลอมรวมกันของเทคโนโลยี (Convergence) ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการหลอมรวมกันของเทคโนโลยีด้านการแพร่ภาพกระจายเสียงกับเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ต และการหลอมรวมกันของการให้บริการกระจายเสียงและโทรทัศน์กับบริการโทรคมนาคม จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการกำกับดูแลในลักษณะที่หลอมรวมกันแบบสากลอย่างสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตามกฎหมายเกี่ยวข้องกับการบริหารและกำกับดูแลคลื่นความถี่

ของประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เดิมได้บัญญัติให้มี กสทช. ทำหน้าที่ในการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยในการทำหน้าที่ดังกล่าวให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านสองชุดปฏิบัติหน้าที่แทน กสทช. กล่าวคือ กสท. ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ กทค. ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับแผนและนโยบายระดับชาติว่าด้วยดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และได้มีการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการเฉพาะด้าน (กสท. กทค.) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะได้มีการแก้ไขโครงสร้างขององค์กรกำกับดูแลแล้วก็ตาม แต่บทบัญญัติเกี่ยวกับระบบการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ยังคงไม่มีการแก้ไข และยังคงอยู่ในรูปแบบการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แบบแบ่งแยกกิจการสื่อสารออกจากกัน กล่าวคือ เมื่อได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการประเภทใดไปแล้วย่อมจำกัดการประกอบกิจการตามประเภทที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ลักษณะทางเทคนิคของคลื่นความถี่นั้น อาจใช้ในการประกอบกิจการประเภทอื่น ๆ ได้อย่างหลากหลายก็ตาม

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในหลายส่วน เช่น การบริหารสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ เป็นต้น และรวมถึงเรื่องการหลอมรวม (Convergence) ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑) แก้ไขข้อจำกัดในการใช้คลื่นความถี่ จากเดิมที่การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ถูกจำกัดให้เป็นการอนุญาตเพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น มาเป็นการกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สามารถประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมโดยใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตได้ โดยมี กสทช. เป็นผู้กำกับดูแลว่าภายใต้แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่นั้น คลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตสามารถนำไปประกอบกิจการใดได้บ้าง

๒) ยกเลิกการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโดยอัตโนมัติเมื่อได้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ โดยกำหนดให้เมื่อได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องมาขอใบอนุญาตประกอบกิจการอีกครั้งหนึ่งว่าจะประกอบกิจการใดบ้างสำหรับคลื่นความถี่นั้น และหากไม่ขออนุญาตประกอบกิจการภายในระยะเวลาที่กำหนดย่อมเป็นเหตุให้เพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

๓) กำหนดให้มีการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าธรรมเนียมในการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ กสทช. ประกาศกำหนด และเมื่อ กสทช. อนุญาตให้มีการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แล้ว ให้ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมที่ใช้คลื่นความถี่ของผู้โอนสิ้นสุดลง และให้ กสทช. ออกใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้รับโอนตามลักษณะ ประเภท และขอบเขตของใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมของผู้โอน จากเดิมที่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ได้รับอนุญาต จะโอนแก่กันมิได้

นอกจากกรณีข้างต้นแล้ว ยังได้มีการแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่บางประการโดยยังคงหลักการเดิมไว้แต่มีการเพิ่มเติมรายละเอียดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันด้วย เช่น การกำหนดลักษณะคลื่นความถี่ ซึ่ง กสทช. อาจอนุญาตให้มีการใช้งานโดยวิธีการอื่นนอกจากการประมูล รวมถึงการแก้ไขบทบัญญัติที่เป็นเพียงการปรับปรุงรายละเอียดเล็กน้อย

ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวทั้งหมดตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ปรากฏอยู่ในส่วนที่ ๓ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๔/๒ มาตรา ๔๔/๓ มาตรา ๔๔/๔ และ มาตรา ๔๔/๕ และส่วนที่ ๔ การกำกับการประกอบกิจการ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ในหมวด ๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ และมาตรา ๖๕ (๑) มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ วรรคสอง และมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบทบัญญัติกฎหมายจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามที่กล่าวไปแล้วนั้น แต่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๐ ได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลให้ในระยะเริ่มแรกมิให้นำส่วนที่ ๓ การอนุญาตให้ใช้ คลื่นความถี่ และส่วนที่ ๔ การกำกับการประกอบกิจการ ในหมวด ๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการแห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับ จนกว่า กสทช. จะมีความพร้อมที่จะดำเนินการ และให้เสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้นำบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับ โดยก่อนเสนอให้ตราพระราชกฤษฎีกา ให้ กสทช. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม และนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการพิจารณา และให้ กสทช. จัดทำแผนการดำเนินการและกำหนดกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาอย่างชัดเจน รวมทั้งให้มีการรายงานผลการเตรียมความพร้อมให้คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาทราบอย่างน้อยทุก ๖ เดือน และเปิดเผยให้ประชาชนทราบด้วย

โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กสทช. ได้มีการรายงานความคืบหน้าในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อวุฒิสภาแล้วจำนวน ๑ ครั้ง **(การรายงานครั้งที่ ๑)** คือ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ กสทช. ได้จัดทำแผนการดำเนินการและกำหนดกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ และได้รายงานผลการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภาทราบ ซึ่งในการประชุมครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) และเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณารับทราบรายงานดังกล่าว และได้ตั้งข้อสังเกตให้ กสทช. เพิ่มเติมเนื้อหานิยามคำว่า “หลอมรวม” รวมถึงประโยชน์ของการหลอมรวมเทคโนโลยีที่มีต่อประเทศชาติ ประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศพร้อมทั้งปรับปรุงกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกา ให้กระชับรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพิ่มรายละเอียดแผนการดำเนินการออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน โดยขอให้ส่งแผนการดำเนินการที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมายังเลขาธิการวุฒิสภาภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๒

สำนักงาน กสทช. ได้ปรับปรุงแผนการดำเนินการฯ ตามข้อสังเกตของที่ประชุมวุฒิสภา โดยได้ปรับกรอบระยะเวลาการเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาภายในปี ๒๕๖๓ และจัดส่งแผนการดำเนินการฯ ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมายังสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ พร้อมทั้งแจ้งว่า สำนักงาน กสทช. อยู่ระหว่างนำเสนอแผนการดำเนินการฯ ที่ปรับปรุงนี้ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งประธานวุฒิสภาได้ส่งแผนการดำเนินการดังกล่าวมายังคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาแล้ว โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) เพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “การหลอมรวม” เพื่อให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ในการแก้ไขกฎหมาย

๒) เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการหลอมรวมเทคโนโลยีที่มีต่อประเทศชาติ ประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศไทย

๓) ปรับปรุงแก้ไขแผนการดำเนินการให้มีรายละเอียดมากขึ้น และปรับกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อดำเนินการให้กระชับและแล้วเสร็จภายใน ๒๕๖๓

๒.๒ การดำเนินงาน

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กสทช. ได้มีการรายงานความคืบหน้าการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อวุฒิสภาทราบ จำนวน ๒ ครั้ง คือ

<u>การรายงานครั้งที่ ๒</u>

เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๓ สำนักงาน กสทช. ได้รายงานผลการเตรียมความพร้อมครั้งที่ ๒ ต่อวุฒิสภา โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) สำนักงาน กสทช. ได้เสนอการปรับปรุงแผนการดำเนินการและกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ โดยมีขั้นตอนต้องผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองงานของ กสทช. ก่อน และต่อมาในการประชุม กสทช. ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแผนการดำเนินการและกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑) เพิ่มเติมเนื้อหานิยามคำว่า “การหลอมรวม” เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นและเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการหลอมรวมเทคโนโลยีที่มีต่อประเทศชาติ ประชาชนและเศรษฐกิจ

๑.๒) ปรับกรอบระยะเวลาดำเนินการเป็นในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปี ๒๕๖๔ และเพิ่มเติมรายละเอียดแผนการดำเนินการออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๓๐ จะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบประกอบกับมีขั้นตอนที่จะต้องเตรียมการจัดทำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับบทบัญญัติดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์ จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่

(๑) การแก้ไขปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ในส่วนภาคผนวก ก

(๒) หลักเกณฑ์การขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติม

(๓) หลักเกณฑ์การโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

(๔) หลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีประมูล

๒) สำหรับความคืบหน้าในการจัดทำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องนั้น สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการศึกษาและยกร่างหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีประมูล ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักเกณฑ์สำคัญที่จะต้องดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเสนอต่อ กสทช. พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการเพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนทั่วไป สำหรับหลักเกณฑ์อีก ๓ ฉบับอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินการ ในการนี้เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ อันจะเป็นผลให้บทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการหลอมรวมกัน (Convergence) มีผลใช้บังคับ กสทช. จึงได้จัดทำแผนการดำเนินการและกำหนดกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกา โดยได้คำนึงถึงความพร้อมในการบังคับใช้บทบัญญัติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ก้าวเข้าสู่ยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการในรายงานครั้งที่ ๒

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษารายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) รายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการวิเคราะห์ใน ๒ ประเด็น คือ

๑.๑) ประเด็น “ความพร้อมทางด้านกฎหมาย” ซึ่ง กสทช. ได้จัดเป็น ๔ กลุ่ม โดยยืนยันว่าทุกกลุ่มกฎหมายมีความพร้อม และสามารถยกร่างประกาศแล้วเสร็จภายในไตรมาส ๔ ของปี ๒๕๖๓ แต่วุฒิสภาได้เคยให้ความเห็นต่อแผนฯ ครั้งที่ ๑ แล้วว่าขั้นตอนการยกร่างประกาศไม่ควรเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกา นอกจากนั้นการตราพระราชกฤษฎีกาให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๓๐ ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่อาจขัดกันในอนาคต แต่ในข้อเท็จจริงไม่ปรากฏรายละเอียดในรายงานการเตรียมความพร้อมฯ ของ กสทช. ว่ากฎหมายหรือบทบัญญัติใดที่อาจขัดกันและเป็นอุปสรรคต่อการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้บทบัญญัติในเรื่องการหลอมรวมมีผลใช้บังคับ ประกอบกับในรายงานก็ไม่ได้ระบุรายละเอียดแผนการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการขัดกันของกฎหมายตามที่ กสทช. ได้ให้เหตุผลไว้

๑.๒) ประเด็น “ความพร้อมทางด้านเทคนิค” ซึ่ง กสทช. ได้จัดเป็น ๒ กลุ่ม คือ คลื่นความถี่กับโครงข่ายและเทคโนโลยีนั้น ได้ระบุว่ายังไม่มีความพร้อมทางด้านเทคนิค โดยให้เหตุผลว่า “แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่” ยังไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติการหลอมรวม แม้ว่า กสทช. ได้ปรับปรุงแก้ไขแผนแม่บทฯ มาแล้วหลายครั้งตามพัฒนาการของเทคโนโลยี ในครั้งนี้ กสทช. มีแผนว่าจะประกาศใช้ “แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่” ในไตรมาส ๔ ของปี ๒๕๖๓ ก่อนบทบัญญัติตามมาตรา ๓๐ จะใช้บังคับ ซึ่งหากแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ยังไม่รองรับบทบัญญัติตามมาตรา ๓๐ อาจต้องแก้ไขแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่อีกครั้งภายหลังการตราพระราชกฤษฎีกา แต่อย่างไรก็ตาม โดยที่ กสทช. เป็นผู้กำหนด “แผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่” เอง ดังนั้น การแก้ไขแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ จึงไม่ควรเป็นเหตุผลและไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับความพร้อมหรือไม่พร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้กฎหมายมีผลใช้บังคับแต่อย่างใด

๒) กสทช. ให้เหตุผลว่าการเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้บทบัญญัติ เรื่อง การหลอมรวมมีผลใช้บังคับ อาจทำให้เกิดปัญหาในการกำกับดูแลเกี่ยวกับการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม โดยยกตัวอย่างว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในกิจการโทรคมนาคม ประมูลคลื่นความถี่มาในมูลค่าที่สูงกว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ทำให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเกิดความเสียเปรียบในเรื่องต้นทุน จึงทำให้ กสทช. ต้องใช้เวลาศึกษาเพิ่มเติมและดำเนินการอย่างรอบคอบ แต่ในข้อเท็จจริงคือประเด็นดังกล่าวได้เคยศึกษาและอภิปรายข้อดีข้อเสีย ตลอดจนผลกระทบไปแล้วในขั้นตอนการยกร่างบทบัญญัติดังกล่าวในชั้นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งมี กสทช. ร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลอยู่ด้วย ทำให้หลักกฎหมายดังกล่าวถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้นประเด็นด้านการแข่งขันเสรีที่อาจไม่เป็นธรรม จึงไม่ควรเป็นเหตุผลที่ทำให้ กสทช. ต้องใช้เวลาในการยกร่างและเสนอให้มีตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ นานถึง ๒ ปี ประการสำคัญ กสทช. ควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลผู้ที่มีอำนาจเหนือตลาด (Significant Market Power) ซึ่งเป็นสาเหตุหลักในปัจจุบันที่ทำให้เกิดการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมและเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของ กสทช. อยู่แล้วในการดำเนินการ

๓) วัตถุประสงค์สำคัญที่ทำให้ต้องชะลอการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมายตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ กสทช. มีเวลาในการเตรียมความพร้อมภายในองค์กรให้สามารถดำเนินการตามบทบัญญัติเรื่องการหลอมรวมคลื่นความถี่ได้ ซึ่งระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วกว่า ๑ ปี นับจากวันที่กฎหมายใช้บังคับ ควรเป็นระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ โดยสามารถเทียบเคียงได้กับกฎหมายฉบับอื่นที่มีการชะลอการบังคับใช้ของกฎหมายอย่างมากที่สุดเป็นเวลาเพียง ๑ ปี เพื่อให้สามารถดำเนินการตั้งแต่เริ่มจัดตั้งสำนักงานไปจนถึงการออกอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องบางส่วนเพื่อให้สามารถดำเนินการตามกฎหมายภายในระยะเวลาดังกล่าวได้

๔) กสทช. ได้เพิ่มนิยามคำว่า “หลอมรวม” ไว้ในรายงานแผนการดำเนินการฯ ครั้งที่ ๑ (แก้ไขเพิ่มเติม) และรายงานครั้งที่ ๒ ว่า “การหลอมรวม ไม่ใช่การเอาคลื่นความถี่ทุกย่านไปหลอมรวมกันได้หมด แต่ต้องให้เป็นไปตามที่ กสทช. กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่” ซึ่ง กสทช. น่าจะทราบดีว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่มีเจตนารมณ์ให้หลอมรวมไปหมดทุกเรื่อง แต่เป็นการให้อำนาจ กสทช. กำหนดเองว่าย่านความถี่ใดจะนำไปใช้กับกิจการใดบ้าง ดังนั้น กสทช. ต้องเตรียมปรับปรุงแก้ไขประกาศแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกัน นอกจากนั้น กสทช. เสนอว่าควรบูรณาการและแก้ไขกฎหมาย ๔ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม ๒๔๙๘ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ในแผนการดำเนินการฯ กลับระบุว่าควรรวมกฎหมายเข้าด้วยกันเพียง ๓ ฉบับ แทนที่จะเป็นทั้งหมด ๔ ฉบับ ตามที่คณะกรรมาธิการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสารมวลชน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ ได้เสนอแนะและตั้งข้อสังเกตให้กับ กสทช. มาโดยตลอดซึ่งเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนและผู้ประกอบกิจการในระยะยาว

๕) กสทช. ได้ชี้ให้เห็นปัญหาของคำว่า “กิจการ” ตามที่ปรากฏในกฎหมายการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ฉบับ กับคำว่า “กิจการ” ตาม “แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่” ที่ กสทช. จัดทำขึ้น โดยอ้างอิงมาจาก “ข้อบังคับวิทยุ” ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) ถึงแม้ กสทช. ทราบถึงความหมายที่แตกต่างกัน แต่ก็ได้เลือกใช้คำเดียวกันที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายในความรับผิดชอบมาตั้งแต่การจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับแรก (พ.ศ. ๒๕๕๕) แทนการเลือกใช้คำเรียกอื่น แต่ขณะนี้ กสทช. เห็นว่าควรแก้ไขถ้อยคำนี้ในกฎหมาย และให้คงการใช้คำนี้ใน “แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่” โดยที่ กสทช. ไม่ได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขถ้อยคำในกฎหมายทั้ง ๒ ครั้งที่ผ่านมา

๖) การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ด้วยวิธีอื่นนอกจากวิธีการประมูล เช่น วิธีมาก่อนได้ก่อน (First Come First Serve) หรือวิธีประกวดคุณสมบัติ (Beauty Contest) เป็นต้นนั้น กสทช. มีอำนาจดำเนินการได้ตั้งแต่การแก้ไขกฎหมายฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และได้รับการแก้ไขให้ชัดเจนขึ้นในฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ยังไม่ได้ใช้บังคับเนื่องจากมาตรา ๓๐ ดังนั้นการประกาศหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้จึงไม่ควรเป็นเงื่อนไขในการเตรียมความพร้อมก่อนการตราพระราชกฤษฎีกาแต่อย่างใด และไม่จำเป็นต้องจัดส่งร่างประกาศดังกล่าวมายังวุฒิสภาตามที่แนบมากับแผนการเตรียมความพร้อมฯ เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ตามปกติของ กสทช. ซึ่งสามารถดำเนินการได้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว

โดยสรุปคณะกรรมาธิการมีความเห็นว่า กรอบระยะเวลาตามรายงานที่ กสทช. เสนอมานั้นเป็นกรอบระยะเวลาที่ยาวนานเกินความจำเป็น ประการสำคัญประธาน กสทช. เคยมีหนังสือแจ้งความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปยังประธานกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ในประเด็นการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการหลอมรวมทั้งหมดว่า “สำนักงาน กสทช. สามารถดำเนินการได้ จึงได้ให้ความเห็นชอบต่อการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ ๓” จึงควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นจนสามารถเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ภายในปี ๒๕๖๓ ทั้งนี้ เพื่อให้หลักกฎหมายเรื่องคลื่นความถี่และการหลอมรวมของประเทศไทยมีความเป็นสากลโดยเร็ว และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมโดยรวมและประเทศชาติ และขอให้ กสทช. เปิดเผยข้อมูลการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๓๐ วรรคสี่ ในช่องทางที่เหมาะสมด้วย

<u>การรายงานครั้งที่ ๓</u>

เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ กสทช. ได้ขอเสนอรายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อวุฒิสภาทราบ สรุปได้ว่า การรายงานผลการเตรียมความพร้อมฯ ที่ผ่านมา กสทช. มีแผนดำเนินการโดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปี ๒๕๖๔ และมีขั้นตอนที่จะต้องเตรียมการจัดทำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับบทบัญญัติดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์จำนวน ๔ ฉบับ คือ

๑) การแก้ไขปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ในส่วนของภาคผนวก ก. และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ

สำนักงาน กสทช. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาก่อนออกประกาศดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอผลการพิจารณาที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นต่อ กสทช. เพื่อเห็นชอบนำไปประกาศใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๒) หลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีประมูล

สำนักงาน กสทช. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนเพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาก่อนออกประกาศดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอผลการพิจารณาที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นต่อ กสทช. เพื่อเห็นชอบนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อพระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๓) หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม เพิ่มเติมจากการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต

กสทช. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบในหลักการของร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม เพิ่มเติมจากการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต เพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน โดยมีระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาก่อนออกประกาศดังกล่าว ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ มีความล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้เล็กน้อย เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า ๒๐๑๙ ซึ่งมีผลกระทบต่อกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

๔) หลักเกณฑ์และวิธีการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

กสทช. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบในหลักการของร่างประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ เพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน โดยมีระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาก่อนออกประกาศดังกล่าว ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ มีความล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้เล็กน้อย เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งมีผลกระทบต่อกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

สำนักงาน กสทช. จะดำเนินการจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ที่มีการใช้คลื่นความถี่เกี่ยวกับการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ ทั้งนี้ จะเร่งรัดดำเนินการให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานต่อไป

ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการในรายงานครั้งที่ ๓

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษารายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (การรายงานครั้งที่ ๓) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) ขอบเขตในการเตรียมความพร้อมของ กสทช.

ขอบเขตในการเตรียมความพร้อมของ กสทช. มีการดำเนินการปรับปรุงรายละเอียดและเนื้อหาสาระเพื่อให้มีความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกา โดยมีการรายงานว่าจะต้องมีการเตรียมความพร้อมใน ๔ ด้าน ก่อนที่จะเตรียมการร่างพระราชกฤษฎีกา ทั้งที่ในบางเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้อยู่แล้ว กล่าวคือ

๑.๑) การแก้ไขแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ เป็นหน้าที่ของ กสทช. ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๑๔ แก้ไข (๑) ของมาตรา ๒๗) ประกอบกับมาตรา ๔๘ วรรค ๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่บัญญัติให้ กสทช. ต้องติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และต้องปรับปรุงแผนแม่บทเพื่อประโยชน์ในการบริหารคลื่นความถี่ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของข้อบังคับวิทยุ (Radio Regulations) ของสหภาพโทรเลขระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union : ITU) อยู่แล้ว

๑.๒) การจัดทำหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีประมูล การให้อนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ด้วยวิธีอื่น ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๒๙ แก้ไขมาตรา ๔๕) ซึ่งเป็นข้อกฎหมายกำหนดที่มีอยู่แต่เดิมตั้งแต่ก่อนจะมีการแก้ไขตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว

๑.๓) การจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เดิมไม่สามารถประกอบกิจการเพิ่มเติมได้ จนกว่า กสทช. จะมีการประกาศกำหนดกิจการที่สามารถใช้คลื่นความถี่ย่านนั้น ๆ ประกอบเพิ่มเติมได้ ดังนั้น การตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ จึงไม่ได้ส่งผลให้สามารถขออนุญาตเพิ่มเติมได้ทันทีแต่อย่างใด

๑.๔) การจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการในการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ มาตรา ๑๔ (แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๓ การอนุญาตใช้คลื่นความถี่) ประกอบกับมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดไว้ว่า “ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กสทช.” ดังนั้น ถึงแม้จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตก็ยังไม่สามารถโอนได้ ต้องรอให้ กสทช. มีประกาศเพื่ออนุญาตก่อน

๒) ระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมความพร้อมของ กสทช.

๒.๑) กสทช. กำหนดระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมของตนเองไว้มากกว่า ๑ ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป และยังมีทีท่าว่าจะไม่เสร็จตามกำหนดเวลาโดยมีการให้เหตุผลว่าเป็นผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งอาจจะทำให้ไม่เสร็จภายในไตรมาสที่ ๑ ของปี ๒๕๖๔

๒.๒) กสทช. กำหนดแผนงานให้มีการเว้นว่างโดยไม่มีแผนการกระทำใด ๆ ในเดือนที่ ๑ ของไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๔ ซึ่ง กสทช. ไม่ควรให้เกิดความล่าช้าหรือมีการยืดระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ ไปมากกว่านี้แล้ว เนื่องจากแผนการเตรียมความพร้อมที่ กสทช. วางไว้ได้มีการเผื่อระยะเวลาไว้แล้ว ดังนั้น กสทช. **จึงควรตั้งเป้าหมายให้สามารถตราพระราชกฤษฎีกาได้ภายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔** เผื่อหากมีกรณีที่อาจทำให้ระยะเวลาเพิ่มขึ้น และไม่ควรเพิ่มระยะเวลาไปมากกว่าแผนที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่แรก

๓) คุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากการเตรียมความพร้อม

๓.๑) คุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากการเตรียมความพร้อม ไม่สมเหตุสมผลกับระยะเวลาที่ใช้ เนื่องจากการจัดทำร่างประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติมของ กสทช. ซึ่งใช้เวลานานถึง ๑ ปี แต่กลับมีร่างประกาศเพียง ๒ หน้า เท่านั้น ซึ่งมีใจความสำคัญเพียงว่า กสทช. จะประกาศกำหนดต่อไปในอนาคตว่าคลื่นความถี่ใดสามารถประกอบกิจการได้มากกว่าหนึ่งกิจการและการขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติมให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามการขออนุญาตเดิม ตลอดจน กสทช. จะประกาศกำหนดต่อไปในอนาคตเป็นรายกรณีไปว่าผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมต้องจ่ายค่าธรรมเนียมอย่างไร ซึ่งหาก กสทช. ดำเนินการได้รวดเร็วกว่านี้มาก ๆ จะทำให้การประมูลคลื่นความถี่ย่าน ๗๐๐ MHz ๒๖๐๐ MHz และ ๒๖ GHz ครั้งสุดท้ายที่ผ่านมาช่วงต้นปี ๒๕๖๓ เข้าสู่ระบบใบอนุญาตใหม่ทันที ซึ่งจะลดความยุ่งยากในการกำกับดูแลผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ คลื่นความถี่ ๓ กลุ่มที่ได้กล่าวไปในข้างต้นได้

๓.๒) ไม่มีผลการชี้แจงที่ชัดเจนและครอบคลุมต่อข้อจำกัด ปัญหา และอุปสรรคด้านกฎหมายและด้านเทคนิค อันเป็นประเด็นสำคัญที่ กสทช. ชี้แจงว่าทำให้ต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ ซึ่งรายงานผลการศึกษาดังกล่าวน่าจะจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ ตลอดจนการกำกับดูแลของ กสทช. ต่อไป ในอนาคตมากกว่าการจัดทำร่างประกาศต่าง ๆ โดยไม่มีผลการศึกษาดังกล่าว

ทั้งนี้ นอกจากข้อสังเกตในประเด็นหลัก ๆ ๓ ข้อ ที่กล่าวมาแล้ว ข้อสังเกตเดิมของคณะกรรมาธิการที่ได้เคยให้ไว้ในการรายงานความคืบหน้าครั้งที่ผ่านมานั้น ยังมีหลายข้อที่ กสทช. มิได้นำไปปรับปรุงแผน หรือตอบข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ หรือมีการรายงานการดำเนินการตามข้อสังเกตมาในการรายงานผลการเตรียมความพร้อมในการตราพระราชกฤษฎีกาครั้งนี้ กล่าวคือ รายละเอียดของกฎหมายหรือบทบัญญัติที่อาจขัดหรือเป็นอุปสรรคต่อการตราพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งรายละเอียดแผนการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการขัดกันของกฎหมาย ตลอดจนแผนงานในการบูรณาการและแก้ไขกฎหมายด้านโทรคมนาคม เป็นต้น

โดยสรุปคณะกรรมาธิการมีความเห็นว่าแม้ กสทช. จะได้ดำเนินการต่าง ๆ ตามกรอบระยะเวลาในการตราพระราชกฤษฎีกาที่ได้รายงานไว้ต่อวุฒิสภา (การรายงานครั้งแรก) ก็ตาม แต่ขอบเขตในการเตรียมความพร้อมนั้นก็มีระยะเวลายาวนานเกินความจำเป็น ซึ่งปัจจุบันเข้าสู่ไตรมาสสุดท้ายของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว

คุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากการเตรียมความพร้อมยังไม่สมเหตุสมเหตุผลกับระยะเวลาที่ได้ดำเนินการมาแล้ว รวมทั้งข้อชี้แจงที่ว่าเกิดผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีผลต่อการรับฟังความคิดเห็นจนทำให้กระบวนการรับฟังความคิดเห็นมีความล่าช้านั้น สามารถใช้วิธีการอื่นได้ เช่น การรับฟังความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น เพื่อให้การหลอมรวมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมโดยรวมและประเทศชาติ กสทช. ควรที่จะเร่งดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายมีผลใช้บังคับต่อไป

รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ และประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปการบริหารจัดการความปลอดภัยไซเบอร์ /กิจการอวกาศ และระบบและเครื่องมือด้านการสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคมเพื่อสนับสนุนภารกิจการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยฯ โดยมีการติดตาม เร่งรัด และเสนอแนะกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. ....

๑.๑ ความเป็นมา

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ (กอช.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ กอช. ให้ดำเนินการรวม (ร่าง) พระราชบัญญัติกำกับกิจการอวกาศ พ.ศ. .... กับ (ร่าง) พระราชบัญญัติองค์การอวกาศแห่งชาติ พ.ศ. .... เข้าด้วยกัน โดย สทอภ. ได้ว่าจ้างสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ดำเนินการและใช้ชื่อว่า (ร่าง) พระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. ....

๑.๒ การดำเนินงาน

- ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ (กอช.) ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ และผ่านความเห็นชอบจากประธานคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ในขณะนั้น) แล้ว

- เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งเวียนเอกสารไปยัง ๑๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ มี ๘ หน่วยงานที่ยังมีความเห็นและข้อสังเกตบางประการในร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน กสทช. และสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งกระทรวงดิจิทัลฯ ได้จัดการประชุมหารือกับหน่วยงานเกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้เป็นไปตามข้อสั่งการของอดีต

รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ที่ได้ปรับปรุงตามความเห็นและประเด็นอภิปรายของที่ประชุม และมอบหมายฝ่ายเลขานุการโดย สทอภ. ดำเนินการจัดทำคำชี้แจงประกอบการขอจัดตั้งสำนักงานกำกับกิจการอวกาศแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แล้วเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) พิจารณาต่อไป

- มติคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ซึ่งมีพลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ เป็นประธานฯ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. ... ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑) เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... และมอบหมาย สทอภ. จัดทำเอกสารขอจัดตั้งสำนักงานกำกับกิจการอวกาศแห่งชาติเสนอให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณา เพื่อให้สอดคล้องตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๒) ให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคณะกรรมการฯ ไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ให้มีความสมบูรณ์ ภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ก่อนดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

- สทอภ. แต่งตั้งคณะทำงานปรับปรุงสาระร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... เพื่อปรับปรุง ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศดังกล่าว และเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายอวกาศพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... และให้เสนอคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติพิจารณาต่อไป

๑.๓ ความคืบหน้า

ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ในฐานะประธานฯ ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... และมอบหมายให้กระทรวงการอุดมศึกษาฯ โดย สทอภ. นำร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ต่อมาได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ในฐานะประธานฯ ได้พิจารณาและเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... และมอบหมายกระทรวงการอุดมศึกษาฯ โดย สทอภ. นำร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ สาระสำคัญที่คณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติและคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ได้แก่

๑) การส่งเสริมเศรษฐกิจอวกาศ (New Space Economy)

๒) ความมั่นคงและความปลอดภัย (Space Security)

๓) ความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสากล (International Standard Operation Procedure)

๔) บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service Coordinator)

๕) ส่งเสริมด้าน “การศึกษา” (Space Education)

๖) ทุนสนับสนุนระบบนิเวศอุตสาหกรรมอวกาศ (Support Space Ecosystem)

ทั้งนี้ สทอภ. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ต่อปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เพื่อพิจารณาลงนามก่อนเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้ให้ความเห็นชอบและลงนามในหนังสือถึงรองนายกรัฐมนตรี (นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของรองนายกรัฐมนตรี (นายดอน ปรมัตถ์วินัย) ก่อนเสนอเข้าสู่คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งจะเป็นการพิจารณาอนุมัติหลักการของร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ก่อนที่จะเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจสอบและให้ความเห็น และส่งกลับมายังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งก่อนเสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต่อไป

๑.๔ ประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ

๑) เพื่อให้ประเทศไทยมีความรู้ในการลงทุนด้านกิจการอวกาศมากขึ้น อันจะเป็นทางเลือกสำหรับอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ในอนาคต

๒) เพื่อเป็นการส่งเสริมมิติการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมรอบด้านและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนในอุตสาหกรรมทั้งภาครัฐและเอกชน

๓) เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรในประเทศอย่างยั่งยืน และมีความสามารถทัดเทียมนานาประเทศ

๔) เพื่อเป็นการกำกับดูแลอุตสาหกรรมอวกาศในประเทศไทยไม่ให้เสียผลประโยชน์ในสิ่งที่พัฒนาขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๕) เพื่อเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศด้านอวกาศที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี รวมทั้งยกระดับการยอมรับจากนานาชาติ

๑.๕ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) ควรมีการเร่งรัดกระบวนการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกาให้รวดเร็วขึ้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศ

๒) ควรมีองค์การที่กำกับดูแลกิจการอวกาศและมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการอวกาศหรืออุตสาหกรรมอวกาศของประเทศโดยตรง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับอุตสาหกรรมอวกาศและผู้ประกอบกิจการอวกาศในขณะนั้น

๓) ควรจัดทำกฎหมายที่กำหนดให้สำนักงานกำกับกิจการอวกาศแห่งชาติ เป็นหน่วยดำเนินการทางธุรการในการประสานงานภาครัฐ มีลักษณะของระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น

๔) ควรมีการหารือกันโดยละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการอวกาศแห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยเฉพาะมาตรา ๑๙ – ๒๒ ที่อาจจะไปซ้ำซ้อนหรือคาบเกี่ยวหรือบางภารกิจต้องร่วมมือกันกับกองกิจการอวกาศแห่งชาติของสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการที่กำหนดอำนาจหน้าที่ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ หรือสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักดาวเทียมสื่อสารที่กำหนดอำนาจหน้าที่โดยคณะกรรมการบริหาร) หรือสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชนที่กำหนดอำนาจหน้าที่โดยพระราชกฤษฎีกาและคณะกรรมการบริหาร)

๕) ควรมีกรอบระยะเวลา (Timeline) และเนื้อหาสาระของร่างแผนแม่บทอวกาศแห่งชาติ ๒๐ ปี (ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน และดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีไปพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... ด้วย

๖) ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์และการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกระบวนการจัดทำกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๗) ควรมีกำลังคนหรือบุคลากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านเลขานุการในฐานะของสำนักงานกำกับกิจการอวกาศแห่งชาติให้กับคณะกรรมการนโยบายอวกาศแห่งชาติ

๘) ควรมีการพิจารณาดำเนินการในห้วงถัดไป คือ การจัดตั้งกองทุนกิจการอวกาศ โดยอาจพิจารณาได้เป็น ๒ แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่ ๑ การจัดตั้งกองทุนกิจการอวกาศเพื่อนำมาใช้ในการบำรุงและส่งเสริมกิจการอวกาศและการเติบโตของอุตสาหกรรมอวกาศ อาจจะดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ คือ

(๑) ฝ่ายบริหาร โดยเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในลักษณะเป็นทุนหมุนเวียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงบประมาณเป็นรายปี ทั้งนี้ ต้องผ่านความเห็นชอบจากกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง

(๒) ฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภา กรณีนี้อาจเสนอเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... หรือเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติกองทุนกิจการอวกาศ พ.ศ. ....

แนวทางที่ ๒ การจัดตั้งกองทุนกิจการอวกาศเพื่อนำมาใช้ในการบำรุงและส่งเสริมกิจการอวกาศ และการเติบโตของอุตสาหกรรมอวกาศเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีความก้าวหน้าในทางวิทยาการอวกาศประกอบกับนโยบายกระทรวงการคลังและฐานะการเงินของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีแนวทางที่จะได้เงินทุนสนับสนุนมาจากส่วนที่เป็นรายได้และทรัพย์สินจากสำนักงานกำกับกิจการอวกาศแห่งชาติ และการหาพันธมิตรร่วมลงทุนในลักษณะ PPP เพื่อสนับสนุนกิจการอวกาศ

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๑ ความเป็นมา

ด้วยสถานการณ์ที่มีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าวทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ก่อให้เกิด ความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมและต่อมาพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็ได้ประกาศใช้บังคับเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หากแต่ได้มีการยกเว้นการใช้บังคับในบางหมวด บางมาตรา จนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันประกาศ

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไป จึงได้มีมติให้คณะอนุกรรมาธิการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศในคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา พิจารณาศึกษา ติดตาม และเร่งรัดความคืบหน้าการดำเนินการเพื่อให้กฎหมายมีผลใช้บังคับได้อย่างสมบูรณ์ทั้งฉบับต่อไป

๒.๒ การดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการได้ใช้วิธีการพิจารณาศึกษาติดตามจากเอกสารรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการรายงานความคืบหน้าผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการได้ชี้แจงความคืบหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการ (โดยประธานคณะกรรมาธิการ) ได้มีการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีอนุมัติผลการสรรหาประธานและกรรมการในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ว่าจะมีการเร่งดำเนินการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้หรือไม่หรือในช่วงเวลาใด เพื่อให้กระบวนการตามกฎหมายได้ดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการคณะนี้จะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการในหลายส่วน รวมทั้งออกระเบียบในการดำเนินการต่าง ๆ และในส่วนที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร

๒.๓ ความคืบหน้า

จากการดำเนินงานพบว่า ได้มีการสรรหาประธานและกรรมการในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว โดยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แต่อยู่ระหว่างรอการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับตามกฎหมาย ซึ่งหากได้ประกาศรายชื่อและมีผลทางกฎหมายแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวก็จะได้พิจารณาให้ความเห็นชอบออกกฎหมายลำดับรองไปให้มีผลใช้บังคับ และดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อไป ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งทำหน้าที่สำนักงานชั่วคราว ฯ ได้จัดทำกรอบระยะเวลาในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ พร้อมทั้งหมดแล้ว รอแต่เพียงการประกาศรายชื่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น

๓. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๑ ความเป็นมา

ด้วยในปัจจุบันการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคม หรือการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็ได้ประกาศใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันท่วงที โดยกฎหมายดังกล่าวให้อำนาจหน่วยงานสามารถกำหนดลักษณะของภารกิจหรือบริการที่มีความสำคัญเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทั้งหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน ที่จะต้องมีการป้องกัน รับมือและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ มิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดให้มีหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบดำเนินการประสานการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ว่าในสถานการณ์ทั่วไปหรือสถานการณ์อันเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างร้ายแรง และกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการและมาตรการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ อย่างมีเอกภาพ และต่อเนื่อง อันจะทำให้การป้องกันและการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไป จึงได้มีมติให้คณะอนุกรรมาธิการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศในคณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา พิจารณาศึกษาติดตามการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนมากที่สุด

๓.๒ การดำเนินงาน

ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาติดตามจากเอกสารรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการรายงานความคืบหน้าผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการได้ชี้แจงความคืบหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการ (โดยประธานคณะกรรมาธิการ) ได้มีการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ เช่น เช่น การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การสรรหาเลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การออกกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ การคัดเลือกข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อบรรจุเป็นพนักงานของสำนักงาน การโอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของบรรดาภารกิจที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไปเป็นของสำนักงาน เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นส่วนที่แสดงถึงความล่าช้าในการดำเนินการ เนื่องจากกฎหมายมีผลใช้บังคับมาแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งล่วงเลยมาเป็นเวลากว่า ๑ ปีเศษแล้ว

๓.๓ ความคืบหน้า

สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมทำหน้าที่สำนักงานฯ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (กมช.) คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (กกม.) และคณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (กบส.) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่เหลือ เช่น การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การสรรหาเลขาธิการคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การออกกฎหมายลำดับรอง การคัดเลือกข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ เพื่อบรรจุเป็นพนักงานของสำนักงานฯ การโอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของบรรดาภารกิจที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ไปเป็นของสำนักงานฯ นั้น ได้กำหนดกรอบการดำเนินการไว้เรียบร้อยแล้ว โดยสำนักงานฯ แจ้งว่าจะเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุผลตามกรอบเวลาโดยเร็ว

๔. การปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

สำนักงาน กสทช. รายงานว่าได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นหนึ่งชุดเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อทำการศึกษาและจัดทำข้อเสนอในการแก้ไขกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงการหลอมรวมทางเทคโนโลยี การอนุญาต และการกำกับการประกอบกิจการเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติและเป็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรด้านการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ๑ ปี

ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ

- เร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

๑. การศึกษาติดตามเสนอแนะ ในเรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์” เป็นการศึกษาเพื่อควบคุมและป้องกันความเสียหายของประชาชนที่มีสาเหตุจากข้อมูลที่บิดเบือนในสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในการตรวจสอบแจ้งเตือน อีกทั้งนำไปสู่กระบวนการทางกฎหมายในการระงับการก่อเหตุ ได้ทันกาล และสร้างองค์ความรู้ให้ประชาชนให้ “รู้เท่าทัน” ก่อนที่จะตกเป็นเหยื่อและเกิดความเสียหาย

๒. การติดตาม เร่งรัด “โครงการเน็ตประชารัฐและโครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และพื้นที่ห่างไกล (Zone C) หรือโครงการ USO Net” ซึ่งเมื่อดำเนินการสำเร็จจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ที่ด้อยศักยภาพทางเศรษฐกิจ ให้มีโอกาสและมีช่องทางในการรับรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เพิ่มช่องทางการศึกษาของประชาชนในทุกระดับ และส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มโอกาสให้ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ด้านการเกษตร มีการสร้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากการเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมภายในประเทศและเพิ่มโอกาสในการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ช่วยเพิ่มช่องทางในการทำการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กับประชาสังคม สนับสนุนให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ

๓. การศึกษาติดตามเสนอแนะ ในเรื่อง “ประโยชน์ของประเทศไทย กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 5G” เป็นการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้นำข้อเสนอดังกล่าวนำไปวางแผนปฏิรูปโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เทคโนโลยีในโลกยุคใหม่ได้อย่างทั่วถึงด้วยอุปกรณ์การเชื่อมต่อที่มีมาตรฐานเดียวกันในอัตราค่าบริการที่เป็นธรรมครอบคลุมทั่วประเทศ อีกทั้งเพื่อให้ประชาชนสามารถอยู่กับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคของเทคโนโลยี 5G นอกจากนี้ จะต้องเร่งสร้างบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งเทคโนโลยีปัจจุบันและอนาคต

๔. การศึกษาติดตามเสนอแนะ ในเรื่อง “การบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ให้เป็น Digital Country” เพื่อให้นำงบประมาณมาใช้ในการบริหารจัดการในเรื่อง Big Data ให้เป็นประโยชน์สูงสุดกับประชาชน โดยในการศึกษาครั้งนี้เน้นใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านอุตสาหกรรม ด้านการแพทย์ ด้านการเกษตร และด้านการขนส่ง

๕. การติดตาม เสนอแนะ “การควบรวมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom Co.)” ซึ่งเมื่อดำเนินการสำเร็จจะสามารถเพิ่มศักยภาพให้แก่องค์กร รวมถึงการสร้างประโยชน์อย่างใหญ่หลวงให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียหลากหลายฝ่าย ตั้งแต่บุคลากรขององค์กร ประชาชน และสังคมไปจนถึงประเทศชาติ เช่น ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ผ่านการให้บริการโทรคมนาคมในพื้นที่ชายขอบ และการนำเทคโนโลยี 5G มาประยุกต์ใช้ อาทิ การศึกษาทางไกล ระบบสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้มากขึ้น รวมถึงการรักษาพยาบาลผ่านทางไกล และยังเป็นการประหยัดทั้งงบประมาณของตนเองและภาครัฐ การลดความซ้ำซ้อนในการลงทุนระหว่าง

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และเพิ่มประโยชน์ทางธุรกิจจากการใช้สินทรัพย์ร่วมกัน เพื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย เพิ่มยอดนำส่งรายได้เข้าคลังเพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการพัฒนาประเทศต่อไป และเป็นการยกระดับศักยภาพการแข่งขันขององค์กรเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในอนาคต นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล เช่น มาตรการช่วยเหลือเร่งด่วนเพิ่มความเร็วในการเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ตของประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใช้แอปพลิเคชันหมอชนะโดยไม่คิดค่าบริการดาต้า

๖. การศึกษาเรื่อง “ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ” ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับโครงข่ายดาวเทียมเพื่อการสื่อสารภายในประเทศ ที่สามารถนำมาใช้เป็นหนึ่งในโครงสร้างการสื่อสารพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งปัจจุบันและในอนาคต โดยไม่ต้องพึ่งดาวเทียมของประเทศอื่น และเป็นส่วนที่จะสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารของประเทศไทยให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทางด้านกิจการวิทยุกิจการโทรทัศน์ กิจการมือถือและอินเทอร์เน็ต มีโอกาสขยายธุรกิจด้านดิจิทัลไปสู่ตลาดใหม่ ๆ มากขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ รวมทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพให้หน่วยงานภาครัฐในการขยายโครงข่ายการบริการสารสนเทศ ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๗. การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City)” ทำให้ได้ข้อเสนอและเป็นกลไกที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และกระจายความเจริญอย่างเท่าเทียมกันในทุกภูมิภาคของประเทศและสามารถตอบโจทย์นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลของประเทศไทยในอนาคต ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยต่อตนเองและองค์กร รวมทั้งมีจริยธรรมและเคารพสิทธิของผู้อื่น และส่งเสริมให้เกิดการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัลของประเทศไทย รวมทั้งกลุ่มสตาร์ทอัพ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นชุมชน

๘. การศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์” ทำให้ได้ข้อสรุปถึงทิศทางและนโยบายเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับที่ชัดเจน หรือยังมีกฎระเบียบใดบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ในการใช้งานอากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ ณ ปัจจุบัน รวมถึงแนวทางการดำเนินการในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนการใช้งาน โดยให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับเป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของอุตสาหกรรมอากาศยานไร้คนขับภายในและนอกประเทศ

๙. การติดตาม เสนอแนะ “โครงการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว” เมื่อดำเนินการสำเร็จจะทำให้มีระบบการให้บริการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว (National Single Emergency Number) เพื่อเปิดช่องทางรับแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นสากล สามารถแจ้งเหตุฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์แก่การบริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐ ประชาชนได้รับการช่วยเหลือหรือบรรเทาเหตุด่วนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถตรวจสอบหรือหาแหล่งยืนยันข้อมูลข้อเท็จจริงของเหตุที่เกิดขึ้นนั้นได้

๑๐. การรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีการติดตาม เร่งรัด และเสนอแนะกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ

๑) ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. ....

๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ

๔) การปรับรวมกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

ทั้งนี้ เพื่อให้มีกฎหมายที่มีความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งให้การบังคับใช้กฎหมายที่ตราขึ้นเกิดประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ

๑๑. การให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ได้แนวทางการให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เช่น หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม ควรปรับแผนงานวิธีการทำงานเพื่อรองรับและเป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัส การเฝ้าระวัง การป้องกันตัวให้ห่างไกลจากความเสี่ยง การรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งส่งเสริมการจัด Application เพื่อช่วยเหลือและให้ความรู้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นต้น

๑๒. “ข้อเสนอแนวทางการประชุมคณะกรรมาธิการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ทำให้ได้ข้อเสนอแนวทางการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และระเบียบที่เกี่ยวข้อง จนในที่สุดได้มีการแก้ไขข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีการประกาศใช้บังคับระเบียบวุฒิสภาว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๓. การพิจารณา “รายงานผลการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ” เป็นกลไกหนึ่งในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน และการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีความรอบคอบ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แผนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปและพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางด้าน ICT

ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปและพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางด้าน ICT เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้าน ICT สนองต่อความต้องการขององค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาประเทศตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่

๑) การติดตาม และพัฒนา ตลอดจนการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้าน ICT ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา ขึ้นไป โดยเน้นการเรียนการสอนให้เข้ากับเทคโนโลยีในโลกปัจจุบัน ส่งเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบของกิจกรรม (Active Learning) หรือ Learning by Doing และส่งเสริมการเปิดชั้นเรียนให้กับเด็กอัจฉริยะ

๒) การศึกษาทางวิชาการ เป็นต้นว่า การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ICT เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ และส่งเสริม สนับสนุน งานวิจัยเพื่อรองรับเทคโนโลยีในอนาคต

๓) การร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ในการส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้าน ICT

การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้าน ICT ของประเทศ

๑) รัฐบาลต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปทางด้าน ICT ทั้งระบบ เช่น การสนับสนุนเงินทุน สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ใช่พื้นที่เชิงพาณิชย์

๒) ส่งเสริมให้เกิดบริการ E-Service ในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

๓) เพิ่มขีดความสามารถการบริการทางด้าน ICT เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ตลอดจนส่งเสริมให้มีการแข่งขันทางตลาดที่หลากหลาย เสรีและเป็นธรรม เพื่อให้การบริการทางด้าน ICT มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานในระดับสากล

๔) การพัฒนาแอพพลิเคชั่น ด้วยการออกแบบ Local App. ให้ตอบสนองการใช้งาน รวมไปถึงธุรกิจต่าง ๆ ของภาคประชาชน ให้สามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาแอพพลิเคชั่นทางด้าน ICT ลงไปสู่ระดับท้องถิ่น

๕) การเพิ่มองค์ความรู้ทางด้าน ICT ให้กับกลุ่มธุรกิจแบบใหม่ (Startup) ของไทย ให้มีศักยภาพเทียบเท่ากับสากล

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ของประเทศ ให้เป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียนและของโลก

๑) การจัดทำ Organization Structure โครงสร้าง ภารกิจ และความสัมพันธ์ของส่วนราชการและเอกชนต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางดิจิทัล (Digital Hub) ของอาเซียนและของโลก โดยเฉพาะในด้านที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบ เช่น ศูนย์กลางทางการแพทย์

๒) การกำหนดมาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานทางด้าน ICT ของประเทศ เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้ให้บริการใช้มาตรฐานเดียวกัน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
อดีตกรรมาธิการ

อดีตกรรมาธิการ

นายสุวรรณ เลิศปัญญาโรจน์
(ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒
- ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ
(ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒
- ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓)

นายเกียว แก้วสุทอ
(ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
- ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

พลตำรวจโท จิตติ รอดบางยาง
(ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒
- ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓)

นายวิรัตน์ เกสสมบูรณ์
(ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒
- ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓)

ภาคผนวก ข
คณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการ

ห้วงเดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๖๓

คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

นายนิพนธ์ นาคสมภพ
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นางประภาศรี สุฉันทบุตร
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พันตำรวจเอก นิเวศน์ อาภาวศิน
อนุกรรมาธิการ

ผศ. พงษ์ศักดิ์ กีรติวินทกร
อนุกรรมาธิการ

นายพสิธฐ์ อชิรสวัสดิ์
อนุกรรมาธิการ

นายพัฒนพงศ์ หนูพันธ์
อนุกรรมาธิการ

นายวรวุฒิ ทวีปวรเดช
อนุกรรมาธิการ

ผศ.รอ. สุมาส วงศ์สุนพรัตน์
อนุกรรมาธิการ

นายอมรเทพ จิรัฐิติเจริญ
อนุกรรมาธิการ

นายวงศ์วิทย์ วิจารณรงค์
อนุกรรมาธิการ

นายพงษ์ชัย อมตานนท์
ที่ปรึกษา

นายมาลินน้อย อินทรสิทธิ์
ที่ปรึกษา

นายวิจิตร เกิดน้อย
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการการโทรคมนาคม และดาวเทียม

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายสมชาย เสียงหลาย
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล
อนุกรรมาธิการ

พลเรือเอก พลเดช เจริญพูล
อนุกรรมาธิการ

นายสุรพล สงวนศิลป์
อนุกรรมาธิการ

นางสาวณัฐวรรณ สาสิงห์
อนุกรรมาธิการ

นางสาวชนันภรณ์ ผลผดุง
อนุกรรมาธิการ

พลเอก สุรใจ จิตต์แจ้ง
อนุกรรมาธิการ

นางวรรณพร ลีพหาชีวะ
อนุกรรมาธิการ

นายธานินท์ หยวกขาว
อนุกรรมาธิการ

พลเรือเอก อรัญ นำผล
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

พลเรือตรีหญิง สุรัชฎา ชลออยู่
อนุกรรมาธิการ

นายสุขสันต์ กิตติศุภกร
ที่ปรึกษา

นายสิโรตม์ รัตนามหัทธนะ
ที่ปรึกษา

พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณากฎหมาย โครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม

นายสมชาย เสียงหลาย
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายนิพนธ์ นาคสมภพ
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง

นายภพ เอครพาณิช
อนุกรรมาธิการ

ผศ. วรรณรัช สันติอมรทัต
อนุกรรมาธิการ

นางอาทิตย์ สุธาธรรม
อนุกรรมาธิการ

นายเฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล
อนุกรรมาธิการ

นายวรวาท รัตนดิลก ณ ภูเก็ต
อนุกรรมาธิการ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
อนุกรรมาธิการ

นายสุทธิพงศ์ ชาญชญานนท์
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นายปริญ มานะอาภรณ์
อนุกรรมาธิการและรองเลขานุการ

พันตำรวจโท เธียรรัตน์ วิเชียรสรรค์
ที่ปรึกษา

นายวิพัฒน์ พัฒนสิน
ที่ปรึกษา

นายณ. พงษ์ สุขสงวน
ที่ปรึกษา

นายชีวินรัฏฐ แก้ววัฒนะบวร
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

พลเอก สกล ชื่นตระกูล
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก สุรศักดิ์ ศรีศักดิ์
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

พลตรี ธัญญากรณ์ เตียตระกูล
อนุกรรมาธิการ

เรือตรี ภูวิช จงชาณสิทโธ
อนุกรรมาธิการ

นายสิโรตม์ รัตนามหัทธนะ
อนุกรรมาธิการ

นายวรนิติ์ ลิมปาคม
อนุกรรมาธิการ

นายธนะพัฒน์ ธนรัฐเกียรติกุล
อนุกรรมาธิการ

นาสาววนา สังข์ทอง
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นายพิเชฐ ม่วงนวล
อนุกรรมาธิการและรองเลขานุการ

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์
อนุกรรมาธิการและรองเลขานุการ

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
ประธานที่ปรึกษา

พลเอก คุณวุฒิ หมอแก้ว
ที่ปรึกษา

นายสนิทพันธ์ ศรีไชยรัตน์
ที่ปรึกษา

นายมานะชัย บุญเอก
ที่ปรึกษา

นายปุณณลักษิ์ สุรัสวดี
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการ

ห้วง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน

คณะอนุกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

นายนิพนธ์ นาคสมภพ
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

ผศ.รอ. สุมาส วงศ์สุนพรัตน์
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายนิศาพล นนทะสุต
อนุกรรมาธิการ

ผศ. ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง
อนุกรรมาธิการ

ผศ. พงษ์ศักดิ์ กีรติวินทกร
อนุกรรมาธิการ

นายพสิธฐ์ อชิรสวัสดิ์
อนุกรรมาธิการ

นายพัฒนพงศ์ หนูพันธ์
อนุกรรมาธิการ

นายวงศ์วิทย์ วิจารณรงค์
อนุกรรมาธิการ

นายสนิทพันธ์ ศรีไชยรัตน์
อนุกรรมาธิการ

นายพีรเดช อนันตนาถรัตน
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นายเฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล
ที่ปรึกษา

พลตำรวจตรี นิเวศน์ อาภาวศิน
ที่ปรึกษา

นายมนต์ศักดิ์ โซ่เจริญธรรม
ที่ปรึกษา

นายมาลินน้อย อินทรสิทธิ์
ที่ปรึกษา

นายวิจิตร เกิดน้อย
ที่ปรึกษา

นายสุระ เกนทะนะศิล
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายสมชาย เสียงหลาย
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเรือเอก พลเดช เจริญพูล
อนุกรรมาธิการ

นายสุรพล สงวนศิลป์
อนุกรรมาธิการ

พลเรือตรีหญิง สุรัชฎา ชลออยู่
อนุกรรมาธิการ

พลเอก สุรใจ จิตต์แจ้ง
อนุกรรมาธิการ

นายธานินท์ หยวกขาว
อนุกรรมาธิการ

นายวรนิติ์ ลิมปาคม
อนุกรรมาธิการ

นายวรวาท รัตนดิลก ณ ภูเก็ต
อนุกรรมาธิการ

นาวาเอก ยศภาค โชติกพงศ์
อนุกรรมาธิการ

นายเอกพงษ์ หริ่มเจริญ
อนุกรรมาธิการ

พลเรือเอก อรัญ นำผล
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นางสาวภัทรา วรามิตร
ที่ปรึกษา

พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล
ที่ปรึกษา

พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์
ที่ปรึกษา

นายสุทธิพงศ์ ชาญชญานนท์
ที่ปรึกษา

พลตรี วิเศษ เจริญสุข
ที่ปรึกษา

นางวรรณพร ลีพหาชีวะ
ที่ปรึกษา

นายเฉลิมชัย ก๊กเกียรกุล
ที่ปรึกษา

นายสุทธิชัย ชื่นชูศิลป์
ที่ปรึกษา

นางสาวอมาวรินทร์ อินทรีย์สุข
ที่ปรึกษา

นายพิรชัย เบญจรงคกุล
ที่ปรึกษา

นายพรเพิ่ม ศรีสวัสดิ์
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์

นายสมชาย เสียงหลาย
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายนิพนธ์ นาคสมภพ
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ

รศ. กิตติ์สุชาติ พสุภา
อนุกรรมาธิการ

นายเฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล
อนุกรรมาธิการ

นายณ. พงษ์ สุขสงวน
อนุกรรมาธิการ

นายบันเทิง เมฆฉาย
อนุกรรมาธิการ

นายอาทิตย์ ชีวะเกตุ
อนุกรรมาธิการ

นายมงคล สาริสุต
อนุกรรมาธิการ

นายคุณาชาติ วิทูรสุนทร
อนุกรรมาธิการ

นายวรวาท รัตนดิลก ณ ภูเก็ต
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล
ที่ปรึกษา

นายปริญ มานะอาภรณ์
ที่ปรึกษา

นายสุทธิพงศ์ ชาญชญานนท์
ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

พลเอก สกล ชื่นตระกูล
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

พลเอก สุรศักดิ์ ศรีศักดิ์
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง

พลเอก คุณวุฒิ หมอแก้ว
อนุกรรมาธิการ

พลตรี ธัญญากรณ์ เตียตระกูล
อนุกรรมาธิการ

เรือตรี ภูวิช จงชาณสิทโธ
อนุกรรมาธิการ

นายพิเชฐ ม่วงนวล
อนุกรรมาธิการ

นายธนะพัฒน์ ธนรัฐเกียรติกุล
อนุกรรมาธิการ

นายณ. พงษ์ สุขสงวน
อนุกรรมาธิการ

นาสาววนา สังข์ทอง
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
ประธานที่ปรึกษา

นายสนิทพันธ์ ศรีไชยรัตน์
ที่ปรึกษา

นายมานะชัย บุญเอก
ที่ปรึกษา

นายปุณณลักษิ์ สุรัสวดี
ที่ปรึกษา

นายสัญญา ลิธรรมมา
ที่ปรึกษา

นายวรนิติ์ ลิมปาคม
ที่ปรึกษา

ภาคผนวก ค
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ
นักวิชาการ และเลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์

พลเรือเอก พลเดช เจริญพูล

พลเรือเอก อรัญ นำผล

ศ. สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

นายศุขขโต พุ่มมาลี

นายเฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล

นายสาธิต รัฐเลิศกานต์

นายสุทธิชัย ชื่นชูศิลป์

นายพรเพิ่ม ศรีสวัสดิ์

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ

พลเอก ธนา วิทยวิโรจน์

พลเอก ภาษิต สนธิขัน

นายวิจิตร เกิดน้อย

พลเอก ศุภกร สงวนชาติศรไกร

พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล

นายสุระ เกนทะนะศิล

นายสุทธิพงศ์ ชาญชญานนท์

ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ

นางวรรณพร ลีฬหาชีวะ

นางสาววนา สังข์ทอง

นายวรรณชัย สุรอมรรัตน์

นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ

พันเอก ภูวนาถ เจนถนอมม้า

นางสาวสุกานดา ศรีประทุม

นายปริญ มานะอาภรณ์

เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

พันเอกหญิง นัยนา ปุ่นอภิรักษ์

นายพิเชฐ ม่วงนวล

นางสาวมนัญชยา ใจงาม

นายสมชัย ศรีสุนาครัว

นายเอกลักษณ์ สุวรรณการ

พลเรือโท มงคล ประยูรศุข

ร้อยโท ขจรศักดิ์ หงส์ทอง

พันเอกหญิง ศรีพรรณ สุทธิวงศ์

นางสุวรรนีย์ เจียรานุชาติ

นางสาวธวัลรัตน์ วินิตวัฒนคุณ

นายวาริท นำชัยศิริ

ร้อยโท พัลลภ พ่วงบุญปลูก

ภาคผนวก ง
ฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมาธิการ

ฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการวิสามัญ ๑ สำนักกรรมาธิการ ๑

นายปริญญา แสงแก้วเขียว
ผู้ช่วยเลขานุการ

นายวุฒิชัยย์ ลีละวัฒนพงษ์
ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวมานิดา นามงาม
นิติกรชำนาญการ

นางสาวสุนิษา ลอยฟ้า
นิติกรชำนาญการ

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์
วิทยากรชำนาญการ

นางสาวภภัฏ ไชยาคำ
วิทยากรชำนาญการ

นางสาวพจนีย์ เขมร
วิทยากรชำนาญการ

นางสาวเรณู สุนทรประพัตสร
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นายนรพนธ์ โชคเจริญพัฒนกิจ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวปนัดดา เกษมสุขวัฒนา
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ANNUAL REPORT 2020

โดย
คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ
การสื่อสาร และการโทรคมนาคม
วุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา